

ALSÓNÉMEDI NAGYKÖZSÉG

LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

2012. október

Készítette:
Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának
megbízásából a
Bio-Genезis Környezetvédelmi Kft.

Elfogadta Alsónémedi Nagyközség Képviselő testülete a
/2012. () számú KGY határozatával

"Ez idő szerint az emberiség kilátásai a jövőre nézvést rendkívül borúsak. Felettebb valószínű, hogy nukleáris fegyvereit önmaga ellen fordítva gyors, de a legkevésbé sem fájdalommentes öngyilkosságot követ majd el. S még ha ez nem történnék is meg, lassú halál fenyegeti, mert megmérgezi, mellesleg pedig megsemmisíti a környezetet, amelyben és amelyből él. Még ha idejekorán megálljt parancsolna is vak és hihetetlenül ostoba ténykedésének, ki van téve annak a veszélynek, hogy fokozatosan elsorvadnak mindazon tulajdonságai, amelyek emberi voltát alkotják. Számos gondolkodó felismerte ezt, és jó néhány könyv tartalmazza azt a felismerést, hogy a környezetpusztítás és a kultúra "hanyatlása" kéz a kézben járnak..."

(Konrad Lorenz)

A program készítésében részt vettek, az adatokat, információkat szolgáltatták:

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata

Iskoláknak készített kérdőívek kitöltésében résztvevő intézmény:

Széchenyi István Általános iskola diákjai

Felhasznált anyagok:

- Pannon Natura Kft. – Alsónémedi Környezetvédelmi Programja, 2011. szeptember
- Tisztább Termelés Magyarországi Központja, Fiatal Diplomások a Környezet Védelméért - Természetvédelmi koncepció Alsónémedi természeti értékeinek megóvására, 2006. december
- Alsónémedi XXI. századi jövőképe
- Útitárs
- Beszámoló a közbiztonsággal foglalkozó közterület-felügyelő 2011. évi munkájáról
- Rendőrség beszámolója a 2011. évről
- Egészségügyi beszámolók:
 - o Fogorvos
 - o Gyerekorvos
 - o I és II. háziorvos
 - o I. II. körzet védőnő
 - o Orvosi ügyelet
- Gyermekvédelmi beszámoló
- Iskola beszámolója a 2011/12-es nevelési évről
- Környezet- és egészségnevelési program
- Óvoda beszámolója a 2011/12-es nevelési évről
- Környezettudatos nevelés 3 éves programja
- Jelenleg futó pályázatok nyilvántartása
- Helyi védettségre javasolt területek
- Természetvédelmi koncepció
- DAKÖV Kft. beszámolója a 2011. évről
- Részlet a Művelődési Ház igazgatói pályázatából
- Természetvédelmi kezelési tervdokumentáció Alsónémedi Nagyközség helyi jelentőségű természetvédelmi területeire

A dokumentumot készítették:

Barta Zoltán
Környezetmérnök
KB-T tervező

Rác Renáta
Környezettchnológiai szakmérnök
KB-T tervező

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ

1. LOCAL AGENDA 21	8
2. HELYZETELEMZÉS	12
2.1. Földrajzi elhelyezkedés	12
2.2. Természeti adottságok	13
2.2.1. Domborzat	13
2.2.2. Földtan	13
2.2.3. Éghajlat	14
2.2.4. Vízrajz	14
2.2.5. Talajok	14
2.2.6. Növényzet	15
2.2.7. Közlekedés	16
2.2.8. Településhálózat	16
2.2.9. Népesség	16
2.3. Alsónémedi fejlődés története	17
2.4. Alsónémedi településszerkezete	18
2.5. Téli értékek	19
2.5.1. Alsónémedi természeti értékei	19
2.5.1.1. Helyi természeti védelem alatt álló értékek	21
2.5.1.2. Országos jelentőségű védelem alatt álló területek	24
2.5.2. Védett épületek, építmények	27
2.5.3. Régészeti lelőhelyek	27
2.5.4. Egyedi tájértékek	30
2.5.5. Javaslatok	30
2.5.5.1. Helyi védelemre javasolt épületek, objektumok	30
2.5.5.2. Helyi védelemre javasolt területek	30
2.6. Társadalmi helyzet	32
2.6.1. Demográfiai viszonyok	32
2.6.2. Oktatás, képzés	36
2.6.3. Művelődés, kultúra	40
2.6.4. Sport, kikapcsolódás	42
2.6.5. Egészségügy	43
2.6.6. Szociális ellátás	45
2.6.7. Közbiztonság	46
2.7. Gazdasági helyzet	47
2.7.1. Mezőgazdaság	47
2.7.2. Ipar	48
2.7.3. Szolgáltatás, kereskedelem	49
2.7.4. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus	50
2.7.5. Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet	51
2.8. Infrastrukturális helyzet	52
2.8.1. Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás	53
2.8.2. Csatornahálózat, szennyvíztisztítás	54
2.8.3. Villamosenergia- és gázellátás	57
2.8.4. Hulladékgazdálkodás	58
2.9. Környezeti elemek állapota	60
2.9.1. Levegő	60
2.9.2. Felszíni és felszín alatti vizek	69
2.9.3. Talaj	70
2.9.4. Zaj	71
2.9.5. Zöldfelületi rendszer	72
3. HELYZETÉRTÉKELÉS	74

3.1. Kérdőívek kiértékelése.....	74
3.1.1. Lakossági kérdőívek kiértékelése.....	74
3.1.2. Oktatási-nevelési kérdőívek kiértékelése.....	85
3.2. SWOT analízis.....	92
4. STRATÉGIA.....	95
4.1. Célállapot.....	95
4.2. Prioritások.....	95
4.3. Várható hatások.....	96
5. MEGVALÓSÍTÁS.....	99
5.1. Társadalmi pillér.....	99
5.1.1. Társadalmi szemléletformálás.....	99
5.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése.....	100
5.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése.....	101
5.1.4. Szociális helyzet fejlesztése.....	102
5.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése.....	103
5.1.6. Közbiztonság fejlesztése.....	104
5.1.7. Kulturális élet fellendítése.....	104
5.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása.....	106
5.1.9. Közösségi közlekedés fellendítése.....	108
5.1.10. Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.....	109
5.2. Környezeti pillér.....	110
5.2.1. Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme.....	110
5.2.2. Települési és épített környezet védelme.....	113
5.2.3. A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj).....	118
5.2.4. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése.....	122
5.2.5. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása.....	124
5.2.6. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása.....	125
5.2.7. Hulladékgazdálkodás.....	126
5.3. Gazdasági pillér.....	130
5.3.1. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése.....	130
5.3.2. Ipar fejlesztése.....	131
5.3.3. Mezőgazdaság fejlesztése.....	133
5.3.4. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése.....	135
5.3.5. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.....	137
5.4. A programok áttekintő táblázata.....	140
6. JELENLEG FUTÓ PÁLYÁZATOK.....	148
7. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS.....	150
7.1. Cselekvési terv.....	150
7.2. Indikátorok.....	151

ELŐSZÓ

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata megrendelte a település Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Tervének, Programjának elkészítését a Bio-Genézis Környezetvédelmi Kft-től ajánlattételt követően. Ennek megfelelően és a program elkészítésére vonatkozó útmutatókat is figyelembe véve készítettünk két kérdőívet, melynek kiértékelésével ismereteket szerezhettünk Alsónémedi környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szokásairól, igényeiről a lakosság Nagyközséghez való hozzáállásáról.

Ennek lényege, hogy a kérdőívek által megismert adatokból, információkból olyan fenntarthatósági célokat fogalmazzunk meg, melyek elősegítik a Local Agenda 21 3 fő pillérének (társadalmi, gazdasági, környezeti), ezáltal a Fenntarthatósági Fejlődés javítását Alsónémedi Nagyközségben.

A program felépítése a következő részekből tevődik össze:

1. Helyzetelemzés: a LA21 program bemutatása, a Nagyközség bemutatása (földrajzi, történeti természeti, környezeti, infrastrukturális, társadalmi és gazdasági helyzetének áttekintésével).
2. Helyzetértékelés: a fent ismertetett kérdőívek kiértékelése, SWOT analízis.
3. Stratégia: fenntarthatósági célok megfogalmazása, prioritás sorrendjének meghatározása és a várható hatások megfogalmazása.
4. Megvalósítás: a LA21 3 fő pillérét figyelembe véve a célok megvalósítására vonatkozó programok, részprogramok, melyeket az Önkormányzattal történt egyeztetéseket követően együttesen határoztunk meg.
5. Monitoring: célok és indikátorok meghatározása a fejlesztések tükrében 20 éves időtartamra.

A Local Agenda 21 megvalósításának lépései

1. Külföldi és hazai példák feltárása, az LA 21 folyamat eddigi eredményeinek értékelése

- A Local Agenda 21 lépéseinek, eszközeinek meghatározása

2. Jogi, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetelemzés

- Az LA21 jogszabályi háttérének feltárása és más tervekhez, dokumentumokhoz való kapcsolódásának (illeszkedésének) vizsgálata.
- A Nagyközség gazdasági, társadalmi és környezeti állapotának, folyamatainak elemzése statisztikai adatok segítségével.
- A fenntarthatósággal kapcsolatos kérdőíves kutatás elvégzése.
- A statisztikai indikátorokat kiválasztása a változások követéséhez.

3. Partnerség, bevonás

- A lakosság, valamint a szakmai és civil szervezetek bevonása a programba, középiskolák kérdőíves felkeresése, konzultációk lefolytatása és az Önkormányzat honlapjára felhelyezett kérdőívvel történő információ, adatgyűjtés.

4. Stratégiai csoport felállítása

- A helyi önkormányzati döntéshozókból, szakmai szervezetek és az oktatási intézmények képviselőiből, valamint a LA 21 folyamatot vezető szervezet tagjaiból álló stratégiai csoport megalakítása.

5. Akciótervezés

- A stratégiai dokumentum részét képező akciók pontos meghatározása.
- A tervezés felügyelete, koordinációja.
- A korábbi ágazati tervek beépítése a LA 21 folyamatba.

6. Kommunikáció

- Az Interneten, valamint a helyi nyomtatott sajtón keresztül történő kommunikáció.
- A lakosság valamint a szakmai, civil szervezetek visszajelzésének megfelelő fogadása.

7. Végtermék

A gyakorlatban kettős végtermékről beszélhetünk. Egyrészt létrejön egy *stratégiai dokumentum*, ami a helyzetelemzés mellett tartalmazza a stratégiai akciókat, és konkrét javaslatokat tesz, lépéseket fogalmaz meg a település hosszú távú, fenntarthatóság felé mutató működésére. Másrészt a feljebb ismertetett lépések megfelelő koordináció esetén egy *folyamatot indítanak el*, ami a környezettudatosság növelésében, a lakossági és intézményi (pl. vállalati, önkormányzati) döntésekben jelenik meg.

8. Monitoring

Mivel egy hosszú távú folyamat elindításáról van szó, ezért a LA 21 megalapozását és a stratégiai dokumentum létrejöttét követően is komoly szükség van a Local Agenda 21 folyamat működésének nyomon követésére. A monitoring csoport felállítása a stratégiai csoportban helyet kapó intézményi képviselők feladata.

1. LOCAL AGENDA 21

A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

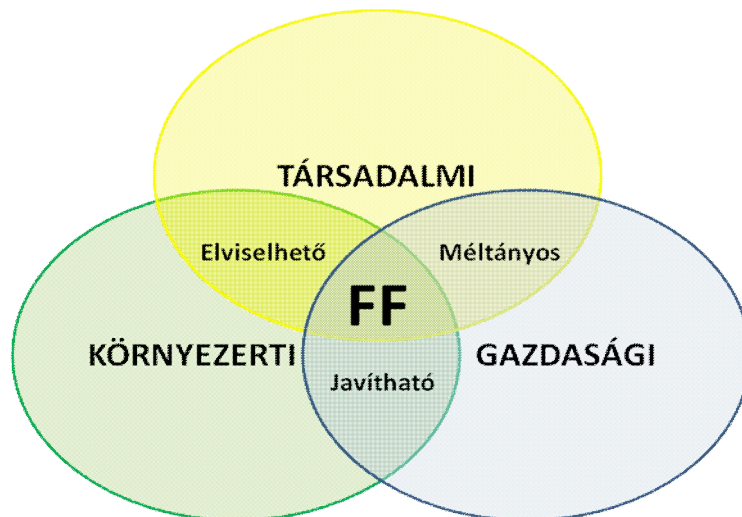
1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnököt vezetett. (E huszonegy tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is.) A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: ***"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket"***.

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pillérek és mindhárom együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

1. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: ***"A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."*** (Átmenet a fenntarthatóság felé;

Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A FF környezeti szempontjainak figyelembe vétele az Európa Unió keretében benyújtott pályázatoknál:

Az Európa Uniós projektek tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A FF reális és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így “versenyelőnyt” jelent a pályázat elbírálása során.

Az Agenda 21 program fő területei:

- a helyi közösségi humán és intézményi kapacitások fejlesztése
- a helyi és a regionális fenntarthatósági programok kidolgozásához és végrehajtásához nyújtott segítség
- a környezeti döntésekben való lakossági részvétel előmozdítása és ezzel a demokrácia erősítése
- a helyi és a regionális környezetpolitika számára kedvező jogi és gazdasági környezet kialakítása.

Fontos megemlítenünk, hogy a Local Agenda 21 program megvalósulására hatással lesz a most tervezés szintjén álló **KLÍMATÖRVÉNY**.

A magyar háztartások kiadásában az energia költségek közel 20%-ot tesznek ki.

A Klímátörvény megalkotását szorgalmazza a Magyar Természetvédők Szövetsége. Számításaik szerint háztartásonként akár negyven százalékkal csökkennének a fenntartási költségek az energiatakarékosságot célzó beruházásokkal.

A klímátörvényről szóló javaslat része, hogy hazánk az 1990-es adatokhoz képest 2020-ig negyven százalékkal, 2050-ig nyolcvan százalékkal kívánja csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátását. Idén eddig ebből már 34 százalékot teljesítettünk.

A törvényjavaslat elfogadásával és bevezetésével

- csökkenthetőek az ipar és a magánemberek energiaszámlákra fordított kiadásai,
- javítható a leszakadó, nehéz életkörülmények, esetleg adósságok között élő emberek élete,
- új és jelentős mennyiségű zöld és helyi munkahely teremthető,
- növelhető a helyi piacok szerepe,
- csökkenthető Magyarország import energiaforrásoktól (kőolaj, földgáz) való függése,
- erősödik a magyar gazdaság versenyképessége és stabilitása,
- felerősödik a hazai zöld technológiák, fejlesztések szerepe.

A „Klímátörvény a fenntartható társadalomért” törvényjavaslat a fenntarthatóság átfogó elvén működik: szociális, gazdasági és környezeti előnyei egymást erősítik, hiszen eszközeivel az éghajlatvédelmet, a zöld gazdaságélénkítést és a társadalmi igazságosságot egyaránt célozza.

A klímatörvény 3 alappillére:

- Erőforrás kvóta
- Zöldpiac
- Visszatérülő alap.

A Klímatörvény-javaslat az alábbiakat tartalmazza:

- A fosszilis energiahordozók (kőolaj, földgáz, szén) felhasználásának ütemezett csökkentését, a 2010-es szinthez képest 6 százalékkal 2020-ig,
- a lakosság és az oktatás környezeti tudatosságának javítását,
- a megújuló energiaforrásokhoz kapcsolódó technológiák fejlesztését és elérhetőbbé tételét,
- zöld beruházásokat támogató információs- és intézményrendszer kialakítását,
- a hazánkban található zöld területek rekonstrukcióját és növelését az építésszabályozással párhuzamosan,
- a társadalom termelői és fogyasztói struktúrájának átalakítását.

A rendelkezésünkre álló fosszilis energiaforrások mennyisége véges, azonban jelenleg túlfogyasztásuk jellemző világszerte, így Magyarországon is. A klímatörvény ezt mérsékelné, mégpedig egy társadalmilag igazságosan működő **erőforrás kvóta** alkalmazásával. Az iránymutató kvóta alapján a **zöldpiacon**, azaz a környezetbarát termékek és szolgáltatások piacán ennek az iránymutató kvótának az alapján foghatunk energiatakarékos, megújuló beruházásokba. Finanszírozásukat a **Visszatérülő Alap** kamatmentesen teszi lehetővé mindenki számára. Megtakarításaink által csökken az egyéni fogyasztásunk, a beruházásokkal pedig a hazai kis- és középvállalkozásaink is jól járnak, így mindenki számára előnyöket biztosít a zöld gazdaságélénkítés.

(Forrás: Magyar Természetvédők Szövetsége: szórólap)

A *kistájkataszter* szerint az *Pesti-hordalékkúp síkság* kistájhoz sorolható *Alsónémedi Nagyközség* vonzáskörzetébe tartozó jelentősebb települések, *Ócsa, Dunaharaszti, Gyál, kisebb települések Felsőpakony, Alsópakony.*

Alsónémedi vonzáskörzetéhez sorolható a szomszédos kistáj területéről *Taksony, Dunavarsány városok is*, de kistájon belül bizonyos mértékben még a főváros is.

Alsónémedi a főváros agglomerációs gyűrűjéhez tartozik, de a külső zónában helyezkedik el, és kapcsolatai Budapesttel már lazábbak. A nagyközség a Gyáli kistérség része. Testvérvárosa Nagyajta (Erdély).

Az 5-ös úton Budapest felől Alsónémedi az első település, de megközelíthető az M5-ös autópályán és az M0-ás körgyűrűn is.

Az egykori bencés monostori puszták első írásos említése 1067-ből származik. A helységnév eredete nem teljesen tisztázott. Egyes források szerint nem a "németre" utalt, középkori alakja a *Newed*, a nyúni igenévből ered. Más forrás szerint „a település neve „*Nywyg*” a régi magyar nyelvben németet jelent és a népközlést megörökítő korai településeink általában nem a birtokostól, hanem lakosságuk etnikumától nyerték elnevezésüket.” (forrás: Lakatos Ernő: *Alsónémedi története a X. századtól 1944-ig.*

Az ősidőktől lakott helyet az ie. 2200 körüli időből származó 40 rézkori sírlelete tette világszerte ismertté. Az úgynevezett némedi kultúra jellemzője a 2 szarvasmarha tetemével együttes temetkezés és az agyag kocsimodellek. A XIII. századtól 1945-ig egyházi birtok volt. A török kor után újranevesült faluba előbb reformátusok, később katolikusok érkeztek.

A község ma a Budapest környéki kertgazdálkodási övezet egyik meghatározó települése. Környékén ritka természeti értékeket találunk.

Természet földrajzilag szerencsésebb a földtani adottságok figyelembevételével megadni a környezet főbb jellemzőit.

2.2. Természeti adottságok

(Forrás: *Kistáj kataszter, 2010.*)

2.2.1. Domborzat

A kistáj 97,5 és 251 m közötti tszf-i magasságú, K felé lépcsőzetesen a magasabb teraszok irányába emelkedik. Ezek nagyjából É-D-i irányú sávjait a Duna bal parti mellékvizeinek völgyei Ny-K-i irányban mozaikos- és sakktáblaszerűen szabdalják. Az átlagos relatív relief 8 m/km². K és D felé csökkennek. A keresztirányban völgyközi háttakká formált magasabb teraszok eróziós és deráziós völgyekkel rendkívül gazdagon szabdalják. A felszín döntő többsége közepes magasságú, tagolt síkság. D felé, a Gyáli-patak irányában, ahol a felszín a futóhomokformák uralják, a magasabb teraszok a fiatalabb, alacsonyabb teraszokkal együtt egy szintbe kerültek, s a domborzat elveszti teraszos jellegét. A D felé nyitott, félmedenceszerűen megjelenő kistáj jellemző domborzati formái fluviális és deráziós úton képződtek.

2.2.2. Földtan

A kistáj alapját paleozoos-mezozoos formációk, illetve az erre települő harmadidőszaki rétegek alkotják. Ezek a képződmények egymással párhuzamosan futó ÉNy-i-DK-i

törésvonal-rendszerrel tömbökre tagolódtak, s az Alföld felé haladva a pleisztocén folyamán egyre nagyobb mértékben süllyedtek meg. A pleisztocén letelepedésétől képződő dunai hordalékkúp orográfiaiailag hasonló, de kronológiailag épp ellentétes képet mutat, ugyanis K felé haladva a legidősebb pleisztocén képződmények pannóniai üledékre települve találhatóak. A Duna II/a és II/b terasza átmenő, felszíne gyakran parti buckákkal, futóhomokkal

2.2.3.Éghajlat

A kistérség mérsékelt meleg, száraz éghajlatú. Közel 1910-1940 óra évi napsütés várható, ebből nyáron 770-780 óra körül, télen 180 óra körüli a napfénytartam.

A hőmérséklet évi és vegetációs időszaki átlaga 10,0-10,2 °C körüli. A 10 °C középhőmérsékletet meghaladó napok ápr. 10 után és okt. 18-20 közé esnek (évente 190-192 nap). Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,0 -34,2 °C, a minimumoké -15,5 - -16,5 °C.

A fagymentes időszak hossza 186-196 nap közötti.

Az évi csapadékösszeg 520-550 mm, a nyári félévé 320-330 mm. A 24 órás csapadékmáximum 158 mm és Ócsán mérték. A hótakarós napok átlagos száma 30-40, az átlagos maximális hóvastagság 15-20 cm.

Az ariditási indexértéke 1,20 és 1,35 közötti.

ÉNy-i a legnagyobb valószínűséggel előforduló szélirány. Az átlagos szélesség 2,5 és 3 m/s közötti.

A kevés és szeszélyes eloszlású csapadék határozza meg a mezőgazdasági termelés feltételeit. A nem túl hőigényes és szárazságtűrő mezőgazdasági kultúráknak kedvez az éghajlat.

2.2.4.Vízrajz

A Gödöllői-dombságtól a Duna-völgy felé lejtő területet az egymással párhuzamosan a Dunába futó patakok tagolják. Ezek a Sződ-Rákos, Mogyoródi, Csömöri, Szilas, Rákos-patak, Gyáli főcsatorna vagy Nagymocsár árok. A tájat a száraz éghajlat miatt jelentős vízhiány jellemzi.

Vízminőségi szempontból valamennyi vízfolyás II. osztályú, de a településeken áthaladó szakaszok még szennyezettebbek.

A kistáj 2 természetes tava együtt 3 ha. Ugyanott a halastó 12,5 ha-os, a Vácrátóti-tó pedig 1 ha kiterjedésű. Több kisebb tó együtt is csak 6 ha felszínnel található az egyes vízfolyások völgyében és a bányagödrök helyén. A Szilas-patakon található duzzasztott tó Cinkota és Nagytarcsa között 15 ha területű.

A talajvíz mélysége É-ről D-re 6 m-ről 2 m-ig emelkedik. Mennyisége elég jelentős, kémiai jellegében a kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos típus az uralkodó, de a Szilas-pataktól É-ra nátrium is nagy területen előfordul. Az ártézi kutak átlagos mélysége alig haladja meg az 50 m-t. Hévízfeltárásai közül a városligeti és zuglói a legnevezetesebben, melyek gyógyvizek. A lakások 90%-a közcatornával ellátott, így a kommunális szennyvíz már csak kisebb mértékben rontja a vízminőséget.

2.2.5.Talajok

A kistáj 27%-át a főváros településterülete foglalja el. A talajok nagy része a Duna homokhordalékán képződött.

A talajtípusok megoszlása:

- futóhomok (8%) a táj É-i részén, azaz Dunakeszi környékén
- Ecsér, Monor, valamint Alsónémedi környékén humuszos homok (19%)
- az ugyancsak a Duna-üledékeken képződött réti talajok kiterjedése (11%)
- Ócsa környékén a lápos réti talajok aránya (9%)
- a réti és lápos réti talajok a szántóföldi zöldségtermesztés területei
- jelentős még az erdők (20%) és a települések (18-25%) aránya
- a lápos réti talajok mintegy 25%-án láprétek találhatóak, melyek Ócsa környékén természetvédelem alatt állnak
- a táj K-i részén előforduló, főleg futóhomok és löszszerű üledék alapközetű barnaföldek jelentős területi részarányt képviselnek (26%).

A terület 30%-át szántóként, 35%-át erdőként és 15%-át szőlőként hasznosítják.

2.2.6. Növényzet

A kistáj jelentős hányadát települések és mezőgazdasági területek foglalják el. A kistáj meghatározó – a Duna–Tisza közti hátságéval egyező – potenciális vegetációjának, a nyílt homokpuszta-gyepeknek, homoki sztyeppréteknek, homoki tölgyeseknek és nyárasborókásoknak csak kicsiny, töredékes állományai maradtak fenn (Csévharaszt, Dunakeszi, szödi Debegió-hegy, vácrátóti Tece, Gödi-láprét), helyükön zömmel akác- és fenyőültetvények vannak. A keményfaligetek eltűntek, de a mélyebb térszínek növényzetének – zsombékosok, rétlápok, kékperjés rétek, mocsárrétek, fűzlápok, nádas mocsarak – is csak hírmondója maradt (Csévharaszt, Gödi-láprét, csömöri Réti-dűlő, szödi Kocsma-rét, dunakeszi tőzegtavak, Naplás-tó, Merzse-mocsár, soroksári Sós-mocsár). A homoki gyepek jellemző, nevezetes alkotói: magyar csenkesz (*Festuca vaginata*), rákosi csenkesz (*Festuca × wagneri*), homoki árvalányhaj (*Stipa borysthena*), báránypirosító (*Alkanna tinctoria*), homoki nőszirm (*Iris arenaria*), homoki fátyolvirág (*Gypsophila fastigiata* subsp. *arenaria*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*), csikófark (*Ephedra distachya*), szártalan csüdfű (*Astragalus exscapus*). Fokozottan védett bennszülött a Pótharasztról leírt tartós szegfű (*Dianthus diutinus*). A csévharashti tölgyes maradványokban molyhos tölgy (*Quercus pubescens*) és gyertyán (*Carpinus betulus*) is előfordul. A nedves élőhelyek fontos, megritkult fajai: lápi, barna és zsombéksás (*Carex davalliana*, *C. hostiana*, *C. elata*), keskenylevelű és széleslevelű gyapjúsás (*Eriophorum angustifolium*, *E. latifolium*), szibériai nőszirm (*Iris sibirica*), kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*), kormos csáté (*Schoenus nigricans*), fehér zászpa (*Veratrum album*), tőzegráfrány (*Thelypteris palustris*), kispészű aszat (*Cirsium brachycephalum*). Az endemikus magyar mézpzásit (*Puccinellia pannonica*) a Kispest helyén levő szikes réteken élt.

Gyakori élőhelyek: OC, H5b, OB, RB, B1a; közepesen gyakori élőhelyek: D34, RA, G1, L5, E1, H5a, P2b, D2, M5, P2a, OA, J1a; ritka élőhelyek: J4, BA, B5, M4, D1, B1b, P45, P7, RC, B3, A1, B4, A3a, B2, D5.

Fajsám: 400-600; védett fajok száma 40-60; özönfajok: zöld juhar (*Acer negundo*) 3, bálványfa (*Ailanthus altissima*) 3, gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) 2, selyemkóró (*Asclepias syriaca*) 3, tájidegen őszirózsa-fajok (*Aster* spp.) 2, amerikai köris (*Fraxinus pennsylvanica*) 2, kései meggy (*Prunus serotina*) 2, akác (*Robinia pseudoacacia*) 5, aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.) 3.

2.2.7.Közlekedés

Csomóponti közlekedési hálózati helyzetű, külső harmadát a főváros pesti oldala, az ország közlekedési hálózatának központja foglalja el, ahova a legjelentősebb belföldi és nemzetközi főutak és vasútvonalak futnak be. A kistáj magterületéről 3 autópálya, 1 autótűt, 6 főút és 7 vasútvonal, valamint 3 HÉV-vonal indul ki sugárirányba. Itt található az ország legnagyobb vasúti személy- és teherpályaudvarai. A kistáj egyharmada a BKV tömegközlekedési hálózatához tartozik, amelynek gerincét a HÉV-en kívül a 2 metróvonal, valamint a villamos- és az autóbusz-hálózat jelenti. A kistáj állami közútjainak hossza 318 km, amelyből autópálya és autótűt 81 km, alsó-másodrendű főút 62 km található. Közútsűrűség 37 km/100 km², főútsűrűség 17 km/100 km². A főút menti települések aránya 57 %. A vasútvonalak hossza 174 km, melynek 82%-a villamosított. Vasútsűrűség 20,8 km/100 km². A kistérség településeinek 80%-a rendelkezik vasútállomással. A terület Ny-i pereme a Ráckevei-Duna 15 km-es szakaszával érintkezik, ahol 3 közúti és 1 vasúti híd teremt kapcsolatot a Csepeli szigettel. A kistáj területén található az ország legjelentősebb nemzetközi reptere, a Liszt Ferenc reptér. Dunakeszi és Alsónémedi is rendelkezik kisebb reptérrel, mely füves és inkább sportcélokat szolgál.

2.2.8.Településhálózat

A kistáj 22 önálló településén kívül ide tartozik a főváros pesti oldalának döntő része is. Így a rendszer 3 részre oszlik: fővárosi-agglomerációs települések-vidék. A kistáj 9 városa jórészt agglomerációs település. A közel 900 km² kiterjedésű kistáj 35%-a lakott terület, ami magas értéknek számít. A sajátos településhálózat miatt szinte mindenki városlakó, 2001-ben a lakosság 3,5%-a élt községben. A kistáj túlnyomó része a budapesti agglomeráció része, s teljes egészében a főváros vonzáskörzetéhez tartozik.

2.2.9.Népesség

A népes pesti kerületek és az agglomeráció következtében extrém értékek sora alakult ki. Messze ez a legnépesebb kistáj, azonban a '70-es években csökkenni kezdett a népesség, melynek oka a természetes fogyás, de negatív hatást mutat a migrációs egyenleg is.

A népesség összességében előregedő, de ez elsősorban a pesti kerületekre vonatkozik, a kisebb települések többsége, nem egy esetben egészen fiatalos.

A lakosság iskolázottsága az átlagosnál jobb: több, mint ¼-e érettségizett és minden 7. lakos diplomás. A területi különbségek itt is jelentősek a kistáj DK-i részének hátrányára.

A munkaerő-piaci mutatók lényegesen jobbák az országos átlagnál. 2001-ben a népesség 41%-a volt aktív, a munkát keresők aránya pedig 7,3%. A foglalkozási szerkezetben a szolgáltatás dominál, az agrárszektor lényegében mára már eltűnt. 2007 nyarán a munkát keresők aránya mindösszesen 2,5% volt, jóval az országos átlag alatt.

2.3. Alsónémedi fejlődéstörténete

Alsónémedi földrajzilag és történelmileg nagyobb tájegységbe tartozik, része a Duna-Tisza közének, mely a mai ismereteink szerint az újkőkorban népesült be, mint földművelő és állattartó közösség.

A rézkorból származnak azok az állattemetkezések, amelyek ismertté tették Alsónémedi nevét (badeni és szarmata temetők). A bronzkorból származó leletek a Kenderföldek és a Nagyhegy lelőhelyekről származnak.

Alsónémedi a legrégebbi Pest megyei települések közé tartozik.

A község ősi „Nywyg” nevét IV. Béla 1267. évi oklevele őrzi. Nywyg az Árpád nemzetség birtokához tartozott, majd az Aba nemzetséghez jutott. Az 1300-as években Némedi a váci püspökség birtokába került. A XVII. századi lakosság főként református vallású volt, istentiszteletet az 1458-ban épített templomban tartottak.

A kuruc időkben Némedi lakossága jelentősen megnőtt, melynek a Rákóczi féle szabadságharc vetett véget.

1718-ban a váci püspök katolikus plébánost helyezett ide és 1719-ben elfoglalták a templomot. Némedi mezőgazdasági településsé fejlődött, mivel Pest közelsége akadályozta az ipari fejlődést.

Az 1848-as szabadságharcok kirobbanása, a feudalizmus összeomlása érezhető volt Némediben is. A szabadságharc kezdetén a falu sok nemzetőrt állított ki.

Az I. világháború nagyok sok anyagi és emberáldozatot követelt Alsónémeditől, a Szabadság téren található felújított emlékmű őrzi a hősök emlékét. A két világháború között a nagybirtokosok parcellázással szánálták birtokaikat, így sokan jutottak bérföldekhez.

1945 után új korszak indult, a földosztás az egész falut megmozgatta. Lassan fejlődésnek indult az ipar is. 1959-ben alakult az Alsónémedi és Vidéke Takarékszövetkezet, mely napjainkban térségünk egyik meghatározó pénzintézete.

Az állami ipar helyi leányvállalatai (Közép-Magyarországi MÉH Vállalat, ELZETT Írószergyár) tulajdonképpen a 90-es évekig, a rendszerváltásig működtek a 60-as évek közepétől, végétől. A privatizáció után ezek a telephelyek részben magánkézbe, részben pedig önkormányzati tulajdonba kerültek.

A II. világháború után fejlődésnek indult az egészségügy.

1946-ban megkezdődött az óvodai nevelés, mely napjainkban is folyik a Szivárvány Napköziotthonos Óvoda két épületében. A felszabadulás után államosították a felekezeti iskolákat. Ma az oktatás a Széchenyi István Általános Iskolában történik. A községi könyvtár 1956-tól működik, a sportélet 1945 után lendült fel igazán. A helyi labdarúgó csapatok azóta is eredményesek. Az őszi időszakban hagyományörző szüreti bálakat és felvonulásokat tartanak.

Alsónémedi mai mezőgazdaságára jellemző a nagyfokú gépesítés, a modern technika alkalmazása. Korábban általános volt a háztáji állattartás is. A Mezőgazdasági Szövetkezet szarvasmarha és sertéstelepet üzemeltet. Takarmány feldolgozó üzeme élelemmel látja el az állatállományt.

A falu Budapest felőli külterületén települt le a Rewe Raktárbázis, sok némedi és környékbeli ember számára biztosítva munkalehetőséget. Ugyanitt, a település északi határában parkosított kisállat temető, és orvosi oxigéntöltő állomás is létesült.

(Forrás: oroksegtar.hu)

Jelenlegi helyzet:

Alsónémedi lakóinak többsége ma is a mezőgazdaságból él és gyarapodik. A többi aktív kereső, részben az utóbbi évtizedben idetelepült és megerősödött vállalkozói szférában, részben pedig még mindig a fővárosban találja meg a munkahelyét.

A helyi rendszerváltás óta (1990) a település rohamos fejlődésnek indult. Ezt bizonyítja az is, hogy ismét nő a lakosság (főleg a fiatal és középkorú) létszáma. Tíz éven belül már másodszor mutatkozik igény az óvoda és az általános iskola bővítésére. Az elmúlt évtizedben kiépült a teljes vezetékes infrastruktúra. A település északi és déli vállalkozói területén egyre több cég telepedik le.

(Forrás: Alsónémedi Nagyközség honlapja)

A 2010. évi KSH adatoknak megfelelően a Nagyközség lakásállománya 2.075 db volt.

- A lakásállomány 78 %-a (1.634 db) volt csatornahálózatra kötve,
- A házak 96%-ban (1.996) volt vezetékes víz és 97%-ban (2.011) gáz,
- Szervezett hulladékszállítás 82 %-os volt,
- 2.676 db a villamosenergia fogyasztók száma, ami 100%-os ellátottságot jelentett. A lakásállományok számához viszonyítva kitűnik, hogy a fogyasztási helyek száma meghaladta azt, ennek oka nagy valószínűséggel, hogy olyan lakóházak esetében ahol pl. egyéni vállalkozás, műhely, bolt, stb... működött, vagy pl. 2-3 család is élt egy több generációs házban, több fogyasztási hely került bekötésre.
- 69%-os volt (1.444) a telefonellátottság és 53 %-os (1.110) a tv ellátottság,

(Forrás: KSH 2010 adat)

2.4. Alsónémedi településszerkezete

A település Budapest közigazgatási határától délre, mintegy 6-8 km-re található Pest megyében. A település a KSH besorolása szerint a Gyáli Statisztikai Kistérség része. A kistérség Magyarország Központi Régiója és a budapesti agglomeráció része. Magyarország igazgatási, kulturális, oktatási intézményrendszere, pénzügyi, gazdasági élete, az infrastruktúra-hálózat területi rendszerét tekintve főváros centrikus, az ország legfejlettebb, fejlődő zónája.

Alsónémedi település teljes közigazgatási területe 4907 hektár, amelynek kb. 10%-a belterület, a többi külterület.

A település szerkezete a mai napig őrzi a XIX. századi településképet, településrendet, az un. úti falu képét. Észak-dél irányú főtengelye ma is a Fő út, két nagy részre: Felszegrre és Alszegrre tagolódik.

Az eredeti úti faluból az idők folyamán több utcás faluvá fejlődött, mivel részben párhuzamos utcák keletkeztek, vagy a településből kivezető utak mellett utcák, házsorok épültek. Alsónémedire a soros, fésűs telekbeépítés jellemző. A település ma is őrzi falusias jellegét, vallási, történelmi és kulturális hagyományait.

Közelebbről megvizsgálva, Alsónémedin jól megfigyelhető az Alföldre annyira jellemző *kébtelkes településrend* számos jellegzetes vonása. E településszerkezet kialakulását elsősorban társadalmi és védelmi okok magyarázzák.

Az alsónémedi építészetre – mint általában a népi építkezésre – jellemző, hogy mindig a kéznél lévő, viszonylag könnyen megszerezhető és megmunkálható természeti anyagokat használja fel. Ezek az anyagok elsősorban a vessző, gally, fa, szalma, nád, agyag, sár.

Ipari területek

Alsónémedin az ipari tevékenység majdnem teljes egészében a település külterületén folyik, esetleges havária esetén a lakosságot nem veszélyeztetve. A településen belül csak kisebb ipari tevékenység található. A településen az ipari tevékenységek a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően folynak. A településen 2 iparterületet különítünk el egy a D-i egy pedig a település É-i oldalán.

Úthálózat

Az önkormányzat kezelésében lévő belterületi úthálózat teljes hossza a településen 31,936 km, ebből burkolt út 22,361 km (70,02 %), a maradék 9,575 km (29,98 %) még burkolatlan.

A burkolatlan utak porterhelése jelentős gondot okoz a településen, főleg a tavaszi, szeles időszakokban, valamint termény-betakarításkor, illetve a nyári aszályos periódusokban. A települést öt úton lehet megközelíteni. Budapest és Dabas felől az 5. számú főúton, Dunaharaszti felől közvetlenül az 5201-es számú úton, Gyál felől a 4602-es számú úton, Ócsa felől pedig a 46104-es és a 4617-es úton. A település tömegközlekedéssel megközelíthető, buszjárat indul Dunaharaszti, Dabasra, Budapestre, Bugyira és Ócsára.

A települést vasúton megközelíteni nem lehet, vasútállomása nincs. A legközelebbi vasútállomások Dunaharaszti és Ócsán találhatóak.

(Forrás: Alsónémedi Környezetvédelmi Program)

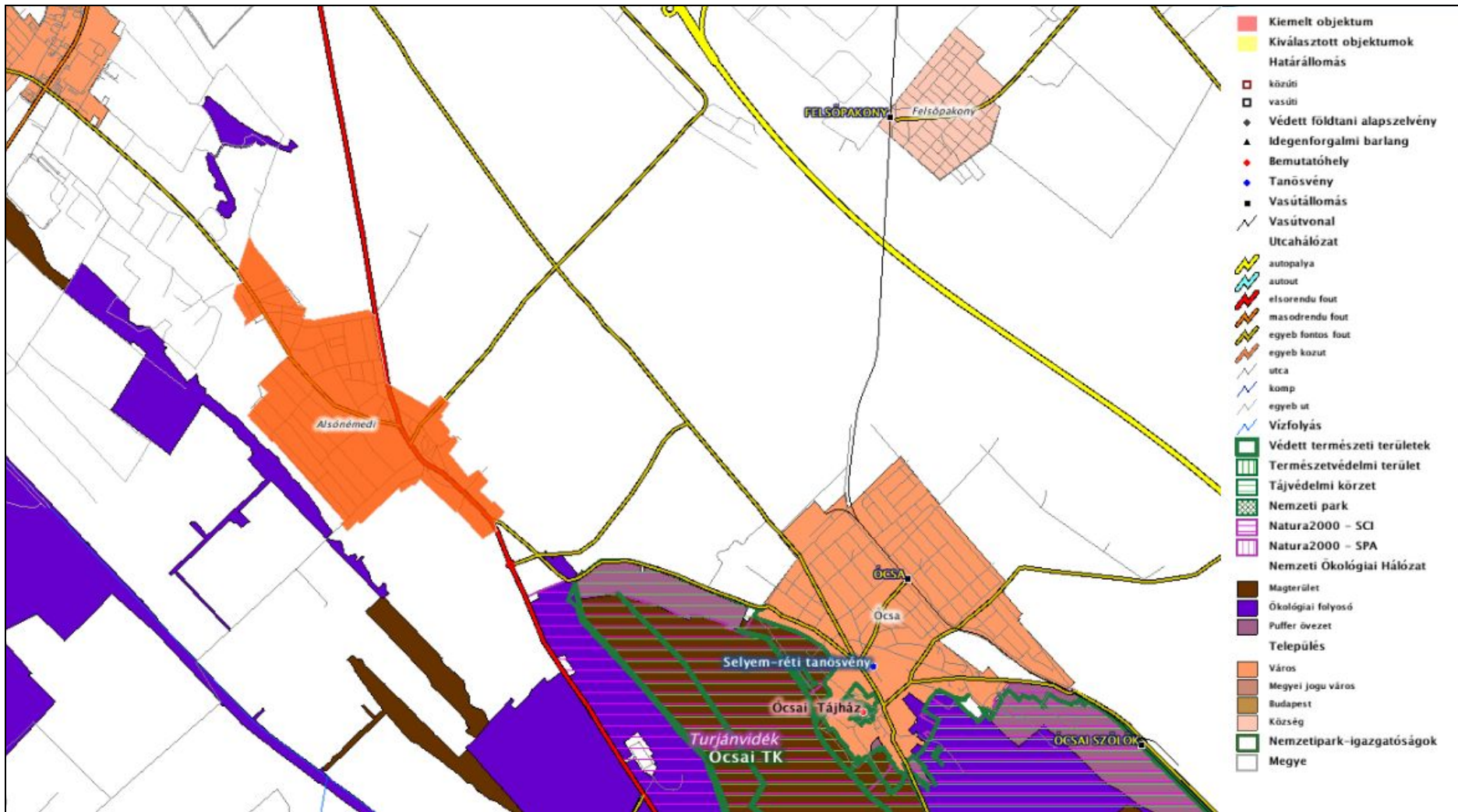
2.5. Táj értékek

A táji értékekhez tartoznak azok a természeti és épített értékek, melyek országos, illetve helyi védettség alatt állnak, valamint az egyedi tájértékek is, melyek jogilag nem védett értékek, de a tájjelleg szempontjából jelentősek, és megőrzésükről gondoskodni kell. Egy település/város táji értékeihez hozzátartoznak a helyi kulturális és civil élet sajátosságai is.

2.5.1. Alsónémedi természeti értékei

Alsónémedi és térség a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságának működési területéhez tartozik. Alsónémedi közigazgatási területét is érintő, a helyi természeti védelem alatt álló területeken kívül országosan védett természetvédelmi területek is találhatóak. A település és a környezetében lévő védett természeti területeket az alábbi fejezetekben és a 4. számú ábrán ismertetjük.

4. ábra: Alsónémedi természetvédelmi területei

(Forrás: www.termeszetvedelem.hu)

2.5.1.1.Helyi természeti védelem alatt álló értékek

Alsónémedi és Dunaharaszti határában található az Alsónémedi Turjánvidék elnevezésű, vízállásos, mocsaras és lápi élőhelyek alkotta helyi jelentőségű természetvédelmi terület. Védettséget közvetlenül a rendszerváltást megelőzően az 1/1990. (I. 5.) számú, Pest megye tanácsa által kibocsátott tanácsrendelet alapján kapott, eredeti kiterjedése több mint 160 hektár volt. A turjánvidék legnagyobb része, 121 hektár Alsónémedi közigazgatási területéhez tartozik, többségében gyepek, kisebb részben erdő, csatorna és kivett művelési ágú. Elnevezését onnan kapta, hogy jellemző vegetációtípusa a turján.

A turjánok olyan mély fekvésű nyúlványok, amelyek a talajvíz hatására az időjárástól függően vízzel borítottak, vagy vizenyős, lápos területek. Általában növényzettel sűrűn borítottak, lápi és nedvességigényes növények és állatok számára biztosítanak élőhelyet. Vizes élőhelyként ökológiailag különösen értékesek, mert a vizes élőhelyek területe Magyarországon és Európa szerte rendkívül megfogyatkozott, ezért élőviláguk veszélyeztetett. Több védett és fokozottan védett faj él itt, mint például orchideafélék. Sajnos a turjánok nagy része az 1950-es évek vízrendezési munkájának áldozatául esett, amikor is ezeket gyűjtőcsatornákkal a Duna-Tisza-csatornához kötötték, és az eredeti vízborítottság lecsökkent. A vizes élőhelyek a csatornák mentére húzódtak vissza, ezért kiemelten fontos a csatornák védelme is. (Zsin Géza, 2003)

A turjánvidéket védetté nyilvánító rendelet ingatlan-nyilvántartási szempontból elavult, ezen területek egy része időközben országos védelmet kapott, illetve a területhasználati változások következtében megszűnt a védelem indokoltsága. Továbbra is megőrzendő magterületük a belterülettől észak-nyugatra elhelyezkedő tözegtelep és környéke. A természeti értékekben jelentősen károsodott területek védelmét is érdemes lehet fenntartani, mert azok pufferzónaként működhetnek.

A nagyközség közigazgatási területén található egyes közterületek védett övezetté nyilvánításáról szóló 11/2008. (IX.15.) rendelet alapján védettség alatt álló területek, övezetek:

- a 4604 jelű (Öreg országút),
- a 4602 jelű (Alsónémedit Gyállal összekötő út),
- a 46104 jelű (Alsónémedit Ócsával összekötő út),
- a 4617 (5.sz utat Öreg országúttal összekötő utat),
- az 52103, 5201 jelű (Alsónémedit Dunaharaszttal összekötő út),
- alsónémedi 075 hrsz-ú (Sertéstelepi út),
- alsónémedi 049/3 hrsz-ú és a 2603 hrsz-ú (Tankcsapda u.) utakat, és a padkáktól számított 200-200 méteres területet a község belterületi határától a közigazgatási határig a Tv. szerinti védett övezetté nyilvánítja.

Az alábbi táblázatban szerepelnek azon ingatlanok adatai, melyekre a helyi védettség kiterjed:

Hrsz./alrészlet	terület (m ²)	művelési ág
0202/63	7 606	erdő
0202/68	2 227	szántó
0202/69 (árok)	1 141	árok
0202/80	3 863	szántó

0202/81	4 125	szántó
0202/82	1 324	szántó
0204/57 (árok)	5 083	árok
0204/58	928	szántó
0204/59	1 970	szántó
0204/60	1 275	szántó
0204/61	1 889	rét
0204/62	1 913	rét
0204/64	7 014	szántó
0204/65	4 056	rét
0204/66 a, b	6 829	szántó, rét
0204/67 (árok)	1 217	árok
0204/68	1 797	rét
0204/69	2 833	szántó
0207/16	783	rét
0207/18	910	rét
0207/21	2 106	rét
0207/8	3 389	szántó
0234/24 a, b, c, d, f, g	308 741	szántó, legelő
0234/26	138 013	erdő községi mintatér
0234/27	85 074	erdő községi mintatér
0240/2	6 363	erdő
0240/3	1 284	erdő
0240/4	23 180	erdő
0240/5	11 068	erdő
0254	390 638	erdő
0259/2	3 123	szántó
0261/2	31 696	szántó
0261/3	23 079	szántó
0288/34,b	3 295	szántó, rét
0288/35	632	szántó
0288/36	3 893	szántó, rét
0288/37	8 900	rét
0288/38,b	7 058	szántó
0288/38,c	493	rét
0288/40,b	907	rét
0288/41,b	848	rét
0288/43,b	842	rét
0288/45,b	603	rét
0288/46,b	1 263	rét
0288/49,b	799	rét

0288/50,b	674	rét
0288/51,b	1 191	rét
0288/52,b	2 248	rét
0288/54,b	957	rét
0288/57,b	1 210	rét
0288/58,b	1 425	rét
0299	88 031	csatorna
0305/1	4 410	erdő
0305/30	11 722	erdő
0305/51	8 575	erdő
0306.a (csatorna)	3 128	csatorna
0306.b (csatorna)	5 623	csatorna
0306.f (csatorna)	4 928	csatorna
0347/3 (csatorna)	7 291	csatorna
0352 (tőzegtelep)	31 601	kivett tőzegtelep
0353/l,b	1 331	rét
0354 (csatorna)	10 444	csatorna
0355/100 a, b	1 776	szántó, rét
0355/112 a, b	980	szántó, rét
0355/113	925	szántó
0355/114 a, b	1 720	szántó, rét
0355/117	800	rét
0355/118 a, b	928	szántó, rét
0355/119 a, b	1 936	szántó, rét
0355/121 a, b	837	szántó, rét
0355/123 a, b	930	szántó, rét
0355/124 a, b	1 258	szántó, rét
0355/126	9 510	szántó, rét
0355/131 a, b	1 751	szántó, rét
0355/4	1 846	rét
0355/5 a, b	4 110	szántó, rét
0355/6 a, b	2 598	szántó, rét
0355/63 a, b	2 321	szántó, rét
0355/64 a, b	2 619	szántó, rét
0355/7 a, b	2 404	szántó, rét
0355/70 a, b	2 119	szántó, rét
0355/87 a, b	2 586	szántó, rét
0355/90 a, b	1 311	szántó, rét
0355/95 a, b	861	szántó, rét
0355/96 a, b	1 181	szántó, rét

0355/97 a, b	1 384	szántó, rét
0355/98	744	szántó
0355/99 a, b	942	szántó, rét
0356 (tőzegtelep)	18 281	kivett tőzegtelep
0361 (tőzegtelep)	31 501	kivett tőzegtelep
0364/10,a	509	rét
0364/1 1.a	406	rét
0364/3	12 193	erdő
0364/36,b	1 969	árok
0364/4,a	803	rét
0364/5,a	601	rét
0364/6,a	591	rét
0364/66,c	4 486	rét
0364/67,c	3 067	rét
0364/68,c	3 130	rét
0364/69,c	3 196	rét
0364/7,a	581	rét
0364/70,a	1 523	rét
0364/70,c	3 487	rét
0364/71	9 210	rét
0364/73 (csatorna)	6 995	csatorna
0364/8,a	563	rét
0364/9,a	534	rét
0365 (csatorna)	10 125	csatorna
0367 (csatorna)	5 529	csatorna
0375/6 (csatorna)	4 414	csatorna
0375/7	63 488	rét

2.5.1.2.Országos jelentőségű védelem alatt álló területek

Az Önkormányzati adatszolgáltatás és a www.termeszetvedelem.hu oldala szerint a Nagyközség közigazgatási területén országosan védett természetvédelmi területek találhatóak.

ÉRZÉKENY TERMÉSZETI TERÜLETEK (ESA TERÜLETEK)

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 53. § (5) bekezdésében, valamint a 85. § c) pontjában kapott felhatalmazás alapján elkészített 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet értelmében az „Érzékeny Természeti Területek” (a továbbiakban: ÉTT) fogalom, valamint a hozzátartozó szabályozás, pályázati-támogatási rendszer bevezetésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrésztleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrésztletek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként

vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.

A rendelet szempontrendszer alapján az ÉTT kijelölése az alábbi kategóriákban történik:

a) *kiemelten fontos ÉTT*: azok a területek, ahol nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti, táji és kultúrtörténeti értékek fordulnak elő, amelyek fennmaradása középtávon (5-10 év) is kétséges a természetkímélő gazdálkodás támogatása nélkül;

b) *fontos ÉTT*: ahol országos viszonylatban jelentős természeti, táji és kultúrtörténeti értékek fordulnak elő, amelyek fennmaradása vagy állapotának javítása érdekében a természetkímélő gazdálkodás támogatása szükséges;

c) *tervezett ÉTT*: ahol jelentős az extenzív mezőgazdasági hasznosítású földrészekeken található élőhelyek száma, de a természeti, táji és kultúrtörténeti értékek jelentősége kisebb, illetve olyan területek, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével és támogatásával a terület természeti értéke növelhető, a környezet állapota javítható.

A rendelet 1. számú melléklete a kijelölt, kiemelten fontos, fontos és tervezett ÉTT térségek, a 2. számú melléklete pedig az e térségekben lévő települések felsorolását tartalmazza.

Az 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról létrehoz egy új területi védettségi kategóriát, az úgynevezett érzékeny természeti területet (ÉTT), amelyen a mezőgazdasági termelés környezetkímélő, extenzív változata volna kívánatos. A jogszabály 2. számú melléklete kijelöli azokat a településeket, ahol a tervezett ÉTT-k elhelyezkednek, eszerint Alsónémedi a Turjánvidék ÉTT része. Az Alsónémedi Turjánvidék ugyanis tájegységileg kapcsolódik a Kiskunsági Nemzeti Park részét képező úgynevezett „Turjánvidékhez”. A Turjánvidék Alsónémeditől nem messze, Dabastól dél-keletre található, és a Duna hajdani árterének lényegesen nagyobb kiterjedésben fennmaradt vízállásos, mocsaras része, amelyet a meder-maradványokban kialakult tőzeglápok alkotnak.

1. számú melléklet a 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelethez

Az ÉTT kijelölt térségei kategóriáiként

Kiemelten fontos ÉTT-ek térségei

Nemzeti Park Igazgatóság	Duna-Ipoly Nemzeti Park
ÉTT megnevezése	Turjánvidék , Gerje-perje sík, Velencei-tó és Sárvíz völgye, Szentendrei-sziget

2. számú melléklet a 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelethez

Kiemelten fontos természeti területekkel érintett települések felsorolása

Tervezett ÉTT térség	Turjánvidék
Nemzeti Park Igazgatóság	Duna-Ipoly Nemzeti Park
Települések neve	Alsónémedi , Bugyi, Dabas, Dunaharaszti, Inárcs, Kakucs, Kunadacs, Kunbaracs, Kunpeszér, Ladánybene, Ócsa, Örkény, Táborfalva, Tatárszentgyörgy

A fentiek értelmében *Alsónémedi Kiemelten fontos érzékeny természeti területen fekszik.*

EX-LEGE TERÜLETEK

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 23. § (2) bekezdése alapján:

„E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom és földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek minősülnek.”

DINPI tájékoztatás alapján lehatárolt ex-lege védett területek hrsz listája:

0204/63, 0213/1, 0240/18, 0240/19, 0243/83, 0243/84, 0243/85, 0243/88, 0243/89, 0243/90, 0243/91,, 0243/98, 0243/99, 0243/100, 0243/101, 0243/102, 0243/103, 0243/104, 0243/105, 0243/106, 0243/109, 0243/110, 0243/111, 0243/112, 0243/113, 0243/114, 0243/115, 0243/116, 0243/117, 0243/120, 0261/42,, 0261/43, 0261/44, 0261/45, 0261/46, 0261/47, 0261/48, 0261/49, 0261/50, 0261/51, 0261/52, 0261/53, 0261/54, 0261/69, 0261/70, 0261/71, 0261/72, 0261/73, 0261/74, 0261/75, 0261/76, 0261/77, 0261/78, 0261/79, 0261/80, 0261/81, 0261/82, 0261/83, 0261/84, 0261/85, 0263/79, 0263/80, 0263/81, 0263/82, 0263/83, 0263/84, 0263/85, 0312/15, 0312/16, 0312/17

A DINPI működési területén található, egyedi hatósági határozattal történő lehatárolásra váró ex-lege védett láppal érintett területek listája:

0240/32, 0243/84, 0243/92-97, 0243/107-108, 0243/118, 0243/170-173, 0261/86, 0263/39-42, 0263/49-51, 0263/65, 0263/86

RAMSARI EGYEZMÉNY HATÁLYA ALÁ ESŐ TERÜLETEK

Nincs Alsónémedi Nagyközség közigazgatási területén.

NATURA 2000 TERÜLETEK

Az Alsónémedi Turjánvidék nem került bele az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi területek, a Natura 2000 hálózat területei közé, annak ellenére, hogy az országban jelenleg védett területek közel 90%-a megkapta ezt a védettségi kategóriát is. Ezzel szemben Alsónémedi közigazgatási területének az Ócsai Tájvédelmi Körzettel határos része – amely korábban nem élvezett védettséget – a Turjánvidéknek nevezett kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési terület, tehát a Natura 2000 hálózat eleme lett. A Natura 2000 védelem élőhely- és madárvédelmi célú, ám nem jelenti az emberi tevékenységnek a hagyományos természetvédelmet jellemző erős korlátozását. Környezetileg fenntartható gazdálkodás, amely nem veszélyezteti az élőhelyek természetközeli állapotát és a kijelölt fajok védelmét, végezhető a területeken (Csima et al., 2004). A Natura 2000 hálózattal 1,2 millió hektárral nő a hazánkban védettséget élvező területek nagysága, a hálózat az ország teljes területének 21 %-át fedi le (dr. Nagy János). Helyi védett területeken a Natura 2000 hálózatot érintő jogszabályok végrehajtásáért a jegyző a felelős.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet 5 számú mellékletének megfelelően:

Kiemelt jelentőségű természet megőrzésű területek:

Turjánvidék

(HUDI20051)

0225, 0226, 0227, 0230/2, 0230/3, 0230/7, 0230/8, 0230/9, 0230/11, 0230/12, 0230/13, 0230/14, 0230/15, 0230/16

2.5.2. Védett épületek, építmények

A település területén az egyetlen országos jelentőségű egyedileg védett műemlék a Római katolikus templom épülete a Fő utcán a 1901 hrsz-ú ingatlanon található.

Védett műemléki környezet: a Fő u. melletti katolikus templom környezetében (889, 1525, 1526, 1527, 1899, 1901, 1930, 1941, 1942 hrsz terület)

Történelmi Faluközpont, mely védettséget nem élvez a Fő u. – Kossuth u. – Haraszti u. – Rákóczi u. közötti terület.

A köztéri emlékművek állapota megfelelő, nincsenek elhanyagolva.

2.5.3. Régészeti lelőhelyek

A terület a régészet számára potenciális kutatási objektum. Az eddig föltárt régészeti értékek országos és helyi szintű régészeti védelem alatt állnak.

1. **R k. templom környéke.** A mai templom a település középkori templomának helyén épült. A templom körzetében, kb. 100 m átmérőjű területen a középkori, templom körüli temető helyezkedik el. 1954-ben a Tejüzem közelében (Fő u.), kb. 150 m-re ÉNy-ra a templomtól, vízvezeték árokkal csontvázás sírokat (késő középkor-kora újkor) bolygattak meg. A mai településközpont nagy valószínűséggel a középkori települést fedi.

2. **Kenderföldek** (Kenderes-dűlő). Késő rézkori (badeni kultúra, 40 sír), korai bronzkori (4 sír) és 1-2. századi szarmata (19 sír) temető. 1949-ben összesen 63 sírt tártak fel. Leletanyag: M. Nemzeti Múzeum. 1994-ben őskori zsugorított csontvázás sír került elő. A lelőhely valószínűleg nagyobb az ismertnél.

3. **Újfalu** (Újtelep). Homokdombon egy 1-2. századi szarmata női sír, 1949. Leletek: M. Nemzeti Múzeum. Ma belterület, a Zrínyi M. u. ÉNy-i vége.

4. **Újtelep, Nagy-hegy.** ÉNy-DK-i irányú homokdombon ásatás, 1955. Korai bronzkori (nagyrévi kultúra) hamvasztásos temetőből feltárva 16 sír, továbbá egy 2-3. századi szarmata gyermek sír. Leletek: M. Nemzeti Múzeum.

5. **Faluréti-domb.** ÉNy-DK-i irányú homokdombon 1-2. századi szarmata és honfoglalás kori temető, 1949. Kiszántott sírokból származó leletek a M. Nemzeti Múzeumban.

6. **Rövid-dűlő, Kóhalmi-rét.** ÉNy-DK-i irányú dombon szántással megbolygatott szarmata temető, 1976. Leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös), M. Nemzeti Múzeum.

7. **Felső-Ráda, Vargha E. tanya.** A tanya közelében lévő földön középső bronzkori (vatyai kultúra) urnatemetőből származó leletek (1933.), 7. század végi avar férfisír leletei (1942.) a M. Nemzeti Múzeumban.

8. **Felső-Ráda, Ház dűlő.** ÉNy-DK-i irányú dombháton középső bronzkori (vatyai kultúra) urnatemető és szarmata temető sírjai kerültek elő kavicsbánya földmunkái közben az 1970-es években és 1998-ban. Leletek: Arany J. Múzeum, Nagykőrös.

9. **Felső-Ráda, Templom-hegy.** ÉNy-DK-i irányú dombháton (Templom-hegy) középső bronzkori (vatyai kultúra), szarmata és 13-16. századi település, 1976. Leletek: Arany J. Múzeum, Nagykőrös. A lelőhely DK-i, nagyobb része Bugyi közig. területén. A középkori település és a már Bugyi területén lévő egykori templom, temető a középkori Ráda faluval azonosítható.

10. **Nagy-rét.** A Duna-Tisza-csatorna építésekor késő bronzkori, rövid pengéjű bronzkardot találtak 1948-ban. Szórványlelet: M. Nemzeti Múzeum.

11. **Cenk-hegyi-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú, tagolt dombháton újkőkori (dunántúli vonaldíszes edények kultúrája), késő bronzkori (urnasíros kultúra), szarmata-késő szarmata település, szórványos korai Árpád-kori telepnymok, bronzkori urnatemető. A lelőhely ÉNy-kiterjedése nincs tisztázva. A lelőhely DK-i része Ócsa területén. 1998-ban, a lelőhelyen áthaladó 4617 j. út sávja feltárva: 324 telepobjektum, 2 újkőkori temetkezés, 7 bronzkori urnasír, 1 népvándorlás kori sír. Leletek: Arany J. Múzeum, Nagykőrös.

12. **Cenk hegyi-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú, keskeny dombháton őskori és szarmata edénytöredékek, 1998. A lelőhely ÉNy-i kiterjedése ismeretlen. 1998-ban a lelőhely ócsai részén, a 4617 j. út sávjában szarmata temető sírjait tárták fel. A temető ÉNy (Alsónémedi) és DK (Ócsa) felé egyaránt folytatódik. Leletek: Arany J. Múzeum, Nagykőrös.

13. **Cenk hegyi-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú dombon, az Alsónémedi-Ócsa határvonaltól ÉNy-ra szarmata település, 1998. A lelőhely kiterjedése tisztázatlan. Leletek: Arany J. Múzeum, Nagykőrös.

14. **Gyáli-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú dombháton szkíta és szarmata település. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

15. **Ürge-völgy-dűlő.** Homokos talajú magaslatokon őskori, avar település és késő középkori edénytöredékek. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

16. **Ürge-völgy-dűlő.** Tagolt felszínű magaslatokon őskori, szarmata, avar, Árpád-kori és késő középkori település. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

17. **Gyáfi-, Rózsa-kúti-dűlő.** Homokos talajú magaslatokon őskori, szarmata és Árpád-kori település. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

18. **Rózsa-kúti-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú magaslat ÉNy-i végén szarmata és Árpád-kori edénytöredékek. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

19. **Kali-nagyföld-dűlő.** Magaslat DNy-i oldalán szarmata edénytöredék. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

20. **Ürge-völgy-, Kali-nagyföld-dűlő.** Homokos talajú magaslatokon őskori és késő középkori leletek. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

21. **Ürge-völgy-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú dombháton őskori és szarmata edénytöredékek. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

22. **Kali-nagyföld-dűlő.** Mélyedés DK-i oldalán szarmata és Árpád-kori, késő középkori edénytöredékek. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

23. **Kali-nagyföld-, Ürge-völgy-dűlő.** Homokos talajú magaslatokon szarmata, Árpád-kori és késő középkori település. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

24. **Kalik, Kali-nagyföld-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú, tagolt felszínű magaslaton bronzkori, szarmata és késő középkori település. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

25. **Kalik dűlő.** ÉNy-DK-i irányú magaslaton késő bronzkori, szarmata és Árpád-kori település. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

26. **Volintér dűlő.** Homokos talajú magaslaton őskori edénytöredék. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

27. **Bajnoki-szőlő.** Homokdombon késő középkori edénytöredék. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

28. **Kámváskúti-, Volintér dűlő.** ÉNy-DK-i irányú dombháton néhány késő középkori edénytöredék. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

29. **Kámváskúti-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú magaslat DK-i részén szarmata, Árpád- és késő középkori leletek. Terepbejárás, 2001., Leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

30. **Kámváskúti-dűlő.** ÉNy-DK-i irányú dombon késő középkori edénytöredékek. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

31. **Apallaga (Keskeny-dűlő).** Mélyedéseket DK-en határoló domboldalon késő középkori edénytöredékek. Terepbejárás, 2001., leletek: Arany J. Múzeum (Nagykőrös).

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 600/0714/002/2009. ügyiratszámú hirdetményében Alsónémedi Nagyközség külterületén az alábbi hrsz-ú ingatlanokat nyilvánította régészeti lelőhelyé Gyal-Alsónémedi-Gyál 2. lelőhely elnevezéssel:

Alsónémedi, külterület 0143/9, 0143/10, 0143/12, 0143/13, 0146

2.5.4. Egyedi tájértékek

A tájak karakterének fontos összetevői az egyedi tájértékek. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Az egyedi tájértékek típusai: kultúrtörténeti, természeti, tájképi.

Védelemmel nem bíró kultúrtörténeti értékek:

- I. világháborús emlékmű a Szabadság téren
- II. világháborús emlékmű a Dózsa György téren
- Székelykapu a Dózsa György téren
- Szent István király mellszobra a Szent István téren
- Aradi vértanúk kopjafája a Szabadság téren
- 1956-os forradalom emléktáblája a Községháza falán
- Az 1848-as mártírok, Halászy Károly, Vörösmarty József, Garay Ferenc emléktáblája a Kossuth Lajos utcában (régis iskola falán)
- Trianon emléktábla a Szabadság téren
- Kápolna és stációk a régi temetőben
- Sírkert, régi kopjafák és több mint százéves sírkövek, Garay Ferenc bíró síremléke a régi temetőben
- A településen található keresztek
- A Faluház
- Régi stílusban épült, de nem védett parasztházak

2.5.5. Javaslatok

2.5.5.1. Helyi védelemre javasolt épületek, objektumok

Az Önkormányzat nem tett javaslatot épületek védetté nyilvánítására, azonban az egyetlen helyi védettségre javasolt műemlék a településen a római katolikus Temetőkápolnát és kálváriát lehetne megnevezni a 913 hrsz-ú területen. A települési múltra jellemző karakteres régi épületekből nem túl sok maradt fenn. A megmaradók közül is sok a romos, gondozatlan, vagy sok esett áldozatul az esztétikai érzéket és szakértelmet nélkülöző bővítéseknek, átalakításoknak.

2.5.5.2. Helyi védelemre javasolt területek

Jelenleg folyamatban van több terület helyi védelem alá vonása. Ezek nagy része a megyei rendelet szerint védett volt korábban, ez azonban megszűnt. 2011. januárjában alakult egy munkacsoport azzal a céllal, hogy felmérjék, hogy mely területeket lenne indokolt helyi védelem alá vonni. A területekre vonatkozó kezelési terv 2012. októberére készült el, a kezelési terv alapján alkotandó rendeletet várhatóan 2012. novemberében fogja elfogadni a Képviselő-testület.

Alsónémedi területén a mélyebb részeken a Turjánvidék maradványfoltjai találhatóak. Ezen nedves élőhelyek egy része, mint lúp a jog erejénél fogva országos jelentőségű természetvédelmi terület. A helyi védelemre kijelölt területek között vannak olyanok melyek ezeket a lúpot kapcsolják össze illetve egészíti ki - ilyenek pl. a csatornák, mint vonalas élőhelyek. Szintén helyi jelentőségű védelemre érdemes a Kóhalma nevű terület homokterülete, melyen árvalányhajas homoki gyepek mellett egy földikutya élőhely is található.

Helyi védelemre javasolt területek:

Hrsz	Művelési ág
0202/63	erdő
0202/68	szántó
0202/69	árok
0202/80	szántó
0202/81	szántó
0202/82	szántó
0204/57	árok
0204/58	szántó
0204/59	szántó
0204/60	szántó
0204/61	rét
0204/62	rét
0204/64	szántó
0204/65	rét
0204/66	szántó, rét
0204/67	árok
0204/68	rét
0204/69	szántó
0207/8	szántó
0207/16	rét
0207/18	rét
0207/21	rét
0234/24	szántó, legelő
0234/26	erdő községi mintatér
0234/27	erdő községi mintatér
0240/2	erdő
0240/3	erdő
0240/4	erdő
0240/5	erdő
0254	erdő
0261/2	szántó
0261/3	szántó
0288/34,b	szántó, rét
0288/35	szántó
0288/36	szántó, rét
0288/37	rét
0288/38,b	szántó

Hrsz	Művelési ág
0288/50,b	rét
0288/51,b	rét
0288/52,b	rét
0288/54,b	rét
0288/57,b	rét
0288/58,b	rét
0305/1	erdő
0305/30	erdő
0305/51	erdő
0306,a	csatorna
0306,b	csatorna
0306,f	csatorna
0347/3	csatorna
0352 (tőzegtelep)	kivett tőzegtelep
0353/1,b	rét
0354	csatorna
0356	kivett tőzegtelep
0361	kivett tőzegtelep

Hrsz	Művelési ág
0364/3	erdő
0364/4,a	rét
0364/5,a	rét
0364/6,a	rét
0364/7,a	rét
0364/8,a	rét
0364/9,a	rét
0364/10,a	rét
0364/11,a	rét
0364/36,b	árok
0364/66,c	rét
0364/67,c	rét
0364/68,c	rét
0364/69,c	rét
0364/70,a	rét
0364/70,c	rét
0364/71	rét
0364/73	csatorna
0365	csatorna
0367	csatorna
0375/6	csatorna
0375/7	rét

0288/38,c	rét
0288/40,b	rét
0288/41,b	rét
0288/43,b	rét
0288/45,b	rét
0288/46,b	rét
0288/49,b	rét

Tájsebek:

A településen több tájseb is található. Kiemelendő az illegális hulladéklerakók okozta tájrombolás. A közterületeket már évek óta évente egyszer mind a külterületeken, mind a belterületeken megtisztítják a hulladékoktól. Sok helyen találtak illegális lerakókat a település területén, a hulladék mennyisége helyenként változó volt.

A területen található működő, illetve felhagyott homok- és kavicsbánya is. Nem mindegyiknél történt tervszerű rekultiváció. A meddőhalmok a területen maradtak, felszínrendezés nem volt, a vegetáció természetesen nőtte be a területet. A belterület melletti horgásztó közvetlen környezete rendezett, füves, a terület horgászatra alkalmas.

A legjelentősebb tájseb a korábban hulladéklerakóként, majd sirt-telepként működő szeméttelp, melynek rekultivációja nem megoldott, bár az önkormányzat érvényes rekultivációs tervvel rendelkezik. A tulajdonviszonyok és a rekultivációs kötelezettség rendezetlensége miatt pályázat igénybevétele nem lehetséges.

Alsónémedi nagyközség területén a jelentős kavicsvagyon kiaknázására létesült kavicsbánya, és a bányászati tevékenység következtében kialakult bányatavak találhatóak. Felszín alatti vízvédelmi, és vízkészlet gazdálkodási szempontból a község közigazgatási területén további kavicsbánya nyitását nem engedélyezik, valamint a meglévő rekultivációjának elvégzésére kell nagy hangsúlyt fektetni.

2.6. Társadalmi helyzet

A társadalmi adottságok ismertetése fontos elem egy településre/városra vonatkozóan. A népességszám alakulása, az oktatási és kulturális helyzet, a sportolási, kikapcsolódási, szórakozási lehetőségek, az egészségügyi ellátás színvonala, a közbiztonság helyzete – az évek során bekövetkezett változások tendenciája – szorosan összefügg az életszínvonallal, a település népességmegtartó erejével és a jövőbeni fejlődési lehetőségekkel. Ezek alapján lehet következtetni arra, hogy a helyi lakosság milyen módon tud bekapcsolódni a közösségi életbe, milyen helyi kötődések és kapcsolati hálók kiépítésére van lehetőség.

2.6.1. Demográfiai viszonyok

Alsónémedi Nagyközség az Gyáli kistérség része, a kistérség 2. legkisebb települése lakosságát tekintve.

Azonban a rendszerváltás óta (1990) a település rohamos fejlődésnek indult. Ezt bizonyítja az is,

hogy ismét nő a lakosság (főleg a fiatal és középkorú) létszáma. Tíz éven belül két alkalommal került sor az óvoda és az általános iskola bővítésére, de a bővítések oka inkább a törvényi előírásoknak való megfelelés és a modernizáció, a komfortfokozat javítása volt.

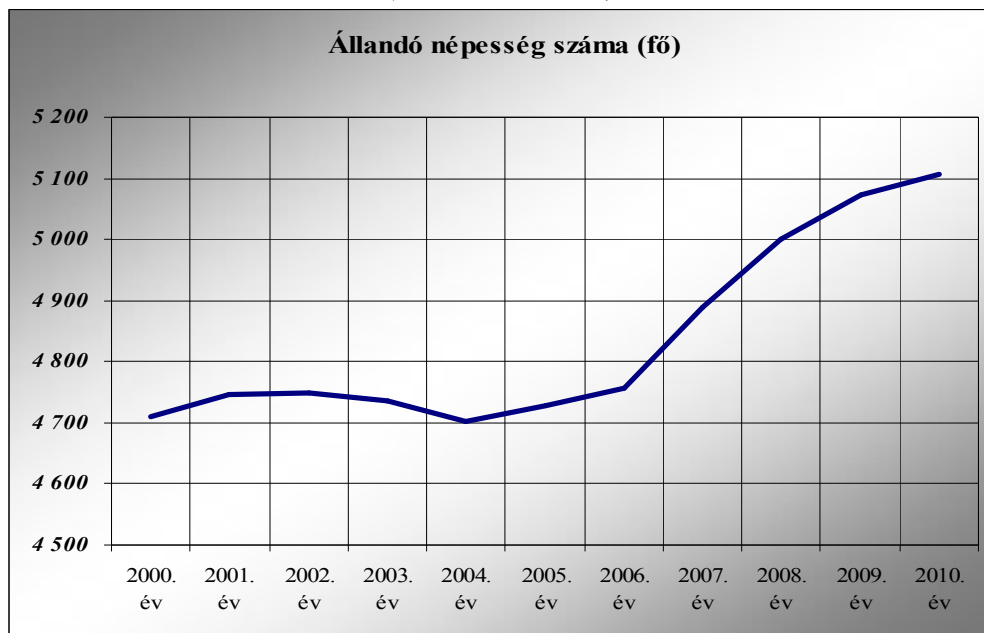
1. táblázat: A lakónépesség alakulása

(Forrás: KSH 2010.)

Év	2000.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Állandó népesség (fő)	4.710	4.728	4.756	4.889	5.001	5.073	5.106

5. ábra: A lakónépesség változásának tendenciája 2000-2010 között

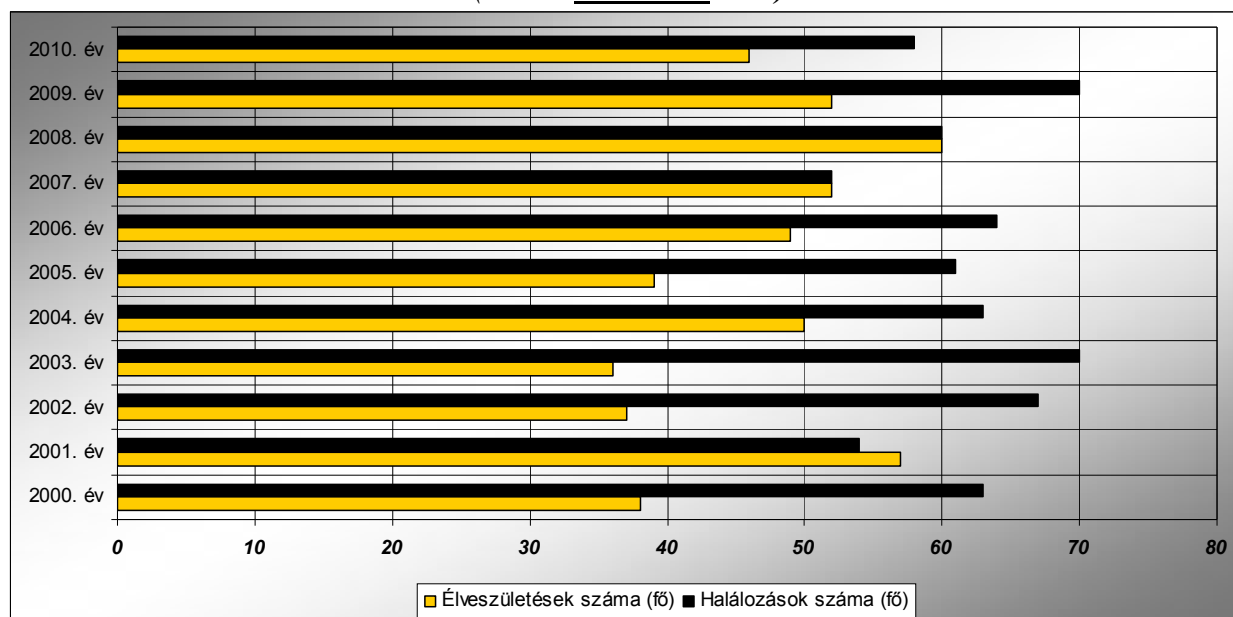
(Forrás: KSH 2010.)

A népességi mutató egészen a 80-as évektől folyamatos növekedést mutat, ellentétben az azt megelőző időszakhoz. Alsónémedi lakónépessége 2000 és 2010 évek között mintegy 396 fővel, közel 8,4%-al nőtt. Népessége a rendszerváltást követően folyamatos növekedést mutat, kivételt képez a 2004. évben történt kisebb visszaesés.

A demográfiai adatokból kiderül, hogy Alsónémedi kedvelt lakóhely Pest megyei viszonylatban. 2010. évben pozitív vándorlási egyenleget mutatott. A népmozgalomra vonatkozó adatokat a következő táblázat és diagram szemlélteti.

6. ábra: Természetes szaporodás és fogyás tendenciája
(Forrás: www.ksh.hu 2010.)

2. táblázat: Az állandó népesség korosztály szerinti megoszlása
(Forrás: KSH 2010.)

Mutatók\Év	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Állandó népességből 0-2 évesek száma (fő)	129	126	141	144	164	162	151	149
Állandó népességből 3-5 évesek száma (fő)	151	134	132	124	139	154	162	168
Állandó népességből 6-13 évesek száma (fő)	457	430	141	418	394	409	399	395
Állandó népességből 14 évesek száma (fő)	57	61	62	64	64	45	66	51
Állandó népességből 15-17 évesek száma (fő)	169	175	182	179	194	198	182	179
Állandó népességből 18-59 évesek száma (fő)	2769	2823	2856	2977	3057	3114	3129	3142
Állandó népességből 60-x évesek száma (fő)	978	979	969	983	989	991	1017	386

A 2000. és 2010. KSH adatokat összehasonlítva jól látható, hogy a településen nőtt a népesség száma. Az adatok érdekessége, hogy jelentős növekedés (15%) a 0-2 évesek körében volt, a 14 évesek körében ez az emelkedés 14%-os növekedést mutatott. A fentiekkel ellentétben, - miszerint a fiatalok és a középkorúak számának növekedése a legjellemzőbb a településen - a 6-14 évesek esetében mégis 13%-os csökkenés volt megfigyelhető az elmúlt 10 év alatt. A többi korcsoportnál minden esetben kisebb növekedés figyelhető meg, azonban az elvégzett statisztikai

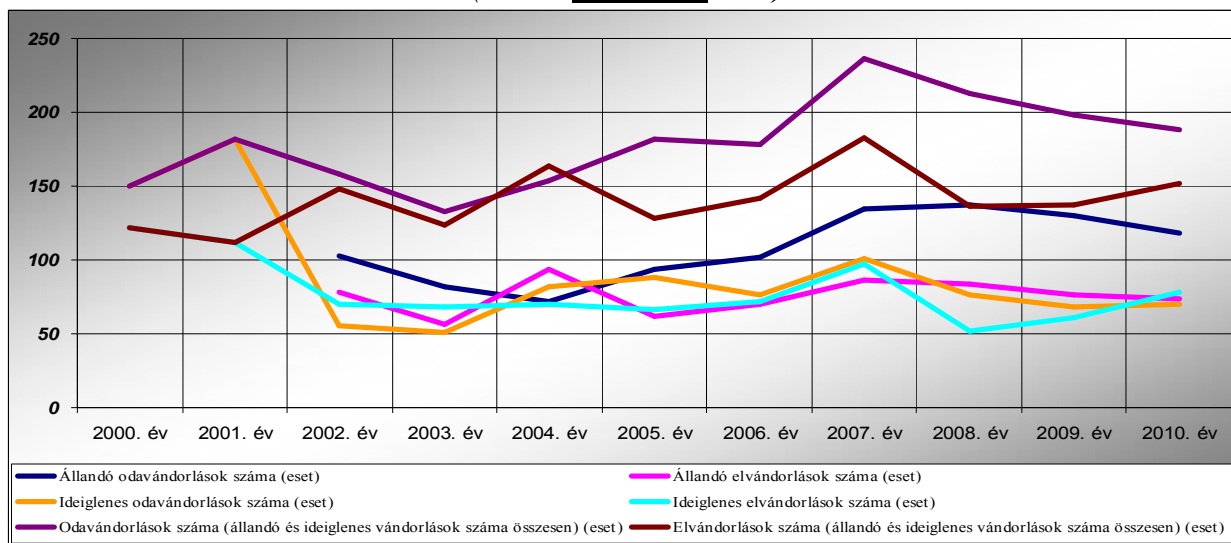
összehasonlítások alapján arra a megállapításra jutottunk, hogy bár nő a fiatalok száma, de a lakosság nagyon nagy százalékát (61%) még mindig a középkorúak és a 60 évesnél idősebb korosztály (20%) teszi ki.

Az 1980-as évek népességsökkenése két jelentős okra vezethető vissza: egyrészt, a születésszám csökkenése, a természetes szaporodás negatív mivolta, másrészt a jelentős mértékű természetes fogyás mértékét is meghaladó elvándorlás. 1990-től a vándorlási egyenleg már pozitív, a születések száma is növekedést mutat. A két tényező együttes hatása következtében a népesség csökkenés megállt, sőt növekedést mutat, mely mértéke javasolt 5100 főnél meg kellene, hogy álljon, hogy a nagyközség meg tudja szolgálni lakóit a jelenlegi infrastruktúrájával.

3. táblázat: A népmozgalom alakulása Alsónémedi Nagyközségben
(Forrás: www.ksh.hu 2010.)

Mutatók/Év	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Élve születések száma (fő)	38	39	49	52	60	52	46	n.a
Halálozások száma (fő)	63	61	64	52	60	70	58	58
Állandó odavándorlások (eset)	n.a.	94	102	135	137	130	118	n.a
Állandó elvándorlások (eset)	n.a.	62	70	86	84	76	74	n.a
Ideiglenes odavándorlások (eset)	n.a.	88	76	101	76	68	70	n.a
Ideiglenes elvándorlások (eset)	n.a.	66	72	97	52	61	78	n.a

7. ábra: Oda és elvándorlások változásának tendenciája
(Forrás: www.ksh.hu 2010.)

A fenti táblázatból és diagramból kitűnik, hogy Alsónémedi kedvelt lakókörnyezet, amit megerősít az a tény is, hogy az állandó odavándorlások magasabb számot képviselnek.

A természetes szaporodás (fogyás) összetevői igen nehezen befolyásolhatók, a születésszám csökkenése országos, sőt európai probléma (ámbár, mint említettük is Alsónémediben a fiatalabb korosztály bővülése tapasztalható, elsősorban a fiatalabb és középkorú betelepülők okán), a halálozás kérdése és mértéke természetileg, társadalmilag meghatározott, és csak lassan és kis mértékben változik. A legjobban befolyásolható tényezőnek a vándorlás (elvándorlás-bevándorlás) tekinthető. Az elvándorlás csökkentése a nagyközséghez való kötődés erősítésével, az itt élők életminőségének emelésével, míg a betelepülés a nagyközség vonzerejének növelésével ösztönözhető.

Az elmúlt 15 évben a születések és a halálozások számának vizsgálata során az adatok azt mutatják, hogy a betelepülők nélkül hogyan alakult volna a népességszám 1990 és 2005 között. Ebben az időszakban 230-240 emberrel többen haltak meg, mint ahányan születtek. Ez egyértelművé teszi, hogy beköltözők nélkül a falu népessége kevesebb lenne, és a beköltözők nélkül várhatóan tovább csökkenne.

1990 után viszont ismét lakosságnövekedési tendencia figyelhető meg 2008-ig, mely elsősorban a budapesti lakosság agglomerációba történő áramlásával és a külföldi állampolgárok beáramlásával magyarázható. A 2008. évet követően ismét egy kisebb hanyatlás figyelhető meg mindenféle tekintetben, csökken a születésszám, az odavándorlások száma, az állandó elvándorlások száma. Azonban az ideiglenes elvándorlás növekedni látszik, mely köszönhető a főváros húzó hatásának. Az ideiglenes elvándorlások legvalószínűbb oka a megfelelő számú munkahelyek és a közép, illetve felsőfokú oktatási intézmények hiánya a nagyközségben.

2.6.2. Oktatás, képzés

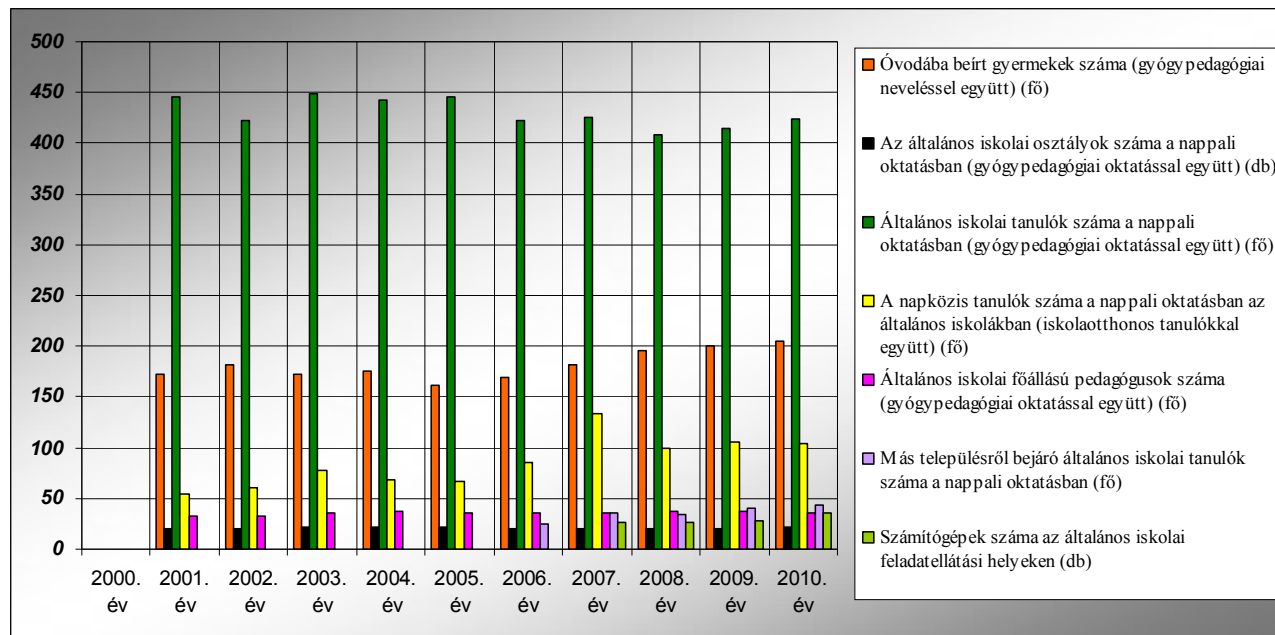
Alsónémedi Nagyközség területén csak az alapfokú oktatási intézmények találhatóak meg. A Nagyközség Önkormányzata alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében, megfelelően gondoskodik nevelési- oktatási intézményrendszerének működtetéséről. A normatív támogatást kiegészítve biztosítja az intézmények zavartalan működését.

Az Önkormányzat alapellátási kötelezettségén túl (Széchenyi István Általános Iskola) egy Művészeti Iskolát (Fantázia Alapfokú Művészeti Iskola) tart fenn. A Nagyközség Önkormányzat hatásköre alá tartozik a Szivárvány Napköziotthonos Óvoda is.

4. táblázat: A közoktatási intézményekben ellátottak, foglalkoztatottak száma
(Forrás: KSH 2010.)

Mutatók	2000. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	n.a.	162	170	182	195	200	205	n.a.
Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)	n.a.	21	20	20	20	20	21	n.a.
Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	n.a.	446	422	425	409	415	424	n.a.
A napközis tanulók száma a nappali oktatásban az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)	n.a.	67	85	134	100	106	104	n.a.
Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	n.a.	36	36	36	38	37	36	n.a.
Más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	n.a.	n.a.	25	35	34	41	44	n.a.
Számítógépek száma az általános iskolai feladat ellátási helyeken (db)	n.a.	n.a.	n.a.	27	27	28	36	n.a.

8. ábra: Az általános és középiskolai tanulók számának alakulása
(Forrás: KSH 2010.)

Óvoda

Az Alsónémedi Szivárvány Napköziotthonos Óvoda a Település egyetlen óvodája Önkormányzati fenntartással. Két épületben, 9 csoporttal, 225 férőhellyel fogadja az alsónémedi gyermekeket. A háromcsoportos épület forgalmasabb út mellett helyezkedik el, míg a 6 csoportos

épület zártabb, térrel határolt, ligetesebb részen terül el.

Településen már a 30-as években működött úgynevezett "nyári ovi", amely időszakosan üzemelt. A napközi otthonos óvodát 1946-ban sikerült megnyitni, 15- 20 gyermekkel.

Az eltelt 60 évben folyamatosan korszerűsödött, bővült az intézmény. Jelenleg 225 a gyermeklétszám és 32 képezett közalkalmazott látja el a feladatokat.

Az Óvoda az Országos alapprogramra épített helyi nevelési program alapján fejleszti a gyermekeket, figyelve a tehetségek kibontakoztatására, de a fejlődésben enyhén akadályozott gyermekek felzárkóztatására is. A nevelésben-fejlesztésben fő kiinduló alap a környezet megismerésére nevelés- környezet védelem, mozgáskultúra fejlesztés, anyanyelvi nevelés. Az óvoda a családokkal szoros nevelési-szakmai kapcsolatot fenntartva együttesen nevel. Az óvoda felszereltsége esztétikus, gyermekbarát. Tornaszoba, valamint füvesített, fásított udvar kínál nap mint nap mozgáslehetőséget a gyermekek számára.

Az óvodában 5 éve folyik tudatos, tervezett környezetvédelemre nevelés. A környezetvédelemre való nevelést a papírgyűjtéssel kezdték immár 11 éve, majd ezt követően fokozatosan áttértek a szelektív hulladékgyűjtésre.

Az óvodában a környezettudatos nevelést 3 évre bontva az alábbi időpontokban és egy-egy a világ minden táján ismert időponthoz és eseményhez kötve tartják:

1 év:	Takarítás világnapja	szeptember: 20
	Állatok világnapja	október: 4
	Víz világnapja	március: 22
	Föld napja	április: 22
	Madarak és fák napja:	május: 10
	Környezetvédelmi világnap:	június 5
2 év.	Nemzetközi hulladékgyűjtő nap:	szeptember 23
	Füstmentes nap:	november: 17
	Vizes élőhelyek világnapja:	február: 2
	Nemzetközi energiatakarékossági nap:	március 6
	Madarak és fák napja:	május 10
	Környezetvédelmi világnap.	június 5
3 év:	Állatok világnapja:	október 4
	Hegyek nemzetközi napja.	december 11
	Csillagászati világnap.	április: 3
	Madarak és fák napja:	május 10
	Afrika napja:	május 25
	Környezetvédelmi világnap:	június. 5

Nap világnapja június 21, melyet minden évben megrendeznek. Egy-egy rendezvény alkalmával több játékos programot szerveznek a kisgyermeknek.

Az óvodának 1998 áprilisában alapították meg a saját alapítványát. A közalapítvány célja, hogy segítse a nagyközség óvodájának tárgyi feltételeit, támogassa az udvar rendezését, játékok és

sporteszközök vásárlását, melyhez a szelektív hulladékgyűjtés során újrahasznosításra átadott hulladékokért kapott kisebb-nagyobb összegeket is hozzáadték. Ennek segítségével tudták az óvoda udvarán a játékokat fejleszteni, helyreállítani és EU-s szabványnak megfelelő újakat vásárolni. Így lett az udvaron több fajáték az előírtnál. Évek óta az udvari fajátékok javítására, cseréjéért is az alapítványi befolyt összegből oldják meg.

Általános iskola

1971. május 1-jén nyitotta meg kapuit településen a Széchenyi István Általános Iskola. Az iskola hagyományos oktatási-nevelési szerepei gyökeresen átalakultak az évek folyamán. Az intézmény tanulólétszáma 420-450 fő között mozog. A tantestületben nincs fluktuáció, értékes, jól képzett, gyermekszerető pedagógusok 20-25 fős osztályokban irányítják a rájuk bízott tanulókat.

Az iskola saját arculattal rendelkezik. Nyolc évfolyamon az általános műveltséget megalapozó képzés mellett az idegen nyelv oktatása vált fő profilúkká. Első osztálytól a jó képességű tanulóknak lehetőséget biztosítanak a német vagy az angol nyelvvél való játékos ismerkedésre.

Integrált oktatás keretein belül logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus foglalkozik a részképesség-zavarral, magatartási problémákkal küzdő tanulókkal.

Nagy figyelmet fordítanak a mindennapos testnevelés biztosítására, a különböző sportágak megismertetésére. A nemrégiben megépített modern, a XXI. század igényeinek megfelelő sportcsarnokban minden sportolni vágyó tanulóknak megtalálja a számára szívesen választott sportágat. (foci, kézilabda, kosárlabda, birkózás, balett, művészi torna, majoretta...)

A téli időszakban sítúrát szerveznek Ausztriába, nyáron négyféle táborot kínálnak a nagyközségben élő gyermekek számára, melyek iránt igen nagy az érdeklődés. Heti rendszerességgel több csoportban úszásoktatást is szerveznek.

ÖKO iskolai programok szervezésével tudatosan törekszenek az egészséges életmód, a helyes táplálkozás megismertetésére, a növény- és állatvédelem fontosságára, a szép, tiszta, rendezett környezet kialakítására.

A természeti környezet megismerése és védelme érdekében erdei iskolai programokat szerveznek.

Mint ÖKO iskola, folyamatosan alakítják az intézmény környezetét a gyerekekkel együtt:

- növényültetés: gyógynövények telepítése
- rendszeres szemétszedés: iskolaudvar és iskola környéke
- tisztasági őrjárat
- szemétszedés a településen
- régi temető elhanyagolt sírjainak gondozása (Faluszépítők)

Az általános iskola 2010. évtől saját főzőkonyhával rendelkezik, mely segítségével a tanulók étkezését a helyben készített házias ételekkel, az egészséges táplálkozás szem előtt tartásával tudják biztosítani kulturált körülmények között.

Az iskola nevét is őrző Széchenyi István emlékére évente megrendezik hagyományőrző kulturális rendezvény-sorozatukat a „Széchenyi Napokat”, melynek keretén belül értékes programokat nyújtanak az iskola minden tanulójának és Alsónémedi lakosságának.

Fantázia Művészeti Iskola

A Fantázia Alapfokú Művészetoktatási Intézményt a 2002-2003-as tanévben alapította meg, és a mai napig is fenntartja a Radnóti Miklós Művelődési Ház Tehetségeiért Alapítvány.

A 2004-2005-ös tanévben Alsónémedi képviselőtestülete döntött úgy, hogy az Alapítvány működtessen alapfokú művészetoktatási intézményt a településen.

Alsónémedin a zeneművészeti ágban zongora, furulya, gitár, szintetizátor-key-board, hegedű, népi hegedű, citera és népi furulya tanszakon, táncművészet művészeti ágban néptánc, modern-kortárástánc tanszakon, a képző-és iparművészeti ágban, a kézműves, a makett- és papírtárgy tanszakon, a színházművészeti ágban a színjáték tanszakon folyhat az oktatás a működési engedély alapján.

2.6.3. Művelődés, kultúra

A közművelődési szervezetek rendezvényeinek kulturális sokszínűsége a hagyományápolásra és új értékek teremtésére épül. A programok szervezésével, valamint közösségek létrehozásával céljuk a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építése, a civil szervezetek és egyéni kezdeményezések fogadása, támogatása, és az együttműködés révén az információ áramlásának biztosítása.

A művelődési és kulturális élet szervezője a Halászy Károly Művelődési Ház és Könyvtár. Az intézmény négy egységből áll:

- **Művelődési ház:** programjaiban helyet kapnak tudományos, ismeretterjesztő szórakoztató előadások, tematikus előadássorozatok, színházi - pódium előadások, kisebb koncertek, kiállítások, klubok. Épületében működik a Fantázia Alapfokú Művészetoktatási Intézmény zongora, szintetizátor, citera, gitár és színjátszó tagozata, Zenebölcsi, mozgás-foglalkozások, KRESZ-oktatás, stb. Az önkormányzat közmeghallgatásainak, lakossági fórumainak is helyet ad. Tartalmilag és technikailag szervezi, kivitelez a társadalmi és történelmi évfordulók megemlékezéseit, ünnepeit.
- **Könyvtár:** 1956 óta működik a településen könyvtár. Előtte a történelmi egyházak olvasóköroket működtettek. 2004-ben az átalakított és felújított művelődési házban kapott helyet. Állományának karbantartását és elektronikus feldolgozását 2006 augusztusában fejezték be. Jelenleg 8390 dokumentum található az intézményben. Cél a gyermekek és az ifjúság olvasóvá nevelése.
- **Teleház:** 2004 novembere óta vehetik igénybe a használók a Sapard pályázaton elnyert támogatásból megvalósított szolgáltatást. Már csak 3, eredetileg 8 számítógép volt hálózatba kötve, nyomtatási, adatmásolási, scanelési, faxolási lehetőség áll rendelkezésre.
- **Faluház:** 1996-ban közös összefogással, közös munkával építették a település pedagógusainak vezetésével a lokálpatrióták a régi alsónémedi házak mintájára. Az összegyűjtött tárgyi emlékeket helyezték itt el. Lehetőség van kisebb előadások, filmvetítések, nyári időben kerti rendezvények lebonyolítására, mely lehetőségekkel él is az intézmény.

Új kezdeményezéssel a környezettudatosságra ösztönző szemléletformálást is segíthetik (környezetvédő és életmód-váltást szorgalmazó közösség működtetése, környezetvédelmi bemutatók és előadások megtartása, természetvédelmi értékeket bemutató kiadvány megjelentetése), valamint a fenntartható, környezettudatos beállítottság elterjedését támogathatják.

Az Önkormányzat a község kulturális tevékenységében - összhangban a területfejlesztési koncepcióval - az alábbi célok megvalósítását tekinti feladatának:

- Alsónémedi történeti és kulturális értékeinek feltárása, megőrzése, védelme, megismertetése.
- A település hagyományaira épülő arculat kialakítása,
- A kulturált szabadidő eltöltését biztosítja az alábbi területeken:
 - olvasás
 - információhoz való hozzáférés
 - élethosszig tartó tanulás, fejlődés
 - vizuális kultúra - képzőművészet, tárgykultúra
 - helytörténeti hagyományok
 - környezeti kultúra
 - amatőr előadó művészet
 - amatőr alkotóművészet
 - professzionális előadó művészeti ágak támogatása (zene, tánc, színház)
 - ünnepi rendezvények
 - alkalmi, időszakos rendezvények
- Az információs és kommunikációs csatornák kialakítása és fenntartása, melyeken keresztül biztosítja a kulturális értékekhez való hozzáférést a teljes lakosság részére.
- Az érzelmi kötődés erősítése érdekében a helyi kezdeményezések felkarolása, idősök klubjainak és az ifjúsági szerveződéseknek támogatása
- A történelmi egyházakkal a már kialakult jó kapcsolat fenntartása
- A településről kialakult képet meghatározó színvonalas környezetkultúra fenntartása:
 - középületek állapota
 - közterületek állapota
 - utcák állapota
 - műemlékvédelem.

Alsónémedi Nagyközségben folyamatosan vannak kulturális rendezvények, melyek az alkalmakhoz igazítottak. Az utóbbi 2-3 évben a rendezvények egyre látogatottabbak, az embereknek van igénye közös programokra, kikapcsolódásra. A községben a következő nevezetesebb események kerülnek megrendezésre:

Traktorfesztivál

Civil kezdeményezésre 2011. augusztusában került megrendezésre az első Traktorfesztivál. Mivel a településen sokan foglalkoznak mezőgazdasági termeléssel, a rendezvény sikeres volt, sokan érkeztek a környező településekről is. A Fesztivált a szervezők rendszeressé szeretnék tenni, a megrendezést az önkormányzat anyagilag is támogatja.

Alsónémedi Lovasnap

2012-ben 4. alkalommal került megrendezésre, szintén civil kezdeményezésre, önkormányzati támogatással. A Lovasnapon fogatversenyt, lovasbemutatókat tartottak, valamint megrendezésre került a munkafogatok versenye is.

Pörköltfesztivál

Gasztronómiai rendezvényként 4-5 éve szervezi a Művelődési Ház a pörköltfesztivált, amin

alsónémedi lakosokból álló csapatok indulhatnak. A rendezvény többnyire más rendezvényhez kötődik (Szüreti bál, vagy Falunap).

2.6.4.Sport, kikapcsolódás

A község versenysportját az Alsónémedi SE képviseli. Az ASE megalapításától labdarúgó szakosztályként működik, amely a tradicionális nagypályás labdarúgás versenyszerű szereplését jelenti a községben, de kézilabda és birkózás szakosztály is működik a keretein belül.

Az egyesület mindig kiemelt figyelmet fordított a helyi fiatalok versenysportba történő bekapcsolására. Ifjúsági és serdülő csapataink a megye által szervezett bajnokságok állandó résztvevői voltak. Ez azt jelentette, hogy a helyi gyerekek 12-13 éves korban kezdtek sportolni. 2001-ben jelentős változás történt az induló Bozsik Program mellett az egyesületben is elindult az alacsonyabb korosztályok versenyeztetésének megszervezése. Az első évben még csak az óvodások voltak, de egy-két év alatt folyamatosan jöttek létre az új és új korosztályok.

Elmondható, hogy a felnőtt csapat bajnoki besorolásához képest az utánpótlás csapatok szerepeltetése a megyei átlagot meghaladó. Sok magasabb osztályban szereplő város, község nem rendelkezik ennyi csapattal.

Alsónémediben több sportegyesület, civil szervezet is működik a fent bemutatott egyesületen kívül:

AEROKING Repülősport Egyesület

Az egyesület sárkányrepüléssel illetve RC modellekkel foglalkozik, a repülőterük magántulajdonban van.

Gyáli Sportrepülő Klub

Magyar Műrepülő Klub Közhasznú Sportegyesület

A sportegyesület célja a sport-, kiképzés célú repülés, azon belül kiemelten a motoros és vitorlázó műrepülés művelése.

Némedi-B.S.C. Labdarúgó, Ökölvívó, Terep-rallye, Sportklub Egyesület

Célja a sportrendezvények szervezése. Tagsági vagy szerződéses sportolók versenyekre való felkészítése. Az ökölvívó sport népszerűsítése. Terep-rallye sport szélesebb körben történő népszerűsítése.

NYWYG Íjász és Hagyományőrző Egyesület

Célja az íjászat, mint sportág és kultúra népszerűsítése, egészséges életmódra nevelés. A magyar népi kultúra és az íjászat, valamint a hozzájuk kapcsolódó hagyományok megőrzése. Versenyeken induló íjászcsoport létrehozása, ennek felszerelés és képzés biztosítása.

Pest Megyei Sportwirling és Majorette Szövetség

A szövetséget azért hozták létre, hogy a Pest megyében működő majorette csoportokat összefogják és a bottechnikára összpontosuló tevékenységet népszerűsíthessék. Ennek révén a gyermekek mozgásigényét lehet kielégíteni oly módon, hogy a helyes testtartásuk is kialakul. Ezt a tevékenységet 3-18 éves gyermekek végzik szakköri, művelődési házi, egyesületi keretek között.

Alsónémedi Amadeus Lovas Sport Egyesület

Az egyesület gyerekeknek, kezdőknek és haladóknak tart lovas oktatást. A lovarda három hektárnyi területen fekszik, a Duna-Tisza csatornától 100-m re.

2.6.5. Egészségügy

Háziorvosi és ügyeleti ellátás

Alsónémedi Nagyközség közigazgatási területén 2 háziorvosi körzet működik. Gyermekorvosi ellátás csak a II. számú körzetben található. A fogászatot 3 orvos látja el, mely a rendelési időn kívül állandó ügyeletet biztosít hétfőig és ünnepnapokon. Orvosi ügyeletet minden este, hétfőig és ünnepnapokon is fenntartanak az Ócsai Egészségházban. Az ügyelet munkanapokon 16 órától másnap reggel 8 óráig, szombaton, vasárnap és ünnepnapokon reggel 8 órától másnap reggel 8 óráig vehető igénybe sürgős esetekben.

Védőnői ellátás

Az anya és csecsemővédelem ellátásában 2 védőnő főállású közalkalmazottként dolgozik. A védőnői szolgálat a szakorvosi rendelőintézet feladatkörében működik. Jelentőségük az egészségügyi felvilágosító, nevelőmunkában jelentkezik, valamint ösztönzi a szűrőprogramokban való részvételt.

Közegészségügyi ellátás

A közegészségügyi ellátást a területileg illetékes ÁNTSZ Dabasi Regionális Kistérségi Intézete látja el, melynek illetékességi területe kiterjed Alsónémedi, Bugyi, Dabas, Felsőpakony, Gyál, Hernád, Inárcs, Kakucs, Ócsa, Örkény, Pustavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel településekre is. A településen nagy figyelmet fordítanak a kötelező és javasolt védőoltások beadására (pl. HPV, rota vírus, bárányhimlő és H1N1).

Mentőszolgálat:

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata szerződéses kapcsolatban áll a Nagykadácsi Kft.-vel, aki a központi orvosi ügyeletet látja el a településen már évek óta. Az Országos Mentőszolgálattal kötött megállapodás értelmében a hívások az OMSz központjába futnak be.

Állategészségügyi ellátás

Alsónémediben működik állatorvosi ellátás, ügyelettel, melyek magán állatorvosi praxisok 2 fő állatorvossal.

Gyógyszertárak

Alsónémedi Nagyközségben 1 működő gyógyszertár látja el a lakosok kiszolgálását.

5. táblázat: Egészségügyi statisztikák összefoglaló táblázata
(Forrás: KSH 2010.)

Mutatók	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Működő házi orvosok száma 12.31-én (fő)	2	2	2	2	2	2
Működő házi gyermekorvosok száma 12.31-én (fő)	1	1	1	1	1	1
Házi orvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónők száma (fő)	2	2	2	2	2	2
A házi orvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	2	2	2	2	2	2
A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)	1	1	1	1	1	1
Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (szolgálat)	2	2	2	2	2	2
A házi orvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	21131	24497	18170	20570	24638	25983
A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	6902	6505	6878	6345	6305	6667
A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)	6656	6236	6639	6027	6000	6409
A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)	246	269	239	318	305	258
A házi orvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)	19994	22493	17257	19238	23158	25108
A házi orvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)	1137	2004	913	1332	1480	875
Megjelenési esetek száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adat (eset))	3655	4211	2912	693	n.a.	n.a.
Beavatkozások száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adatok) (db)	8433	8948	7132	1732	n.a.	n.a.
Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)	2	2	2	2	2	2
Gyógyszertárak száma (humán) (db)	1	1	1	1	1	1

Családvédelmi és Gyermejjóléti szolgálat

A 2007. december 31-ig Gyál Város Önkormányzatának Szociális és Családvédelmi Központjaként működött intézmény, 2008. évben jogutóddal megszűnt, így 2008. január 1-től a "Kertváros" Gyáli Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásával alakult újra. (A kistérséghez tartozó települések: Alsónémedi, Bugyi, Felsőpakony, Gyál, Ócsa. Minden településen működik intézményünknek területi irodája.) A feladatellátás a következő feladatokra terjed ki: családsegítő szolgáltatás, gyermejjóléti szolgáltatás, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

2.6.6.Szociális ellátás

A szociális szolgáltatások lehetséges alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, a fogyatékosok és a hajléktalanok. A statisztikai adatok felhívják a figyelmet arra, hogy csökken a születések száma, növekszik a születéskor várható életkor, ezáltal a gyermekkorúak aránya országos viszonylatban fokozatosan csökken, az idős (60 éven felüli) korosztályé emelkedik. A szociális ellátó rendszer legnagyobb célcsoportját az idős korosztály adja. A 60 évesek és idősebbek aránya 2010-ben a Nagyközségben elérte a 20%-ot. A lakosság korösszetétele, öregedése, az aktív népesség társadalmon belüli csökkenő aránya, jövedelmi viszonyai meghatározzák a szociális szolgáltatások iránti keresletet.

Alsónémedi ebben az esetben előnyt élvez, mivel egy fiatal községnek tekinthető, az idős korúak aránya jóval alacsonyabb, mint az aktív korú fiatalok aránya. Az összes lakos számhoz viszonyítva a 60 év felettek aránya 20%, míg az aktív korúak aránya 61%.

6. táblázat: A szociális ellátásra vonatkozó adatok
(Forrás: KSH 2010.)

Mutatók	2010. év
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma (db)	0
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeinek gondozottak száma (fő)	0
Időseket (is) ellátó nappali intézmények száma (db)	0
A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma (db)	0
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma (db)	0
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben a gondozottak száma (fő)	0
Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	17
Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	15
Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	0
Fogyatékosokat (is) ellátó nappali intézmények száma (db)	0
Fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma (fő)	0
Fogyatékosok nappali ellátásában foglalkoztatottak száma (fő)	0
Népkonyhák száma (db)	0
Hajléktalanok nappali intézményeinek száma (db)	0
Hajléktalanok nappali intézményeinek napi átlagos forgalma (fő)	0
Időskorúak nappali ellátásában foglalkoztatottak száma (fő)	0
Családsegítő szolgálatok száma (db)	1
A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	102
Időskorúak gondozóházaik száma (db)	0
Időskorúak gondozóházaiban ellátottak száma (fő)	0
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	8

7. táblázat: Nyugdíjba, árvaellátásban, megváltozott munkaképességűek járadékában részesülők
(Forrás: KSH 2010)

Mutatók	2010. év
Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (fő)	258
Korbetöltött rokkantsági nyugdíjban részesülő férfiak száma (fő)	86
Korhatár alatti rokkantsági nyugdíjban részesülő férfiak száma (fő)	67
Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	15
Egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesülő férfiak száma (fő)	16
Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (fő)	413
Korbetöltött rokkantsági nyugdíjban részesülő nők száma (fő)	89
Korhatár alatti rokkantsági nyugdíjban részesülő nők száma (fő)	62
Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	19
Egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesülő nők száma (fő)	44
Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma (fő)	760

2.6.7. Közbiztonság

A közbiztonsággal nincs sok problémájuk az itt lakóknak, de nagy igény lenne a fokozottabb rendőri jelenlétre és a határozottabb fellépésre.

A közrend, a közbiztonság érdekében tett intézkedések:

Alsónémedi területén a szolgálat ellátása során folyamatos járőrszolgálatot biztosítanak, kapcsolatot tartanak a lakossággal, a helyi, a dabasi és a környező települések rendőreivel. Együttműködnek a polgárőrséggel és mezőőrökkel, szakmai tanácsadást nyújtanak kölcsönösen egymásnak. Feladatok a lakosság biztonságérzetének megteremtése, valamint a szükséges intézkedések megtétele egyes szabálysértési és bűncselekmények esetében.

2011-ben az alábbi intézkedéseket hajtottak végre:

- Bűncselekmény elkövetésén tetten ért illetve körözött személy elfogása, átadva rendőrséghez: 9 fő
- Bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy rendőrség elé állítása: 8 fő
- Szabálysértési feljelentés: 78 fővel szemben / prostitúció miatt – eljáró hatóság rendőrség/
- Helyszíni bírság: 68 fővel szemben 960 000 forint (elsősorban prostituáltak, külföldiek)
- Igazoltatás, figyelmeztetés: 276 fővel szemben
- Fokozott ellenőrzés rendőrséggel együtt: 112 esetben
- Szálláshely ellenőrzés: 41 esetben
- Külföldi személyek igazoltatása elszámoltatása rendőrséggel való közös szolgálatban: 316 esetben.

A lakosságtól naponta átlagosan 2 - 3 bejelentés érkezik. 2011-ben közel 800 esetben kért intézkedést a lakosság. A bejelentések zöme leggyakrabban idegen, gyanús személyek, valamint házalókról érkezik, melyek ellenőrzése, elszámoltatása szükséges.

A településen működik térfelügyeleti rendszer, melynek ellenőrzése szintén a közterület-felügyelő feladata. A rendszernek köszönhetően több bűnözői kör is fel lett derítve, be lett azonosítva. 2012. április 15-től a szabálysértési eljárás hatáskör elkerült az önkormányzatoktól a kormányhivatalokhoz. Ez a változás a közterület-felügyelők munkáját is nagyban befolyásolja. A közterület-felügyelők helyszíni bírságolási lehetősége megnövekedett, több esetben lehet majd feljelenteni szabálysértést elkövetőket az új törvény alapján.

A településen rendőrkapitányság nem található a Dabasi Rendőrkapitányság illetékességi területéhez tartozik. A Rendőrkapitánysághoz még további 14 település tartozik az alábbi megoszlásban: 4 város /Dabas, Gyál, Örkény és Ócsa /, 2 nagyközség /Alsónémedi és Bugyi/, valamint 9 község /Felsőpakony, Hernád, Inárcs, Kakucs, Pusztavacs, Tatárszentgyörgy, Táborfalva, Újhartyán és Újlengyel/.

A rendőrkapitányságnak kiemelkedően jó a kapcsolata az illetékességi területén tevékenykedő Dabas TV-vel, akivel évek óta Együtműködési megállapodás szabályozza a munkát, melynek keretében a Rendőrkapitányság sajtóreferense heti rendszerességgel bűnügyi vonatkozású tájékoztatást is ad a televízió ún. „SZIRÉNA” című műsorában az illetékességi területünkön történt eseményekről és azok tanúságairól, mely adást több alkalommal is megismétel a TV. Ennek következtében a lakosság tájékoztatást kap Alsónémedi és a környező települések bűnügyi helyzetéről.

Az úgynevezett „SZEM” /Szomszédok Egymásért Mozgalom/ kialakítása és szélesebb körben történő elterjesztése céljából a Polgármesteri Hivatalokkal történő kapcsolatfelvételeken kívül a Dabas TV fenti műsorában is felhívták a figyelmet azokra az előnyökre melyek ezen mozgalomban résztvevő lakosok biztonságérzetét pozitív irányban befolyásolhatják.

Az Iskola rendőre program keretében több településen rendszeres a rendőrök jelenléte iskolákban, spontán és szervezett formában is kapcsolatot tartanak a diákokkal, a felmerült problémákra igyekeznek megoldást találni.

2.7. Gazdasági helyzet

2.7.1. Mezőgazdaság

A mezőgazdasági területek aránya 80%-os. Kb. 2000 hektáron folyik szabadföldi kertészeti tevékenység, és 800 hektáron növénytermesztés. A területen a fóliás termesztés, a hajtás nem jellemző. Az átlag birtok méret 5-10 ha között mozog. A könnyű talajokon gyökérzöltségek, burgonya termesztése, a kötöttebb, nehezebb talajokon karfiol félek termesztése jellemző.

A terület főleg mezőgazdasági – szolgáltatói – kereskedelmi jellegű, a második szektorhoz tartató termelés nem található a településen. Pest megyében korábban az agrárszektor jelentősége volt számottevő. Mára a gazdaság szerkezete ipari-agrár jelleget tükröz, de a vendéglátás, és a különféle szolgáltatások szerepe is meghatározó lett.

2.7.2. Ipar

Az 1960-as években települt állami vállalkozások (Közép-magyarországi MÉH, MAGÉV, Svábtej, Szeszfőzde, ELZETT, ÁFÉSZ) a rendszerváltás idejére megszűntek vagy átalakultak.

Az egykori ipari melléktelepüléseknek otthont adó üzemcsarnokokban Kft-k működnek. A kisipari termelés a 80-as évektől gyarapítja a gazdaságot. A főváros közelségét, az M0-ás körgyűrű gazdaságfejlesztő- serkentő lehetőségét felismerve, az Önkormányzat 1997-től új gazdasági-vállalkozási területeket jelölt ki a község északi és déli részén. A vállalkozási területek új munkahelyeket jelentenek, a térség a DK-i agglomeráció fontos övezete lehet. A kijelölt területek túlnyomó része ma még felhasználatlan – elsősorban a község északi részén. A területekre jóváhagyott szabályozási tervek készültek az elmúlt időszakban.

Északi iparterület

Az 1997-ben jóváhagyott ÁRT az 5.sz. főút nyugati és keleti oldalán mintegy 200 ha összefüggő ipari-gazdasági területet jelölt ki. A településszerkezeti terv módosításával az előbbi területhez közvetlenül csatlakozva- az Ócsai út mentén- újabb, túlnyomó részben tartalék ipari-gazdasági terület távlati felhasználásáról döntött az Önkormányzat, benne a CBA logisztikai központjainak kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területével. A CBA kereskedelmi üzletlánc beruházása befejeződött. A területek közművesítési lehetősége adott. A területen található a REWE, Penny Market Kft. központi élelmiszer- raktárépülete az 5. számú főút mellett. Gazdasági forgalma: 1000 tonna/nap, a dolgozók létszáma 400 fő. Az esetleges további fejlesztésekhez a közművek rendelkezésre állnak. Az északi ipari területen található még a BUS+OXY Egészségügyi Gázforgalmazó Kft., MEGA-TRUCK Kft. kamionmosó szerviz, Palettaland Kft. és az ÉLTECHNO Kft., vágó és daraboló üzem. A Hírös Hungária Kft., a Fountain Kft., szinterező és alumínium öntő üzem és a Balu-Transport Kft. raktárcsarnoka.

2005 és 2007 között a Raklap és Tüzép Kft., a GLS csomagküldő szolgálat, a Pam-Invest 2000 Kft. (építőipari anyagok tárolása, raktározása), a Hírös Hungária Kft., a Fountain Kft. települt be, valamint a Balu-Transport Kft. raktárcsarnokai, melyeket az Ásványvíz Kft.-nek (ásványvíz és üdítőitalok raktározása), illetve a Decora Hungária Kft.-nek (fogyasztási cikkek nagykereskedése) adja bérbe.

2008-ban az E-lap Kft. (bútorlap nagyker.), Colas-Debrecen Útépítő Zrt., Dél-Pesti T. és T. Építőipari Kft., Poli - Farbe Kft. és a Biofaktor Kft. (nem veszélyes hulladékokat újrahasznosító cég) települt az Északi iparterületre. 2009-ben jelent meg a VLG (kábelkereskedelmi) Kft.

Déli iparterület

Az 1997-ben jóváhagyott ÁRT mintegy 20 ha új ipari-gazdasági területet jelölt ki, szintén az 5.sz. főút két oldalán. Az ÁRT-t követő szerkezeti terv módosítás, majd a területre készített szabályozási terv már 40 ha ipari-gazdasági területtel számol. A szabályozási tervet megelőzően épült meg az Ócsai út felől az elkerülő-tehermentesítő út és az 5.sz. főút körforgalmú csomópontja. A területre számos kis és középvállalat települt. A közművesítési lehetőségek kedvezőek. Vállalkozások a területen:

- Schlosser Kft gumijavító és futózó üzem,
- MEGA 2004 Bt. kamionmosó telepe,
- Józan Kft építési vállalkozás,
- Üzemanyagtöltő állomás.

2005 és 2007 között a JOGA Kft., a Suzuki Ullmann Kft. (autó-értékesítés, - javítás), a Robben Kft. (műanyag építőanyagok gyártása), a Spengler Kft. (ital automaták forgalmazása), az Abo-agrestis Tész (zöldség-gyümölcs csomagolás), illetve az Euró 5 Kertcentrum Kft. (fák, dísznövények értékesítése) jelent meg a déli ipartelepen.

2009-ben a Szilágyi Erzsébet utcába a D.DIAN-Trans Kft. (autógumi javítás), a Fő útra pedig a Gumis-Tibi Kft (gépjármű és autógumi javítás) települt.

A Fő útra települt 2009-ben a Varga Árufuvarozó Kft., illetve a SCHAFF Kft. (savanyúságraktár) a Kossuth L. utcában létesített telephelyet.

2010-ben nem bővült a Déli Iparterületen található telephelyek köre, sőt, több vállalkozás megszűnt, vagy felszámolás alatt áll (Suzuki Ullmann, Polónyi Művek, ABO-Agrestis TÉSZ).

Haraszi út és Halászy Károly utca melletti kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület

A Haraszi út mellett a MÉH vállalat megszűnése után több telephely alakult.

- VIJA-FA Kft. (fátömcikk gyártás, kereskedelem),
- AL-KO Kft. (kerti gépek kereskedelme),
- FEVILL Kft. villanymotor tekercselő üzem (megszűnt)
- Az Alsónémedi Mezőgazdasági Szövetkezet Halászy K. utcai telepén a szövetkezet egykor használt csarnokaiban jelenleg magánvállalkozások, Kft-k működnek kereskedelmi, raktározási és egyéb funkcióval:
 - FIALKO Kft. (gumiabroncs felújítás),
 - BÉTAF Építőipari Szolgáltató Kft. (építőipari segédanyagok csomagolása, nagy és kiskereskedelme) (megszűnt),
 - JOME Kft,
 - TRIFÓLIUM Kft.

A Halászy Károly utcai kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területén lévő zöldség termelő és csomagoló üzem jelentős konfliktusok forrása, mind a lakosság, mind az önkormányzat tekintetében. A telephelyre vezető út ugyanis a belterület központjában fut végig, ezért a tehergépjármű-forgalom nagymértékű zajterheléssel és szennyezőanyag-kibocsátással jár.

A község területén lakóterületbe ágyazott kereskedelmi, szolgáltató telephelyek, ezek közül néhány

- BETABO Kft (egyéb fogyasztási cikk, nagykereskedelem),
- Szlovicsák Szerviz (autószerelés, tesztelés).

2.7.3.Szolgáltatás, kereskedelem

A kereskedelmi egységek jól felszereltek, tágasak, bőséges árukészlettel rendelkeznek. A cégekkel jó az önkormányzat és intézményei kapcsolata, mindig készségesen támogatják a rendezvényeinket anyagilag, ajándékokkal vagy térítésmentes szolgáltatásokkal.

Az önkormányzat nagyon fontosnak tartja a helyi vállalkozások támogatását és a jó kapcsolatot, ezért minden évben, karácsony előtt vállalkozói estet tart.

A településen sokan élnek mezőgazdasági termelésből. Ennek oka egyrészt a természeti adottságok, másrészt az a történelmi adottság, hogy Alsónémedin nem TSZ, hanem

Szakszövetkezet alakult, a TSZ-esítés alkalmával nem vontak be minden termőföldet, így megmaradhatott a háztáji gazdálkodás is. A 70-es években a zöldségtermesztés nagyon jó megélhetést biztosított a gazdáknak, lehetővé téve a gépesítést, a fejlesztést. Mára ez a helyzet sokat romlott, illetve az egyik legnagyobb helyi probléma alapjává vált. A gazdák rá vannak kényszerítve az olcsó munkaerő alkalmazására, így a mezőgazdasági idény alatt rengeteg Romániából érkező vendégmunkás jön Némedire. Ez ellenérzéseket szül a helyi lakosokban és gyakran félelemmel tölti el őket.

A Mezőgazdasági Szövetkezet ma már csak névlegesen működik.

Alsónémedi, Bugyi és Ócsa gazdái alapították meg az ABO Agrestis Szövetkezetet, mely Alsónémedi telephelyén üzemeltetett zöldség csomagolót is, jelenleg felszámolás alatt van.

Malom nincs, de helyi pékség kb. fél éve újra üzemel.

A településen működik a CBA és a Penny Market logisztikai központja, mindkét hálózatnak van saját üzlete is a településen. A kisebb boltok is többnyire valamelyik üzletláncához csatlakoztak. Tesco, Spar, Lidl, Auchan üzletekből 30 km-es körzeten belül sok van (Dunaharaszti, Ócsa, Dabas, Soroksár), ezekbe az üzletekbe rendszeresen járnak is a helyiek, ezekkel az üzletláncokkal a helyi kisebb boltok nem tudnak versenyezni.

Piac nincs a településen, de népszerű a településen élők körében a dunaharaszti és a gyáli piac. A Művelődési Ház és az Önkormányzat igyekszik egy helyi, termelői piacot elindítani, ennek első lépéseként a szeptember 29-én tartandó Pörköltfesztiválon bemutatkozási lehetőséget biztosít a helyi termelőknek.

A Művelődési Ház szervezésében pár hónapja újra lehetőség van olcsó háztartási cikkek, ruhaneműk vásárlására. Ezek többnyire gyenge minőségű áruk, de a kedvező ár miatt sokan kihasználják ezeket a lehetőségeket is.

Az önkormányzat tulajdonában álló üzlethelyiségek bérbe adásánál állandó probléma a fluktuáció. Nehéz helyzetben van, aki egy induló vállalkozással talpon szeretne maradni. A helyi termékeknek, szolgáltatásoknak nincs túl sok esélyük Budapest közelsége miatt.

2.7.4. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus

Alsónémedi Nagyközség számos természeti és épített értéket tudhat magáénak, ugyanakkor ezek többsége nem kellőképpen ismert a látogatók, az átutazók előtt.

Alsónémedi, jelenleg nem tartozik Magyarország idegenforgalmi szempontból számon tartott települései közé. Ugyanakkor a településnek vannak olyan meglévő és fejleszthető értékei, melyek idegenforgalmi potenciállal bírnak, és építeni lehet rájuk.

10 éve lakossági kezdeményezésre és önkéntes munkával épült fel a település faluháza, mely helytörténeti gyűjteményként és iskolai foglalkozások, nyári napközik, filmklubok, előadások helyszínéül funkcionál.

A 2011-es Idegenforgalmi Adó visszatérítésből az önkormányzat 3 Mft támogatást kapott turisztikai célok megvalósítására. A támogatásból egy információs füzetet (Útitárs) adott ki, valamint a faluház melletti szabad területen építettett egy kemencét és egy kb. 40 fő befogadására alkalmas szaletlit.

2.7.5.Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet

Fővárostól való távolsága kedvező, az M0 úttól mintegy 5 km-re található, s viszonylag közel van a Ferihegyi repülőtérhez is. Ez a foglalkoztatottak számára jó munkalehetőséget, az östermelők számára pedig piaci lehetőséget biztosít.

Alsónémedi esetében az összes lakónépesség 98 %-a az aktív keresők közé tartozik. A gazdaságilag aktív korú népességéből az inaktívak aránya ezzel szemben 2,4 %, ha figyelembe vesszük az eltartottak számát is, úgy a kettő együttes aránya az alsónémedi lakossághoz viszonyítva eléri a 40 %-ot.

A munkanélküliek aránya, összefüggésben a kedvező foglalkoztatottsági és munkaerő-piaci viszonyokkal, az országos átlag alatt alakult. A 2010. évi adatok alapján jelenleg a munkanélküliek aránya csupán 2,4%, amely kedvezőbb, mint a kistérségi, a Pest megyei, valamint a régiós érték egyaránt.

8. táblázat: Álláskeresőkre vonatkozó adatok
(Forrás: KSH 2010.)

Mutatók	Országos	Régió	Pest megye	Alsónémedi
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	591278	86417	40814	124
Nyilvántartott álláskeresők száma férfi (fő)	309401	42532	20620	72
Nyilvántartott álláskeresők száma nő (fő)	281877	43885	20194	52
180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	316535	44747	21126	67
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	32693	2440	1408	1
Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	209312	23296	12310	24
Szaktanácsos végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	166305	20242	11610	39
Szakközvetítő végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	13288	2363	1074	4
Szakközvetítő, technikai, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	139235	28859	11658	52
Főiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	20895	5650	1885	3
Egyetemi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	9550	3567	869	1
Fizikai foglalkozású nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	487681	59391	31321	93
Szellemi foglalkozású nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	103597	27026	9493	31
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	53203	4608	2249	7
Egy éven túl nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	170900	18907	8962	24

Alsónémedi településen a KSH 2010. évi adatai szerint 124 álláskeresőt tartanak nyilván, akiknek 19%-a tartósan munkanélküli, vagyis egy évnél hosszabb időtávon regisztrált. A lakosság 0,47%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, mely megegyezik a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők arányával.

2.8. Infrastrukturális helyzet

A lenti táblázatban bemutatott infrastrukturális adatok szerint, megállapítható, hogy a nagyközség közmű infrastruktúrája jól kiépített, jelentősebb hiányosságokkal nem rendelkezik.

9. táblázat: Infrastrukturális kiépítettség és ellátottság
(Forrás: KSH 2010.)

Mutatók	2001. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Lakásállomány (db)	1883	1955	1975	2007	2037	2066	2075
Üzemelő közkifolyók száma (db)	8	5	7	7	7	7	7
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	160,5	177,2	175,7	191,1	179,4	187	180,1
Közüzem i vívívvezeték-hálózat hossza (km)	23,4	32,6	34,6	39,3	41,8	47,5	47,5
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	166,6	189,6	189,2	203,7	193,2	204,2	197
Közüzem i vívívvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	1767	1839	1877	1917	1950	1979	1996
A közüzem i szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatornahálózat) hossza (km)	63,5	71,6	62,4	62,4	62,4	62,4	62,4
A közüzem i szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	149,6	173,3	181,7	179,7	187,4	193	196,5
A közüzem i szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások száma (db)	1400	1470	1524	1575	1606	1634	1634
Háztartásokból a közüzem i szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	138,6	132,3	155,1	152,4	159,3	168,1	170,6
A településről közvetlenül a szennyvíztisztító telepre szállított folyékony hulladék (1000 m ³)	0	0	0	6,3	6,3	4,4	4,2
Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db)	2508	2594	2606	2610	2604	2606	2660
A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	6574	7394	7429	7493	7802	8004	7928
Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	0	0	0	2618	2643	2654	2676
Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	0	0	0	22416	22614	21858	22127
Háztartási gázfogyasztók száma (db)	1541	1641	1673	1757	1825	1842	1895
Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül)	3823	5737	6797	7116	5693	4923	5224,9

(1000 m3)							
Az összes gázcsőhálózat hossza (km)	39,6	41,8	42,4	42,8	44	45,1	45,2
Összes gázfogyasztók száma (db)	1630	1786	1825	1927	2001	1960	2011
Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m3)	3002	3742	3363	3056	3189	2654,1	2605,5
Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	770	0	0	0	1390,7	1410,3	1360,8
A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	0	0	1182	1174,5	1315	1324,5	1276,5
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	0	0	0	1680	1690	1705	1700
A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	0	0	0	0	0	0	0
Összes zöldterület (m2)	0	0	0	0	24538	24538	24538
Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma (db)	0	0	0	0	1	1	1

A lakásépítések száma a 2000-es évek elejétől növekedett egyre erőteljesebben a lakásépítkezésekben a családi házas jelleg a meghatározó, ez felveti a még beépíthető területek nagyságának vizsgálatát, új területek kijelölésének a kérdését.

2.8.1. Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás

A Dabas és Környéke Vízügyi Kft.-t (DAKÖV KFT.) 1992 decemberében alakították Dabas és körzetének önkormányzatai (Dabas, Örkény, Táborfalva, Bugyi, Alsónémedi) a települések ivóvíz-ellátási, szennyvízelvezetési, tisztítási és mélyépítési feladatainak ellátására.

A cég 100 %-ban Önkormányzati tulajdon. A Daköv Kft különböző szerződések alapján (üzemeltetési, koncessziós szerződések) a tulajdonos és az egyéb társult önkormányzatok tulajdonában lévő víziközműveket üzemelteti. Működési területén Pest megyében 5 településen (Alsónémedi, Bugyi, Dabas, Örkény, Kakucs,) biztosítja az ivóvízellátást.

A Kft központja Dabason található. A Kft működési területén a fogyasztók ellátásáról az üzemegységek gondoskodnak. A Daköv Kft ivóvíztermelő kapacitása 4850 m³/d, melyet felszín alatti vízbázisból nyer ki. Az ivóvízzel ellátott terület lakosainak száma 36.604 fő.

A Dabas és Környéke Vízügyi Kft üzemeltetési területén, a szolgáltatott ivóvíz minőségét ¼ évente vizsgálják. Az ivóvíz minőség-ellenőrzést a Népegészségügyi Szakhatósági Szervek által jóváhagyott önellenőrzési terv szerint a KVI-Plusz Környezetvédelmi Vizsgáló Iroda Kft mint akkreditált laboratórium végzi. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás után szükséges volt a szolgáltatott ivóvíz minőségére vonatkozó Közösségi határértékeket alkalmazni a hazai minősítések esetében is. A szolgáltatott ivóvíz minőségére vonatkozó előírásokat a 201/2001. (X. 25.) Kormányrendelet az Ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről, illetve az ezt módosító 47/2005. (III. 11.) Kormányrendelet határozza meg.

A rendelet mikrobiológiai, kémiai, biológiai vízminőségi jellemzőket határoz meg. A mikrobiológiai jellemzők esetében csak a „zéró” érték az elfogadható, ilyen jellegű

szennyezettséget nem tartalmazhat az ivóvíz, amit a víz fertőtlenítésével biztosítanak országsszerte. Az indikátor paraméterek alkalmazása az egészséget nem károsító komponensek vizsgálatára terjed ki, éppen ezért ha ezek esetében határérték túllépés tapasztalható, az nem veszélyezteti az emberi egészséget. Ezekben az esetekben fogyasztáskorlátozásra nincs szükség, csak az üzemellenőrzést szükséges fokozni az érintett területeken.

Alsónémedin a vízhálózat kiépítettsége teljes körű, a szolgáltatott víz mennyisége évről évre növekszik, illetve a népesség változásának arányában változik. Az összes szolgáltatott víz mennyisége az elmúlt öt év alatt, 19%-kal nőtt, hasonló tendencia mutatkozik a háztartások számára szolgáltatott víz mennyiségében is (16%). A közüzemi vízhálózat hosszában nagymértékű csaknem 53%-os változás történt. 2000-tól 2010-ig 26,5 km-rel bővítették a csatornahálózat hosszát Alsónémedi közigazgatási területén. A bekötések száma 13%-al bővült, amelyet döntően a település beépítési arányának növekedése eredményezett. A közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 96%-os. A kiépített vízvezeték hálózat hossza 47,5 km, a közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakás száma 1996 (2010. KSH adat), a közterületi kifolyók száma 7, az összes szolgáltatott víz 2010. évben 197 em³ volt, az egy lakosra jutó évi vízfogyasztás 35,27 m³.

2.8.2. Csatornahálózat, szennyvíztisztítás

Az Alsónémedi szennyvíztisztító telep 1999. óta üzemel, melyet 2012. júliusa óta a DAKÖV Kft. üzemeltet, a korábbi üzemeltető, az AIRVAC Kft. beolvadása után.

Alsónémedi nagyközség elválasztott rendszerű szennyvízelvezetésére és szennyvíztisztítására a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóság H.21.659-4/1996 számú határozatában adta ki a vízjogi létesítési engedélyt. A szennyvíz elvezetését 32 289 m DN 150 – DN 300 átmérőjű KGPVC anyagú gravitációs csatornahálózattal tervezték, és 8 080 m DN 32 – DN 160 átmérőjű KPE anyagú nyomás alatti csatornával, amelyen 402 db FIMID típusú szivattyús beemelők aknát irányoztak elő a végátemelőig. A végátemelőben 1+1 db SARLIN S1 típusú (Q=22 l/s, H=13 m) szivattyút terveztek. Az átemelőből a szennyvíztisztító telepre, 2 769 m hosszon, DN 200 KM PVC (SZ-1 jelű) nyomócsövet irányoztak elő. Az Alsónémedi Önkormányzata megbízásából a Kultúrmérnöki Kft 1997. XI.11. a fenti vízjogi létesítési engedély módosítását kérte és kapta meg a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóság H.32.509-2/1998 számú határozatában. Az utóbb tervezett szennyvízelvezetés a gravitációs és nyomás alatti helyett, vákuumos rendszerű volt, összesen 26 750 m DN 90 – DN 200 átmérőjű KPE gyűjtő csatornával, két db vákuumgépházzal, L=10 m és L=1410 m DN 160 KPE nyomóvezetékekkel bekötve a végátemelőbe.

A szennyvíztisztító telep a szennyvíz tisztítását SBR rendszerű BIOGEST technológiával végzi, mely magába foglalja az eleveniszapos szervesanyag eltávolítást, nitrifikációt, denitrifikációt, valamint a vegyszeres foszfor eltávolítást. A rendszerből elvett iszapot erre elkülönített műtárgyban tárolják.

A szennyvíztisztító telep az Önkormányzat tulajdonában lévő (Hrsz.: 0312) területen épült meg az 1998.-1999. években az ERFOREX Rt. fővállalkozásában. A szennyvíztisztító telep műtárgyai, berendezései a következők:

- rács, rácsszemét-prés és motoros tolózárokna,

- BIOGEST iker elrendezésű műtárgy,
- iszaptároló medence,
- puffertároló földmedence,
- vegyszeres kezelés (vas-szulfát, HYPO) berendezései,
- szippantott szennyvízfogadó műtárgy,
- tisztított szennyvíz-elvezetés kezelő épület.

A szennyvíztisztító telep névleges kapacitása 600 m³/d.

Az elmúlt években a tisztító bővítése és korszerűsítése vált szükségessé.

A telepnek folyamatosan bővülő igényeknek kell megfelelnie, hiszen a település fejlődik, növekszik a lakosság száma, valamint az ipar és a fejlődéssel együtt jár a növekvő vízfelhasználás. Ennek megfelelően az Önkormányzat pályázatot nyújtott be a KEOP-1.2.0/B pályázati konstrukcióra. Az önkormányzat a pályázatot megnyerte és 409.177.931 Ft pályázati támogatással 2014. év végéig a szennyvíztisztító telep korszerűsítését és bővítését el fogja végezni.

A pályázat célja:

A jelenlegi tisztító a szigorodó környezetvédelmi előírásoknak nem tesz eleget. A környezetvédelmi hatóság szerint a projekt nélkül évente több tízmillió forint összegű környezetvédelmi bírságra számíthat a település a közeljövőben. A fejlesztés nélkül a tisztító nem lesz képes fogadni több szennyvizet, ami komoly gátat szab a település fejlődésének, mivel a településen új ingatlan csak úgy kaphat használatbavételi engedélyt, ha ráköt a szennyvízcsatorna hálózatra. A tervezett bővítés és korszerűsítés nélkül a település szennyvízkezelése sem környezetvédelmi, sem pénzügyi szempontból nem lenne fenntartható.

A településen jelenleg egy 600 m³/nap kapacitású szennyvíztisztító telep üzemel. A csatorna hálózatra a rákötések aránya 90%-os. A telep 1990-es évek végén épült, az akkori követelményeknek és igényeknek megfelelően. A jelenlegi tisztító sem technológiájában, sem kapacitásában nem felel meg a mai kor követelményeinek, továbbá nem felel meg a hatóság által a befogadó Duna-Tisza csatornára előírt tisztított szennyvíz paramétereknek sem. A jelenlegi túlnyomó részben vákuumos rendszer közismert hátránya a valamivel költségesebb üzemeltetés és a hazai viszonyok között – a téli időszakban – az elvezetett szennyvíz hőmérsékletének csökkenése, mely hatással van a szennyvíztisztítás biokémiai folyamataira.

A legnagyobb gondot az okozza, hogy a tisztító hideg időben nem képes hatékonyan működni a jelenlegi technológiával. A szennyvíz hideg időben 4-5 fokra is képes lehűlni. Ilyen alacsony hőmérsékleti viszonyok között a biológiai folyamatok hatékonysága lecsökken, a nitrifikáló mikroorganizmusok leblokkolnak, így a tisztító rendszerből ebben az időszakban jellemzően nem megfelelő minőségű tisztított szennyvíz távozik.

A csatorna hálózatra a település lakóinak mintegy 90%-a kötött rá, és a kb. 80 m³/nap mennyiségű ipari szennyvízzel együtt a 600 m³/nap kapacitású telep terhelése átlagosan 85-90%-os, míg csúcsterhelésként 100%-ot meghaladó mennyiség érkezik a telepre.

A telep a korábbi években többször kapott bírságot a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől, mivel a kibocsátott tisztított szennyvíz nem volt megfelelő minőségű, nem biztosította az előírt határértékek betartását.

A település folyamatosan fejlődik. Az ipar és a lakosság szám emelkedő tendenciát mutat. Az állandó lakosság az utóbbi 5 évben közel 350 fővel nőtt. Ez a folyamat beleillik a fővárosból az agglomerációba költözés jelenségébe.

A lakosság szennyvíz kibocsátása 110 l/fő/nap.

A település jelenlegi 600 m³/nap hidraulikai kapacitású tisztítóját új technológiával kell megújítani, kapacitását 813 m³/napra szükséges bővíteni, hogy működése hosszútávon fenntartható legyen, a környezet védelme és a bírságolások elkerülése érdekében.

Összességében elmondható, ahhoz, hogy a települést hosszú távon kiszolgálja a telep, biztosítsa az új igényeknek megfelelést és a vonatkozó határértékeket is betartsa, elengedhetetlen a tisztító teljes felújítása és bővítése.

Fejlesztési igények:

Jogszabályi, hatósági követelményeknek való megfelelés miatt: A projekt célja alapvetően a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programnak (25/2002. (II.27.) Korm. rendelet) való megfelelés. A meglévő szennyvíztisztító telep az alkalmazott technológiája jelenleg nem felel meg az OTEK (253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet) védőtávolságokra vonatkozó előírásainak. Az előírásoknak megfelelő védőtávolsággal rendelkező szennyvíztisztító telep megvalósítása a projekt feladata.

Műszaki nem megfelelésből adódó fejlesztési feladatok:

A szennyvíztisztító telep bővítésének célja a telep biztonságosabb, hatékonyabb és környezet barátabb működésének elérése.

A projekt célja Alsónémedi szennyvíztisztító telepének bővítésével és korszerűsítésével a növekvő lakossági és ipari igények kiszolgálása, ezen túlmenően a szennyvíztisztítás hatékonyságának növelésével a felszíni- és felszín alatti vízbázisok védelme, a befogadó Duna-Tisza csatorna vízminőségének javítása.

A szennyvíztisztító telep a mai állapotát a 90-as évek elején érte el, azaz több, mint 20 éve nem történt a szennyvíztisztító telepen fejlesztési célú beavatkozás.

Költség-hatékonyság miatt szükséges fejlesztési feladatok:

- A levegőztetés korszerűsítésével a levegőbevitel energiaigénye harmadára csökkenthető.
- A telep automatizálásával energiatakarékosabb, hatékonyabb és szakszerűbb üzemeltetés valósítható meg, kevesebb élőmunka-igénnyel.
- A szennyvíztisztítási hatásfok növelésével elérhető a fizetendő vízterhelési díj csökkenése.

Célkitűzések

Lakossági ellátási célok:

- Az összegyűjtött szennyvíz határértékre való tisztításának hosszú távon történő biztosítása.

Környezetvédelmi és ökológiai célok:

- A talaj és a talajvíz szennyezettségének csökkentése, a szennyező forrás kiiktatása az iszapkezelés korszerűsítésével, a meglévő műtárgyak vízzáróságának biztosításával.
- A levegő minőségének javítása a bűzös technológiai műtárgyak lefedésével, az iszapkezelés zárttá tételével, biofilterek alkalmazásával.
- A befogadó vízminőségének javítása a korszerű technológia alkalmazásával, mely lehetővé teszi a határértéknek megfelelő szennyvíztisztítást.
- Fajlagos anyag és energiafelhasználás csökkentése az automatizálás megvalósításával.

A projekt pozitív hatása a település természeti környezetére:

Talaj: A műtárgyak korszerűsítésével, vízzáróságának biztosításával csökken a talajba beszivárgó szennyvíz mennyisége. Közvetlen hatásként a talaj szennyezettsége csökken, közvetett hatásként a talajminőség és a felszín alatti vizek minősége javul.

Felszín alatti vizek: A műtárgyak korszerűsítésével, vízzáróságának biztosításával csökken a talajba beszivárgó szennyvíz mennyisége. Közvetlen hatásként a felszín alatti vizek szennyezettsége csökken, közvetett hatásként a talajvízminőség javul, a talajvíz használat lehetősége megnő.

Felszíni vizek: A tisztított szennyvíz minősége javul. Közvetlen hatásaként a Duna-Tisza csatorna szennyezettsége csökken, közvetett hatásaként a vízminőség javul.

Levegő: A zárt térben történő mechanikai tisztítás és iszapkezelés, valamint a szagtalanítók alkalmazásával közvetlen hatásként a levegő szennyezettsége csökken, közvetett hatásként a levegőminőség nem romlik. Végső soron kellemetlen szaghatás nem keletkezik, ezáltal az életminőség javul.

Élővilág, ökológia: A tisztított szennyvíz minősége javul. Közvetlen hatásaként a Duna-Tisza csatorna szennyezettsége csökken, közvetett hatásaként a vízminőség javul, a befogadó élővilág szerkezetében pozitív változás áll elő.

Épített környezet: A szennyvíztisztító telep esztétikusabb megjelenése következtében a táj és a település szerkezetében pozitív változás állhat elő.

2.8.3. Villamosenergia- és gázellátás

A lakosság villamosenergia- és gáz szükségletének növekedése Alsónémedi Nagyközség közigazgatási területén is érzékelhető, bár megvizsgálva a statisztikai adatok eredményeit ellentétek figyelhetők meg. Míg a nagyközség lakossága, lakásállománya és a rákötések száma is mindkét esetben folyamatos növekedést mutat, addig a szolgáltatott villamos energia és gáz mennyiségben hol csökkenés, hol növekedés figyelhető meg. A gáz mennyiségben egyértelműen lineáris növekedés következett be, itt ugyanis a 2000. évi adatokhoz képest közel 30%-kal több gázt szolgáltatottak 2010. évben. A megfigyelt 10 év alatt a villamosenergia tekintetében ez a szám hol csökkenő, hol növekedő tendenciát mutat. Összességében a

rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a 2000.-től szolgáltatott villamos energia mennyisége több mint 3%-al haladta meg a 2010. évben szolgáltatott mennyiséget. A villamosenergia fogyasztók száma mindezek ellenére folyamatos növekedést mutat, melynek eredményeként ezek az adatok arra engednek következtetni, hogy a lakosság tudatosan, környezet kímélően kezdte el használni a villamos energiát. A gázfogyasztók számának változása szintén folyamatos növekedést mutat, mely a 2000 évhez viszonyítva 21%-al több fogyasztót jelent. Az elektromos áram használatának csökkenését az okozta, hogy korábban a lakosok hőtárolós villanykályhákat használtak, melyekhez az elektromos áramhoz kedvezményesen juthattak hozzá. A kedvezmény megszűnése után sokan áttették át a gáztüzelésre.

2.8.4.Hulladékgazdálkodás

A települési szilárd hulladék ártalmatlanításának alkalmazott módja a deponálás az A.S.A. gyáli telephelyén. Nagy problémát jelent az illegális hulladéklerakók felszámolása. A település környékén jelentős számú helyen találtak illegális lerakásokat. A település minden évben önkormányzati, lakossági és pályázati források segítségével próbálja felszámolni ezeket. A hulladékkezelés javításával és környezeti neveléssel megelőzhetőek a határban történő illegális hulladék lerakások.

A tervezési területen a hulladékkezelés a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik. A tervezési területen a hulladékgazdálkodással kapcsolatos hatósági feladatokat az önkormányzat jegyzője és az illetékes közterület felügyelő látja el az érintett szakhatóságok bevonásával.

A kommunális hulladék szervezett elszállítását a Kovács Dust Mann Köztisztasági Kft. végzi. A hulladék elszállítása tömörítő szemétszállító teherautóval történik, heti egy alkalommal. A tervezési területen keletkező települési szilárd hulladék begyűjtési aránya közel 100 %. A települési szilárd hulladék teljes mennyiségben az A.S.A. Magyarország Kft. Gyál 044/2 Hrsz-ú területén lévő hulladéklerakóba kerül.

A település két körzetre bontható, a hét első két napján történik a két körzetben a hulladék begyűjtése és elszállítása. A lakossági szelektív hulladék gyűjtésére jelenleg nincs működő hulladékudvar. Korábban szigetes gyűjtés működött 4 frakcióra (műanyag, papír, fém, üveg). 2011. októbere óta működik a házhoz menő szelektív gyűjtés, ami jobb hatékonyságot, nagyobb visszagyűjtési arányt tesz lehetővé, azonban az üveg szelektív gyűjtése így nem megoldott balesetvédelmi okokból. A gyűjtőszigeteket 2012. januárjában az önkormányzat megszüntette.

Szervezett lomtalanítás évente két alkalommal történik, egy a tavaszi és egy az őszi időszakban. Az elektromos hulladékokat a veszélyes hulladék begyűjtője szállítja el. A veszélyes hulladékok külön gyűjtése szintén megoldott. Szárazelem elhelyező hely található a településen 3 helyen, az iskolában, óvodában, polgármesteri hivatalban. Elszállításáról a Netta Kft. gondoskodik. A településen jelentős veszélyes-hulladék képződés nincs.

A település lakossága, néhol házilag komposztálja a szerves hulladékot, a mezőgazdasági termelés során keletkező szerves anyagot. A településen található olyan háztartás is, mely a hulladékot égeti, ezzel szennyezve a környezetet. A településen 2004-ben kezdte meg működését

a szerves hulladék komposztáló telep a Bálint és Orbán Kft. üzemeltetésében, amely komposztálható szerves hulladékot fogad. A nem komposztálható részt külön válogatják és hulladéklerakóba szállítják, a többi komposztálásra kerül.

A településen működő gumis vállalkozások a gumi hulladékot jogszabály szerint kezelik, kezeltetik (ócsai C.S.O. Kft.). Veszélyes hulladékok szállítása jogszabály szerint történik, az orvosi hulladékok (Glória Gyógyszertár), a szárazelemek, az olajos iszap, a fāradt olaj, az olajos rongy, az olajszűrő, az űres olajos flakon és az állati eredetű hulladékok összes mennyisége kiszállításra kerül a területről, kezelésük nem a településen történik.

Állati eredetű hulladék két helyről kerül kiszállításra Tökölre az ATEV Rt. által, a Mezőgazdasági Szövetkezet tehenészetéből és a szennyvíztelep melletti dőgkonténerből.

A tervezési területen az önkormányzat közreműködésével 3 helyen - 2 háziorvosi és 1 gyermekorvosi rendelő - történik egészségügyi hulladék szelektív gyűjtése, a Stercor Kft. által biztosított egyszer használatos, zárt műanyag edényzetben. Szállítása zárt kocsiszekrényű gépjárművel történik. A gyógyszertár és a fogorvosi rendelő önállóan oldja meg az egészségügyi veszélyes hulladékok elszállítását.

A kis csomagolású növény védőszeres göngyöleg kimosva kommunális hulladékként gyűjthető. A termelők az előírás szerűen kimosott göngyöleget nem gyűjtik szelektíven.

A háztartásoknál és az általános iskolában keletkező elhasznált olaj és zsír begyűjtéséről a Biofilter Kft. gondoskodik. A településen működő éttermek használt olajának elszállításáról az éttermek gondoskodnak.

A lakossági fogyasztásban keletkező fāradtolaj-begyűjtő hálózat jelenleg is működik, a Soroksáron lévő MOL kút fogad 20 l/alkalom mennyiségig fāradt olajat.

Lakossági fogyasztásban keletkező veszélyes hulladékok (elemek, akkumulátorok, veszélyes anyagokkal szennyezett göngyölegek, festékmaradványok stb.) gyűjtésére is alkalmas hulladékudvarok létesítése cél a településen. Akkumulátorok, elemek forgalmazási helyein a visszavétel, begyűjtés biztosítása már elkezdődött, szárazelem gyűjtőláda három helyen található a településen.

Az elektromos és elektronikai hulladékok begyűjtését 2012-ben az őszi lomtalanításhoz kötve a Fe-Group Kft. végzi ingyenesen.

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2003.(07. 04.) rendeletében rendelkezik a köztisztaságról és a települési szilárd hulladék kezelésére irányuló közszolgáltatásról, valamint e rendelet módosítására kiadott 15/2005. (XII.15.) sz., 5/2009. (III. 05.) sz., 24/2010. (XII. 20.) sz., 10/2011. (III. 30.) sz. és 21/2011. (XII. 16.) sz. önkormányzati rendeletekkel.

2012-es rendelet:

http://www.alsonemedi.hu/files/statics/rendeletek/koztisztasagi_rend._egys._2012.02.29..pdf

2.9. Környezeti elemek állapota

2.9.1. Levegő

A levegő minőségét a természeti tényezők mellett (talajviszonyok, uralkodó szélirány, csapadék, stb.) elsősorban a mezőgazdálkodás, a szolgáltatóipar, a közlekedés, valamint a lakossági tüzelés határozza meg. A mezőgazdaság főleg a gyér növény borítottságú időszakokban zajló kiporzással és az állattartó telepek szag- és bűzhatásával szennyezi a levegőt.

Alsónémedi Nagyközség területén levegőtisztaság-védelmi szempontból lényeges emisszió és imisszió források a legmeghatározóbbtól a legjelentéktelenebb hatásúig sorrendben:

- Közlekedés
- Ipar
- Lakossági fűtés
- Allergén porok
- Mezőgazdaság

Alsónémedi az ország legerősebben terhelt területei közé tartozó Budapest és környéke légszennyezettségi agglomeráció tagja. Az ipari kibocsátások mellett a téli fűtési időszak is többletként jelenik meg a levegőterhelésben, azonban **a légszennyezettség okai között ma már inkább a közúti közlekedés áll az első helyen.** Kedvező e szempontból, hogy a háztartások több mint 80%-a az egyedi megoldások közül a levegőminőség szempontjából a kedvezőbbek közé tartozó földgáztüzelést választotta. A földgáz árának emelkedése azonban az utóbbi években azt eredményezte, hogy egyre többen állnak vissza a fa-, vagy vegyestüzelésű kazánok, kályhák használatára.

10. táblázat: Alsónémedi Nagyközség összesített kibocsátási anyagai légszennyező anyagokra (5 év)
(Forrás: OKIR)

Szennyezőanyag	2006	2007	2008	2009	2010	Összesen (kg)
1 - Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	172	230	272	834	712	2 610
105 - Hexán	13	10	11	12	14	70
2 - Szén-monoxid	3 426	2 537	2 526	621	5 350	18 002
3 - Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	5 364	5 955	6 337	1 662	4 709	27 310
500 - Benzin mint C, ásványolajból	90	97	<0,5	84	82	435
7 - Szilárd anyag	<0,5	<0,5	<0,5	50	38	88
999 - SZÉN-DIOXID	7 207 881	3 097 418	3 389 159	2 136 184	4 941 090	29 422 588

Levegőtisztaság-védelmi követelmények:

Levegőtisztaság-védelmi szempontból, a Nagyközség teljes bel- és külterületére a 4/2011. (I.14.) VM rendelet által megengedett imissziós határértékek vonatkoznak.

Levegőszennyezettségi zóna:

A településen imisszió mérő állomás az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat adatai alapján nem működik.

A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet szerinti légszennyezettségi zónákat a 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet hirdette ki. Ez alapján Alsónémedi Nagyközség az alábbi zónacsoportokba tartozik, szennyezőanyag szerint:

Alsónémedi Nagyközség a fenti rendeletnek megfelelően nem tartozik külön zónacsoportba, így a rendelet 1. számú melléklete szerint:

Zónacsoport szennyezőanyagok szerint					
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Szilárd (PM10)	Benzol
Budapest és környéke	E	B	D	C	E

A zónák típusai (4/2011. (I.14.) VM együttes rendelet 5. számú melléklet)

B zóna csoport

Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szintre vonatkozó határértéket és a tűréshatárt meghaladja. Ha valamely légszennyező anyagra tűréshatár nincs megállapítva, de a területen e légszennyező anyag tekintetében a levegőterheltségi szint meghaladja a határértéket, a területet ebbe a csoportba kell sorolni.

C zóna csoport

Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a levegőterhelési szintre vonatkozó határértékek és tűréshatár között van.

D zóna csoport

Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van.

E zóna csoport

Azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

Alsónémedi levegőszennyezettsége a zónába sorolás alapján:

Kén-dioxid Zónacsoport: E	24 órás egészségügyi határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		Éves ökológiai határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Légszennyezettségi határérték	125		50
Nitrogén-dioxid és nitrogén-oxidok Zónacsoport: B	Órás egészségügyi határérték (NO_2) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	24 órás egészségügyi határérték (NO_2) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Éves ökológiai határérték (NO_x) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Légszennyezettségi határérték	100	85	40
Tűréshatár	50%		50%
Szálló por (PM10) Zónacsoport: C	24 órás átlag ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		éves átlag ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
Légszennyezettségi határérték	50		40
Tűréshatár	50%		20%
Szén-monoxid Zónacsoport: D	Órás átlag ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		
Légszennyezettségi határérték	10000		
	Éves átlag ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)		
Légszennyezettségi határérték	5000		

A bemutatott adatok alapján a vizsgált terület levegőminősége nitrogén-oxidokkal és szálló porral erősen, míg kén-dioxiddal és szén-monoxiddal közepesen szennyezettnek minősül. A minősítés nem mérésen, hanem a zónabesoroláson alapul.

Alsónémedi levegőjét a következő hatások rontják közvetlenül:

- Budapest közlekedésből származó levegőszennyezés diffúz hatása,
- Csepeli Erőmű és ipari vállalkozások levegőszennyező hatása,
- M0 autópálya közlekedéséből származó levegőszennyező hatás,
- Százhalombattai ipari létesítmények levegőszennyező hatása,
- Dunamenti Hőerőmű levegőszennyező hatása,
- Személygépkocsi forgalomból - különösen az átmenő forgalomból - eredő levegőszennyezés.

Ökológiailag sérülékeny területek:

A vizsgált területen levegőtisztaság-védelmi szempontból „ökológiailag sérülékeny terület” nem található.

Fűtésből származó légszennyezés:

Alsónémedi közigazgatási területén a gázvezeték hálózat kiépítése megtörtént. A kiépítettség 100 %-os, a lakások 97 %-a (2010. évben) csatlakozott a rendszerre. A nagyközség közigazgatási területén a lakások kisebb-nagyobb százalékában vegyes tüzelésű kazánnal még fával és szénnel is fűtenek. A gáztüzelés kizárólagos használata a fűtésből származó szennyezetttség csökkenését eredményezné, mellyel a hagyományos tüzelésből származó SO₂, NO₂ és szilárd szennyezőanyag terhelés csökkenne. Ez a tendencia azonban visszarendeződni látszik a gázár növekedése miatt.

Alsónémedi Nagyközségben meg nincsenek nagy hagyományai a megújuló energiaforrások használatának. A nap energiájának hasznosításához hazai mércével egészen jók a település adottságai, tekintettel arra, hogy a napsütéses órák száma viszonylag magas; évi 2 000 óra körüli. Nagyobb intézmények részére a melegvíz, a fűtés biztosítása például napkollektoros megoldással gazdaságos lehetne.

Közlekedés által okozott légszennyezés

Alsónémedi az ország egyik legfontosabb közlekedési zónájában, „szektorában” helyezkedik el. Ahogy korábban is bemutatásra került Alsónémedi öt úton közelíthető meg. Budapest és Dabas felől az 5. számú főúton, Dunaharaszti felől közvetlenül az 5201-es számú úton, Gyál felől a 4602-es számú úton, Ócsa felől pedig a 46104-es és a 4617-es úton.

A közlekedési eredetű levegőszennyezés az egyik meghatározó elem, jelentősnek mondható, hiszen a fentiekben is bemutatottak szerint Alsónémedit 5 különböző nagyságú közúton lehet megközelíteni, melyek közül az 5. számú főközlekedési út és az 5201 számú mellékút a Nagyközség területén is keresztülhalad, a többi útvonal ezen két útba, de inkább az 5. számú főközlekedési útba csatlakozik elérve a település közigazgatási területét. A szóban forgó közutak között akadnak mellékutak és egy főút is, így ezek hatása befolyásolhatja a település levegőtisztaságát.

A közlekedés egyik nem kifejezetten csak a gépjárművekből származó, de a gépjárművek által keltett légszennyező hatása a porterhelés. Ugyan a közvetlenül a kipufogógázokkal kibocsátott szilárd anyag (korom) mértéke nem elhanyagolható (és a dízel üzemű gépjárművek terjedésével egyre nő), a járművek által okozott porterhelés döntően mégis az útfelszínről kerül a levegőbe.

Alsónémedi település területének összes úthálózata 31,94 km, melynek csaknem 1/3-a még burkolatlan (9,575 km).

A burkolatlan utak porterhelése jelentős gondot okoz a településen, főleg a tavaszi, szeles időszakokban, valamint termény-betakarításkor, illetve a nyári aszályos periódusokban.

Az 5. sz. elsőrendű főút, valamint az 5201 sz. mellékút forgalmi adatai a Magyar Közút Állami Közútkezelő Fejlesztő Műszaki és Információs KHT adatai alapján a 2010. évben:

Közút száma	A számláló állomás												Számlált napok	Kód
	szelvény	Érvényességi szakasz					fekvése	Jelleg 1	Jelleg 2	típus	Forgalmi sávok száma	Adat forrás		
		határszelvényei		OKA csomópont		hossza								
	km	km	km	kezdő	vég	km								
5 főút	20+100	19+250	24+202	F130556A	C130558	4,991	K	B	2	M1+A	2	mért	14	3408
5 főút	25+600	24+202	25+768	C130558	F131038A	1,567	L	B	2	M1+A	2	mért	15	6409
5201 mellékút	3+000	0+000	7+804	C130557	C130562	7,804	K	C	3	M2	2	felszorzott	-	7131

Összes motoros forgalom		Nehéz motoros forgalom		Pályasz. Méret. forgalom	Összes tehergép-kocsi	személy gk	Kisteher gk	Autóbusz		Tehergép-kocsi					Motor-kerékpár	Kerékpár	Lassú jármű
j/nap	E/nap	j/nap	E/nap	Et/nap	j/nap	j/nap	j/nap	egyés	csuklós	közép	nehéz	pótos	nyerges	spec	j/nap	j/nap	j/nap
(1)-(10), (12)		(3)-(4), (6)-(9)			(5)-(9)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(1)
7579	8908	711	1778	896	760	5027	1558	120	21	190	134	23	412	1	88	4	1
8602	9281	558	1177	635	558	6053	1657	192	18	210	120	47	181	0	109	6	9
6310	6714	171	428	146	232	4769	1146	53	8	122	80	10	20	0	52	46	4

(Forrás: Magyar Közút Állami Közútkezelő Fejlesztő Műszaki és Információs KHT., Az Országos Közutak 2010. Évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma., Az országos közúthálózat átlagos napi forgalma)

A járművek által kibocsátott légszennyezésre vonatkozó számítások:

5. számú főközlekedési út 19,2-24,2 km szakasza:

Emisszió		
		Mértékegység
Jármű	7579	Jármű/nap
Fajlagos(NO2)	1,42	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,3587	mg/sm
Fajlagos(SO2)	0,007	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0018	mg/sm
Fajlagos(CO)	10,1	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	2,5516	mg/sm
Fajlagos(Szilárd)	0,105	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0265	mg/sm
Fajlagos(CH)	0,31	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0783	mg/sm

Imisszió		
SO2	0,053065	mg/m3
	53,0647	mikrog/m3
CO	0,000262	mg/m3
	0,2616	mikrog/m3
Nox	0,377432	mg/m3
	377,4322	mikrog/m3
Szilárd	0,003924	mg/m3
	3,9238	mikrog/m3
CH	0,011585	mg/m3
	11,5846	mikrog/m3

5 számú főközlekedési út 24,2-25,8 km szakasza:

Emisszió		
		Mértékegység
Jármű	8602	Jármű/nap
Fajlagos(NO2)	1,42	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,4072	mg/sm
Fajlagos(SO2)	0,007	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0020	mg/sm
Fajlagos(CO)	10,1	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	2,8960	mg/sm
Fajlagos(Szilárd)	0,105	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0301	mg/sm
Fajlagos(CH)	0,31	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0889	mg/sm

Imisszió		
SO2	0,060227	mg/m3
	60,2273	mikrog/m3
CO	0,000297	mg/m3
	0,2969	mikrog/m3
Nox	0,428377	mg/m3
	428,3773	mikrog/m3
Szilárd	0,004453	mg/m3
	4,4534	mikrog/m3
CH	0,013148	mg/m3
	13,1482	mikrog/m3

5201. számú összekötő út:

Emisszió		
		Mértékegység
Jármű	6310	Jármű/nap
Fajlagos(NO2)	1,42	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,2987	mg/sm
Fajlagos(SO2)	0,007	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0015	mg/sm
Fajlagos(CO)	10,1	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	2,1244	mg/sm
Fajlagos(Szilárd)	0,105	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0221	mg/sm
Fajlagos(CH)	0,31	g/km
Idő*méter	3 600 000	
Emisszió	0,0652	mg/sm

Imisszió		
SO2	0,044180	mg/m3
	44,1798	mikrog/m3
CO	0,000218	mg/m3
	0,2178	mikrog/m3
Nox	0,314236	mg/m3
	314,2363	mikrog/m3
Szilárd	0,003267	mg/m3
	3,2668	mikrog/m3
CH	0,009645	mg/m3
	9,6449	mikrog/m3

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a közlekedés, a közúti forgalom által okozott levegőterhelés meghatározónak mondható azonban az előző évekhez viszonyítva csökkenő tendenciát mutatnak, mivel a forgalom egyre jelentősebb része kerül át az M5-ös autópályára.

Gazdasági tevékenységből származó légszennyezés:

Az üzemi és szolgáltató létesítmények légszennyező tevékenységeire és a légszennyező forrásokra 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet vonatkozik, az általuk kibocsátható légszennyező anyagok határértékeit a 4/2011.(I.24.) VM rendelet állapítja meg.

Számottevő ipari légszennyező forrás a település területén nem található.

A vizsgált terület levegőminőségére a százhalombattai olajfinomító lehetne jelentős hatással, azonban Százhalombatta mintegy 20 km-re található Alsónémedi településtől, a százhalombattai légszennyező források korábbi vizsgálata alapján ilyen távolságban a kibocsátások éves átlagban néhány tized mg/m³, félórás csúcsban a legrosszabb meteorológiai viszonyok között is csak néhány mg/m³ imisszió növekedést okozhatnak. Ennek alapján a vizsgált terület levegő minősége sokkal jobb annál, mint amit a zónabesoroláson alapuló becsléssel határoztunk meg. A térségben jelentős légszennyező forrás nem található. A kibocsátások túlnyomó hányada tüzeléstechnikai, valamint közlekedési eredetű. A kibocsátások jellemzően 15 m alatti magasságban történnek, így e terület nem játszik számottevő szerepet a nagy távolságba eljutó légszennyezés kialakításában.

A település a fővárostól dél, dél-keleti irányban található. A területen az uralkodó szélirány északi, észak-nyugati, a településre főleg Budapest és a déli agglomeráció felől érkeznek légáramlatok. A fővárosból elszállított port és szennyező anyagokat a légmozgások a településen rakják le. Az ilyen eredetű légszennyezés mértéke nem ismert, imissziós mérésekkel pontosítható, hogy a Budapestről induló levegő szennyezési csóva mennyire veszélyezteti Alsónémedi levegőjét és a lakosok egészségi állapotát.

Alsónémedi Nagyközség közigazgatási területén az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) adatai szerint a 2006-2010. közötti években a következő táblázatban felsorolt vállalkozások és az általuk kibocsátott légszennyező anyagok és mennyiségek voltak jelen.

11. táblázat: Levegőtisztaság-védelmi szempontból fontos vállalkozások és kibocsátásaik (kg)

Telephely	Szennyezőanyag	2006	2007	2008	2009	2010
CBA Kereskedelmi Kft. CBA NAGYKERESKEDELMI RAKTÁR (2351 Alsónémedi IPARI PARK)	2 - Szén-monoxid	<0,5	<0,5	<0,5	2	<0,5
	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	9	2	10	28	<0,5
	999 - SZÉN-DIOXID	1 069	8 062	37 658	105 232	<0,5
DALTEX GOLDEN PYRAMIDS Kft. TELEPHELY (2351 Alsónémedi Külterület Hrsz. 0347/2)	1 - Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	478
	2 - Szén-monoxid	<0,5	<0,5	<0,5	204	193
	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	<0,5	<0,5	<0,5	359	370
	7 - Szilárd anyag	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	36
	999 - SZÉN-DIOXID	<0,5	<0,5	<0,5	1 244 873	1 889 634
Fialko Osztrák-Magyar Gumiipari Kereskedelmi És Szolgáltató Kft GUMIFUTÓZÓ ÜZEM (2351 Alsónémedi HALÁSZI K. U. 36.)	1 - Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	172	230	259	194	204
	105 - Hexán	13	10	11	12	14
	2 - Szén-monoxid	3	3	3	2	2
	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	6	6	7	5	5
	500 - Benzin mint C, ásványolajból	90	97	<0,5	84	82
	7 - Szilárd anyag	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5

Gáztech-Chp Kft. GÁZMOTOR ERŐTELEP (2351 <i>Alsónémedi IPARI PARK , CBA LOGISZTIKAI KÖZPONT)</i>	1 - Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
	2 - Szén-monoxid	3 391	2 504	2 484	191	4 993
	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	5 023	5 644	5 963	501	3 280
	7 - Szilárd anyag	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5
	999 - SZÉN-DIOXID	7 206 812	3 089 356	3 319 149	688 964	1 407 776
GLS Genral Logistics Systems Hungary Kft. IRODAÉPÜLET (2351 <i>Alsónémedi ÉSZAKI IPARTELEP, GLS EURÓPA U. 2.)</i>	1 - Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	<0,5	<0,5	13	640	30
	2 - Szén-monoxid	<0,5	<0,5	8	194	2
	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	<0,5	<0,5	48	485	112
	7 - Szilárd anyag	<0,5	<0,5	<0,5	50	2
	999 - SZÉN-DIOXID	<0,5	<0,5	32 352	97 115	138 792
Penny-Market Kft. PENNY MARKET ÉLELMISZER ÁRUHÁZ (2351 <i>Alsónémedi ÉSZAKI VÁLLALKOZÓI TERÜLET, 5. sz. FŐÚT 21. KM.)</i>	2 - Szén-monoxid	32	30	31	28	160
	3 - Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	326	303	309	284	942
	999 - SZÉN-DIOXID	<0,5	<0,5	<0,5	<0,5	1 504 888

(Forrás: okir.kvvm.hu)

Gazdasági tevékenységek közül meg lehet említeni a mezőgazdaságból származó légszennyezettséget is.

- Alsónémedi település közigazgatási területének elég nagy terület áll mezőgazdasági művelés alatt. A mezőgazdasági eredetű kibocsátással elsősorban a talajmunkálatok idején lehet számolni, amikor a kiporzás révén por kerülhet a levegőbe. A probléma nemcsak lokális jellegű, az egész térségben előfordul a mezőgazdasági eredetű magas porterhelés. A mezőgazdasági művelésből kivont, parlagon hagyott területek gyomnövényei, és az egyéb területeken helyenként gyakori parlagfű okoznak némi pollenszennyeződést a levegőben, különösen a nyárvégi időszakban.
- Kora tavasszal, illetve ősszel a természetvédelmi szempontból értékes területeket súlyosan érintő hatás az **égetés (tarlóégetés)**. Tapasztalataink szerint tavasszal a gyepterületek igen jelentős része (néhány esetben megközelíti a gyepterületek 60-70%-át is) lesz a lángok martaléka
- Állattartásból származó, zavaró **bűzterhelés nincs a Nagyközség területén**. Alsónémedi belterületén csak önellátás szintjén van állattartás. Néhány sertés, baromfi található a településen lakóházaknál.

2.9.2.Felszíni és felszín alatti vizek

Alsónémedi területét a 27/2004 (XII.25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz szempontjából érzékeny vízminőség-védelmi területnek tartja számon, míg a felszíni vizek védelme szempontjából 2. prioritási osztályba tartozik.

Érdekesség, hogy a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a Duna-Tisza Csatorna esetén az 1. prioritási osztályú területekre előírt határértékeket határozott meg több tisztított szennyvíz beocsátó esetén. A szennyezések hatása fokozottan és gyorsan jelentkezik, melyet elősegít még a magas talajvízszint is. A területen a közvetlenül felszín alatt található vizek elszennyeződtek, emberi fogyasztásra alkalmatlanok. A felszínről érkező szennyezés egyre több helyen éri el a mélyebb rétegeket is. A felszíni és felszín alatti vizeinek szennyezettsége (elsősorban nitrát- és foszfát-terhelése) nagyrészt helyi eredetű. Ennek egyik legfőbb oka az, hogy a szennyvíztisztító megépítése előtt a közműolló igen nagy volt, a vezetékes ivóvízellátás sokkal nagyobb körű volt, mint a szennyvízcsatorna-hálózat. A házak gyűjtőaknáit, a szennyvízszikkasztó kazetták nem vízzáró módon épültek meg, ezért a talajvíz szennyeződése jelentős mértékű volt. A terhelések a felszíni vizek eutrofizációját okozza. A felszín alatti vízgazdálkodás másik problémáját az öntözéses mezőgazdaság okozza, mely jelentős a településen. A kutak nagy része nem bejelentett, illegálisan üzemeltetett fűrt kút. A kitermelt víz minősége nem biztosított, folyamatos monitoringgal a kitermelt víz mezőgazdasági alkalmassága nem bizonyított, másrésztől nehezzé teszi a felszín alatti vizekkel való gazdálkodást a kutak illegális üzemeltetése.

A településen három felszín alatti víz kitermelő kút található, melyek biztosítják a település ivóvíz szükségletét. Az 1. számú B-16 kataszteri számú kút 302,5 m mély talpmélységű, csövezése acélcső. Szűrőzése 220-235 méter és 252-256 méter között található. A 2. számú B-17 kataszteri számú kút talpmélysége 200 m, csövezése szinten acélcső. Szűrőzése 168-182 méter között található. 2008-ban került üzembe helyezésre egy harmadik vízmű kút is Alsónémediben. Adatai nem ismertek.

Mindhárom kút vizét a Víz- és Szennyvízminőség Ellenőrző Kkt. Laboratóriuma vizsgálja, minőségét a mért eredmények alapján nem kifogásolta. A kutakat a DAKÖV Kft. üzemelteti.

A település külterülete kiterjedt vízlevezető csatornahálózattal rendelkezik, mely jelentősebb elemei, a Duna-Tisza-csatorna, a Szittyó-csatorna, a Harmincas-csatorna. A vízfolyások befogadója a Ráckevei-Soroksári-Duna. A belterület Ny-i szélén található a horgásztó.

A település területén folyóvíz nem található. A Duna távolsága mintegy 10 km. Árvízveszélyt a magasabb tengerszint feletti magasság és a folyótól való távolság miatt nem jelent.

A település külterületének bizonyos részein előfordul időszakos vízborítás. A belterületen néha előforduló probléma a vizek lassú lefolyása. Ez részben visszavezethető arra, hogy a csatornarendszer nem teljesen kiépített.

2.9.3. Talaj

A térséget a Duna-Tisza közti homokhátságba benyúló humuszos öntéstalaj összetétel jellemzi. A település környékén észak-dél irányú homokvonalakat és köztük húzódó mélyebb, vizenyösebb területeket találhatunk. A mély fekvésű területek az ún. turjánosok, nagy részük védett vagy védelemre szoruló terület. Termékenysége gyenge és közepes minőség között változik. A település mezőgazdasági területei két, egymástól viszonylag eltérő talajminőségű területre oszthatók. Ezek a következők:

- a belterülettől ÉK-re, Gyál irányába eső területek,
- a belterülettől Ny-i és D-i, Dunaharaszti, Bugyi és Ócsa irányába eső területek.

A belterülettől ÉK-re fekvő területekre a közepes heterogenitású, gyenge minőségű és termékenységű (50-100 t/ha szervesanyag készlettel rendelkező) homoktalajok a jellemzők. A kémhatás felszíntől lúgos, kedvező mésztartalmú. A talajhibák közül a legjelentősebb a defláció. A belterülettől Ny-i és D-i, Dunaharaszti, Bugyi és Ócsa irányába eső területekre a nagy heterogenitású, közepes termékenységű (150-200 t/ha szervesanyag készlettel rendelkező) homok, homokos vályog talajok a jellemzők. A kémhatás lúgos, a felszíntől kezdve magas, 10% feletti mésztartalommal. A talajhibák közül a legjelentősebbek a magas talajvíz vagy belvíz, valamint a lápos területek, de ezen kívül előfordul még a helyenkénti 25% feletti mészfelhalmozódás.

A település mezőgazdasági területeiről környezetvédelmi, talajvédelmi szempontból általánosságban elmondható, hogy míg a belterülettől ÉK-re közepes heterogenitású, gyenge minőségű és termékenységű homoktalajok találhatók, addig a belterülettől Ny-i és D-i irányba, a közigazgatási terület nagyobbik részén a talajok az előzőeknél jobb minőségűek, azonban belvízveszélyesebbek.

A legjelentősebb problémák a defláció és a savasodás. Ezek megakadályozására javasolt a mezőgazdasági területek növényborításának növelése, a tarlómaradványok helyben történő felhasználása és másodvetések alkalmazása. A műtrágya és egyéb kemikáliák használata során figyelembe kell venni azok környezetromboló hatásait.

12. táblázat: Földrészlet statisztika fekvésenként

fekvés	földrészletek száma	egyéb önálló épületek száma	egyéb önálló lakások száma	összes terület (m ²)	legkisebb földrészlet terület (m ²)	legnagyobb földrészlet terület (m ²)	átlagos földrészlet terület (m ²)
belterület	2830	20	30	5069046	14	207847	1791
külterület	4580	2	0	43998146	10	390574	9607
ÖSSZESEN	7410	22	30	49067192			

13. táblázat: Földrészlet statisztika művelési áganként

művelési ág	földrészletek száma	alrészletek száma	összes alrészlet terület (m ²)	legkisebb alrészlet terület (m ²)	legnagyobb alrészlet terület (m ²)	átlagos alrészlet terület (m ²)
erdő	158	183	3471539	414	390574	18970
fásított terület	3	3	3492	514	1498	1164
gyep (legelő)	77	83	1296551	259	185537	15621
gyep (rét)	225	280	1413934	220	84496	5050
gyümölcsös	5	5	16700	894	8112	3340
kivett	3245	3287	8460545	14	207847	2574
nádas	64	64	211978	393	25836	3312
szántó	3877	6514	34051344	1	253871	5227
szőlő	105	109	141109	90	5511	1295

Az adatok alapján megállapítható, hogy a terület nagy százaléka szántó (69,4%) művelési ágba tartozik. A terület felhasználások közül kb. 17%-ot kivett területek tesznek ki, a fennmaradó közel 14% területhasználat pedig megoszlik. Az erdő részaránya a legtöbb, mely a fennmaradt területrészek felét 7%-át teszi ki. A földrészlet statisztikai megosztása arra enged következtetni, hogy a településen a gyümölcsstermesztés elhanyagolható és a mezőgazdasági földművelés nagy részét képezi a település gazdaságának.

A tápanyag-gazdálkodásra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, mert a felhasznált műtrágyáról nem kötelező az adatszolgáltatás. Azonban a település környezetvédelmi programjának készítése kapcsán megállapították, hogy a műtrágyák használata csökkenő tendenciát mutat, valamint, hogy több helyen is fennállhat a talajszennyezés lehetősége, mint pl. az egykori dögkút, a temető, a benzinkút, valamint a régi TSZ telep területein.

2.9.4. Zaj

Alsónémedi településen a nem mezőgazdasági tevékenységek számára külön meghatároztak mind az északi, mind a déli irányba vállalkozói területeket. A település belterületén jelentősebb, nagy létszámot foglalkoztató ipari üzemek nem találhatóak, nagy zaj- és rezgéshatással bíró tevékenység nincs. A településen folyó kisipari tevékenység nem okoz zaj és rezgés szempontjából problémát.

A település zajhelyzetét, az akusztikai komfortfokozatát döntő módon a közlekedés határozza meg. Ezen belül is a legnagyobb részarányt a közúti közlekedés képviseli. Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja lokálisan hat, általában csak a közvetlen környezetben érzékelhető, vagy okoz problémát. Ezzel szemben a közlekedés az egész település szükséglete, így kisebb nagyobb mértékben minden közlekedési létesítmény környezetében kell zajterheléssel számolni.

A településen az 5. számú és az 5201. számú utak tranzitforgalma igen magas. Lakossági panaszok alapján, az utakkal szomszédos területeken kifejezetten nagy a zaj- és rezgésterhelés, ezt eddig erre vonatkozó mérések hiányában számszerűsített adatokkal nem sikerült alátámasztani. Az M5 autópályán a matricás rendszer bevezetése óta a tranzitforgalom drasztikusan csökkent a településen, ezzel lecsökkentve a főutak melletti házak zaj- és rezgésterhelését.

Időnként problémát okozhatnak a kulturális, szórakoztató létesítmények, rendezvények is. A helyi sajátosságokat elemezve megállapítható, hogy Alsónémedi zajhelyzetét döntő módon a közúti közlekedés határozza meg, ezért vizsgálatunk során kiemelt figyelmet fordítottunk ezen problémának.

Mindezek ellenére, információink szerint a településen jelentős zajvédelmi problémáról, határértéket meghaladó zajkibocsátású üzemi létesítményről nincs tudomásunk. Az ipar és szolgáltató egységek általi zajkibocsátásra vonatkozó előírásokat a településrendezési terv szabályozási terve tartalmazza.

2.9.5. Zöldfelületi rendszer

A települési önkormányzatokat törvény kötelezi arra, hogy önálló települési környezetvédelmi programot dolgozzanak ki, amelynek tartalmaznia kell a zöldterület-gazdálkodás településre vonatkozó feladatait és előírásait. A helyi építési szabályzat meghatározza a zöldterületeket, a közérdekű környezetalakítás céljából az ingatlan növényzettel történő meghatározott módon és időn belüli beültetési kötelezettségét.

A zöldterületeknek (parkok, játszóterek, fasorok, kertek) igen jelentős szerepe van a települések és kiemelten a településközpontok, illetve a település környezetének alakításában. Alsónémedi közigazgatási területén a zöldterületek aránya a beépült környezethez viszonyítva nagyon jónak mondható (2,45 ha), jelentős mennyiségű zöld övezeti részei vannak. Funkcióját tekintve:

2007-ben 5 AVOP pályázati támogatással 5 közterületet tudtunk felújítani, ebből 2 helyen játszótér építésére is sor került. (Szent István tér és Május 1. tér).

2010-ben a Damjanich utcában is épült egy játszótér, KMOP pályázatból.

A Nagygödörben lévő játszótér civil kezdeményezésre, önkormányzati támogatással készült 2000-ben. Az évek során a játékok nagyon elhasználódtak, nem felelnek meg az igényeknek és a szabványnak, ezért jelenleg azon dolgozunk, hogy egy új játszótér építhessünk. Ehhez az alsónémedi székhelyű GLS cég 1,7 MFt-os támogatásán kívül egyéb forrás (pályázati támogatás) nem áll rendelkezésre, így a kb. 7,5 MFt-os beruházást az önkormányzat önerőből fogja megvalósítani. Jelenleg az árajánlatok bekérése zajlik, a megvalósítást 2012. szeptember 16-ra, a Búcsú napjára tervezzük.

Játszóterek:

- Szent István tér (2007.)
- Május 1. tér (2007.)

- Damjanich utca (2011.)
- Nagygödör (2012. felújítás, bővítés folyamatban)
- iskola udvar (2012. folyamatban)
- óvodák udvara.

Parkok:

- Szabadság tér
- Dózsa György tér
- Szent István tér
- Május 1. tér
- Nagygödör
- Öregtő (nem önkormányzati tulajdon).

3. HELYZETÉRTÉKELÉS

3.1. Kérdőívek kiértékelése

A LOCAL AGENDA 21 program a lakosság részvételén is alapszik.

A Nagyközség környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi helyzetének felméréséhez és a helyzetértékelés elkészítéséhez kérdőíveket készítettünk, melyet a lakosság és a fiatalabb populációt is megközelítve a Széchenyi István általános iskola számára küldtünk meg az Önkormányzat segítségével. A kérdőívek kiértékelésének eredményei rávilágítanak a lakosság által megfogalmazott megoldandó feladatok körére és a lakosság Alsónémediről kialakult véleményére.

A lakossági kérdőíveknél a kitöltők száma 51 fő volt, melyből egy kérdőívet sem tekintettünk kiértékelhetőnek.

Az oktatási intézményekben kitöltött kérdőívek száma 15 db, melyekből egy kérdőívet sem tekintettünk kiértékelhetőnek.

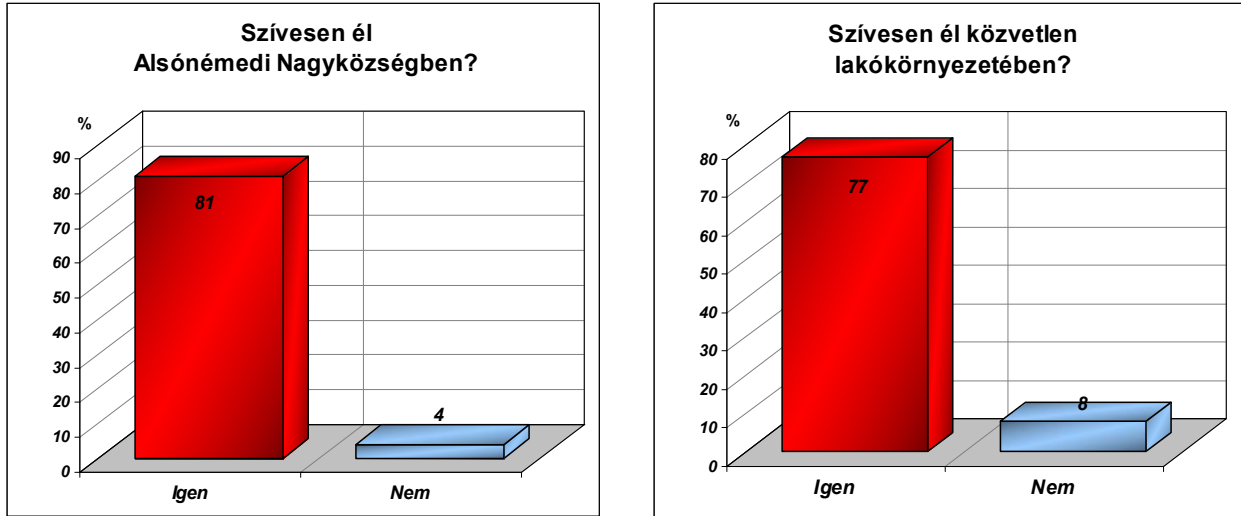
3.1.1. Lakossági kérdőívek kiértékelése

A lakossági kérdőívet kitöltők között 64 % volt a férfiak aránya és 36 % a nők aránya. Koreloszlás szerint a válaszadók 14 %-a volt 30 év alatti, 25 %-a 31 és 40 év közötti, 48 %-a 41 és 54 év közötti és 13 %-a 55 év feletti. Iskolai végzettségnek megfelelően 47% aki érettségivel rendelkező, 45%-a aki főiskolát, egyetemet végzett és mindössze 8%-a volt a válaszadóknak aki szakmunkás iskolai végzettségű lakos. A válaszadók többsége 96 %-a 1 vagy több évtizede is a településen él.

A válaszadók 81%-a szívesen él Alsónémedi Nagyközség területén és csaknem ugyanannyi (77%) saját lakóközvetében, a válaszadók 12 %-a gondolja úgy, hogy szívesen elköltözne a településről. A jövő generációira vonatkozóan ugyanezt a kérdést már többen bizonytalanra tippelték, vagyis a válaszadók 91%-a mondta azt, hogy a Nagyközségben élő jelenlegi fiatal generáció közül mire felnőtté válnak, van, aki elköltözik és van, aki marad. Arra a kérdésre, hogy a településen lakók mit szeretnek legjobban a lakókörnyezetükben, 54% válaszolta azt, hogy a munkahelyek közelségét, második helyen a lakóközösséget jelölték meg csaknem ugyanennyien (53%), majd harmadikként a zöldterületeket, tereket nevezték meg.

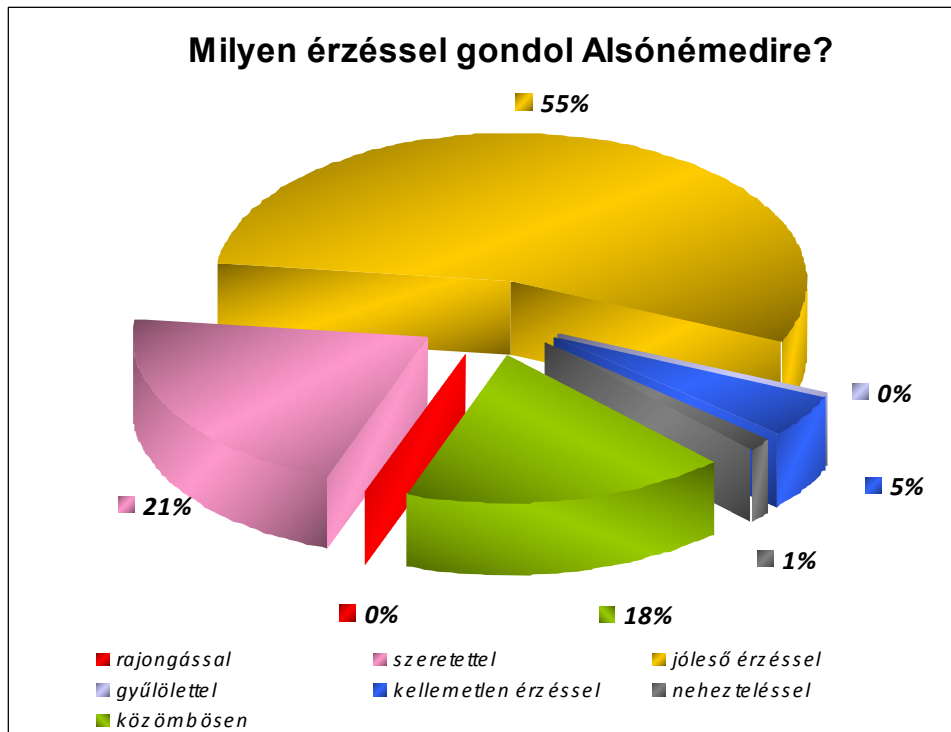
A válaszadók kicsivel több, mint fele azon kérdésekre, melyek Alsónémedi területén működő vállalkozásokkal, üzletekkel, boltokkal és szolgáltató létesítményekkel volt kapcsolatos pozitív választ adtak, miszerint a jelenlegi szolgáltató egységek általában kielégítik a lakossági igényeit, azonban számukat kevésnek titulálták. Az olyan vállalkozások, üzletek, boltok, irodák számának növekedésére azonban számítanak, ahol a lakók dolgozhatnak, valamint melyek minőségi és nem kínai termékeket árusítanak.

9. ábra: A megkérdezettek milyen arányban szeretnek Alsónémedi Nagyközségben élni

A megkérdezettek többsége (54%) jóleső érzéssel gondol Alsónémedi településre, míg 21%-a szeretettel és csupán 18%-a válaszolta azt, hogy közömbösen, de voltak olyan válaszadók (5%), aki kellemetlen érzéssel és egy fő, aki nehezteléssel gondol a településre. A válaszok sokban hasonulnak az előző kérdéssel, miszerint a 81 % válaszolt úgy, hogy szívesen él a településen. A válaszok arányát a 9. számú ábra szemlélteti.

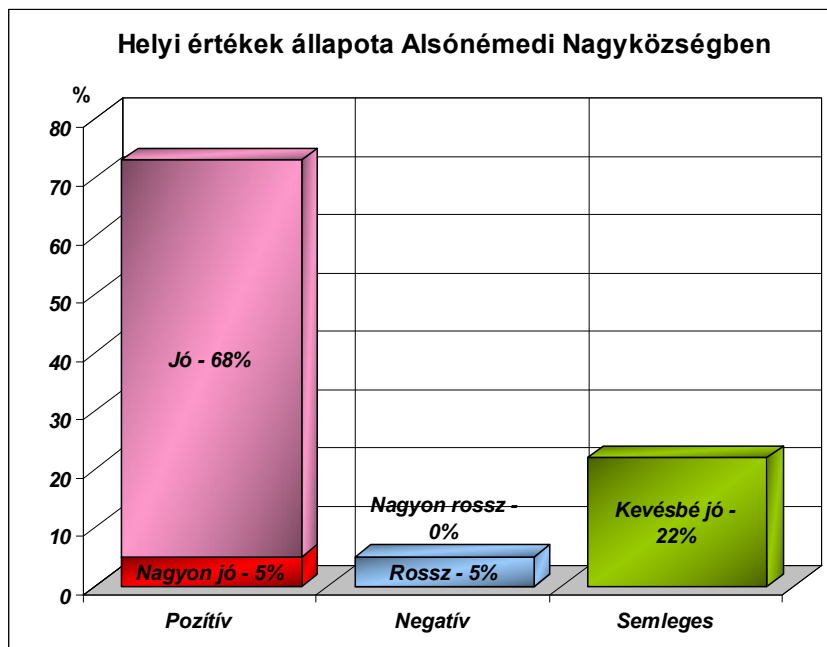
10. ábra: A megkérdezettek érzései, gondolatai a település iránt

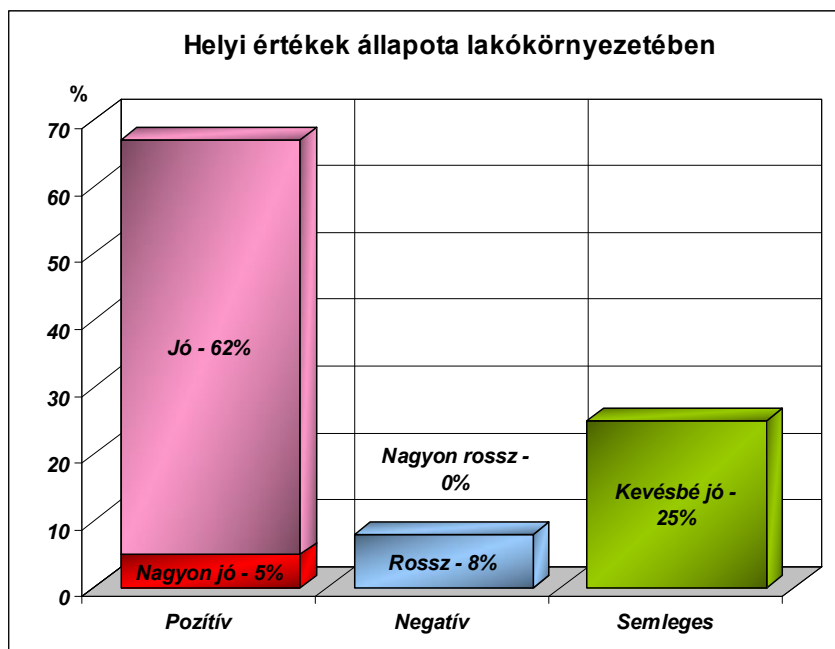

A kapott eredmény szerint a jelenlegi lakosok közül sokan szeretnek Alsónémedi Nagyközség területén élni, azonban nem mindenki gondol rá szeretettel, sőt néhányukban kellemetlen negatív érzéseket kelt (6%) a Község, melynek oka a település közbiztonságában is keresendő véleményünk és a lakossági kérdőívekben adott válaszok alapján is. Azonban a település iránti szeretetet tükrözi annak hangulatáról feltett kérdésünk, melyre a válaszok ugyan megoszlanak, de a legtöbben mégis az osztályozás folyamán jónak ítélték. A Nagyközség hangulatára a nyugodt, vidám és hangulatos a legjellemzőbb három tulajdonság, melyet a legtöbben választottak.

A településen található helyi értékek (épületek, utcák, terek) és környezetük állapotát az itt élők közül 68%-ban jónak, 22%-uk kevésbé jónak ítélte meg, míg a válaszadók közvetlen lakókörnyezetében 62 %-ban mondták azt, hogy jó, 25 %-ban pedig, hogy kevésbé jó. Rossz minősítést szintén mind a két esetben jelöltek, a nagyközség esetében 5%, míg a lakókörnyezet esetében 8% mondta azt, hogy rossz a helyi értékek állapota. Összességében megállapíthatjuk, hogy a Nagyközség környezeti és helyi értékeinek állapotát jónak, a lakókörnyezetben is jónak ítélték meg a válaszadók.

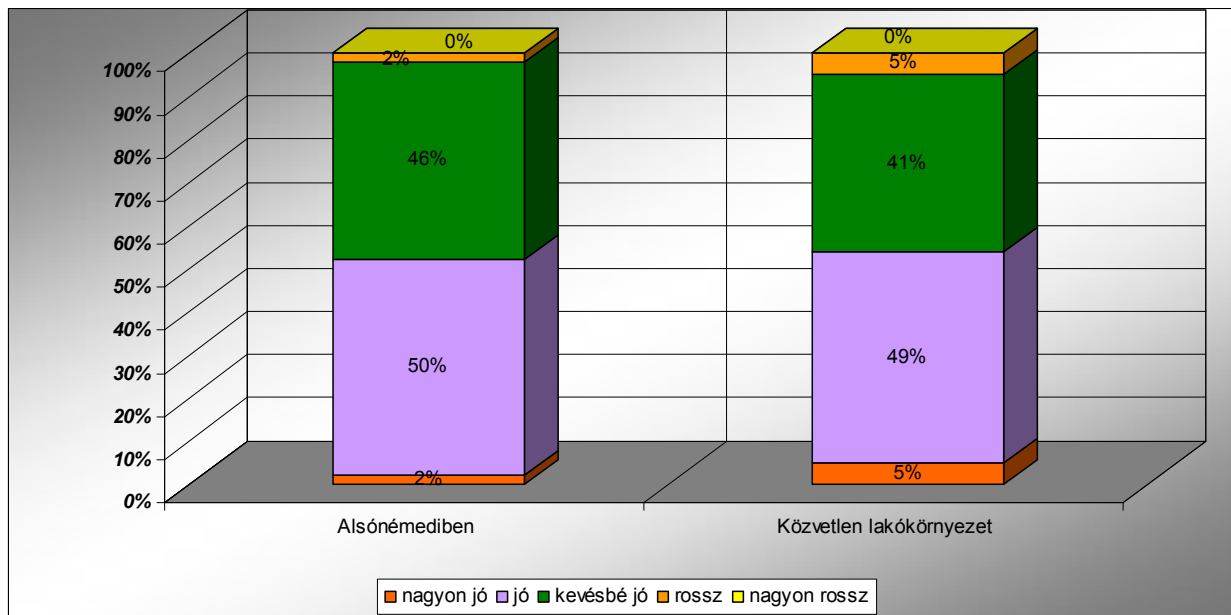
11. ábra: Helyi értékek és a lakókörnyezet megítélése a lakosság véleménye szerint

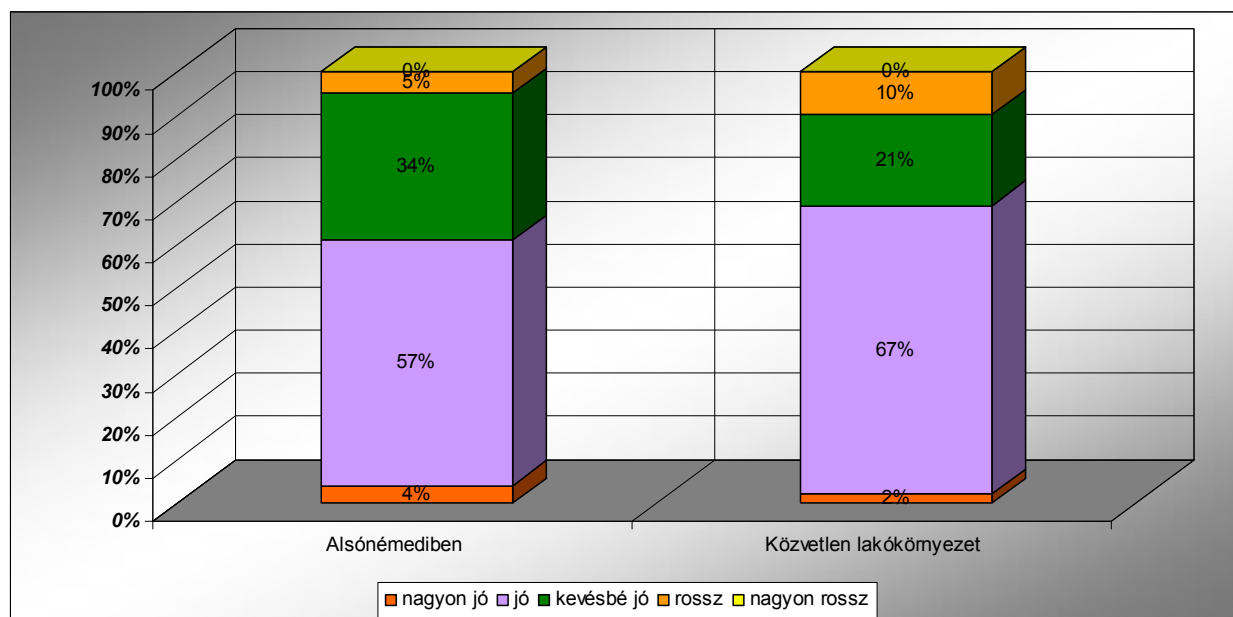

A település természeti és környezeti állapotával kapcsolatos kérdésekben általánosságként elmondható, hogy a környezet (víz, levegő, talaj, a település tisztasága, zaj) állapotát jónak, míg a természeti állapotát (erdők, patakok, tavak, parkok, stb...) szintén jónak tartják Alsónémediben. A közvetlen lakókörnyezetben ugyancsak jónak titulálják a természet és a környezet állapotát.

12. ábra: A Nagyközség természeti környezete

13. ábra: A Nagyközség környezeti állapota

Arra a kérdésre, hogy mi lenne a legfontosabb és legmegfelelőbb megoldás a környezetszennyezés megállítására a válaszadók többsége 2 választ jelölt meg, 39 %-a a környezetbarát technológiák bevezetését és annak anyagi támogatását támogatja, 32 %-a pedig a környezetszennyezők megbírságolását tartja fontosnak. A lakosság 22%-a szerint a károsító tevékenységeket be kellene tiltani, de 6%-uk azt mondja, hogy a károkat ellensúlyozni kellene valamilyen kompenzációval.

A lakosság a környezetvédelmet saját ügyének is tekinti, ezért 93 %-uk vallotta azt, hogy szelektíven gyűjti a hulladékot, 79%-uk, hogy a hazai élelmiszereket részesíti előnyben, 66%-uk energiatakarékos izzót használ és 49 %-uk rendszeresen kerékpárral közlekedik. Egy fő sem mondta azt, hogy Ő a fentiek közül egyik tevékenységet sem folytatja, mely arra enged következtetni, hogy az itt élők nagyon tudatosak a környezet- és természetvédelemmel kapcsolatban.

A lakossági felmérés alapján Alsónémedi környezeti helyzete jónak mondható, fejlesztésre közvetlenül nem szorul, de a fenntartására igen nagy figyelmet kell fordítani, hogy sem a település természeti környezete, sem a közvetlen környezet ne károsodjon. Ennek eredményeképpen a megvalósítás című fejezet tartalmaz olyan megfogalmazott programokat, melyek figyelembe veszik a környezet állapotának megóvását.

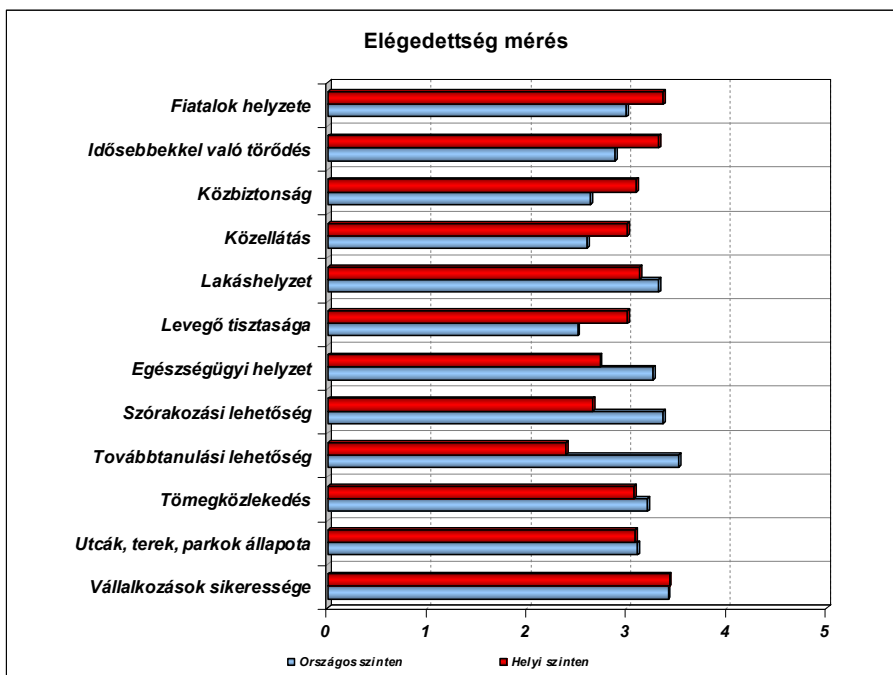
Megkértük a lakossági kérdőívet kitöltőket, hogy rangsorolják a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági feladatukat fontosságuk szerint. Az értékelés alapján a lakosság a 14. számú ábra szerinti válaszokat adta.

14. ábra: Alsónémedi környezeti, társadalmi és gazdasági feladatainak rangsor szerint

A következő kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy melyek azok a tényezők, melyek leginkább problémát jelentenek, valamint amivel a legkevésbé elégedetlenek a településen.

15. ábra: Elégedettség mérés

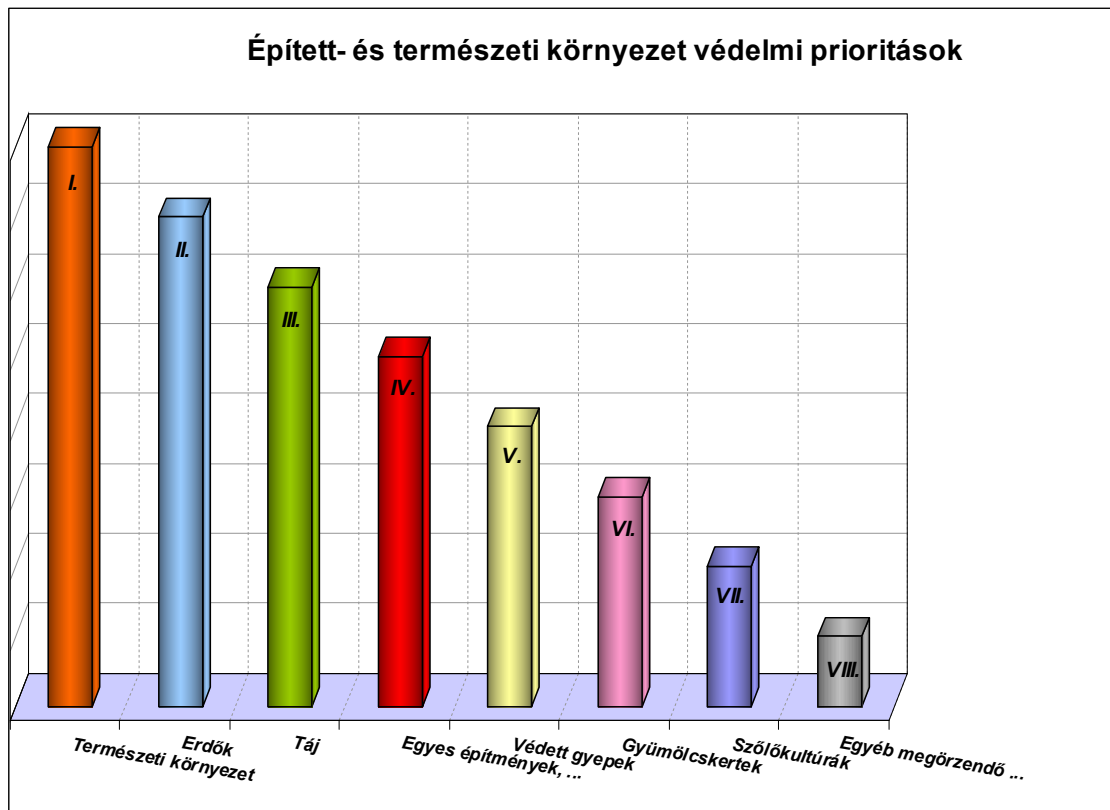
A kérdés kiértékelését követően az elkészített diagramban (15. ábra) jól látható, hogy helyi szinten szinte minden helyzetet a környezetvédelmi, a társadalmi és a gazdasági helyzetet megfelelőnek tartják, nem elégedetlenek, de nem is elégedettek a lakók. Azt mondhatni inkább a kérdések többségénél bizonytalanságot lehet felfedezni, kivételt 3 esetben tapasztaltunk,

amikor is inkább az elégedett felé billen a mérleg nyelve (fiatalok helyzete, idősebbekkel való törődés és a vállalkozások sikeressége), és szintén 3 esetben tapasztaltuk azt, amikor inkább az elégedetlen felé húz a mérleg (továbbtanulási lehetőség, szórakozási lehetőség és az egészségügy helyzete). Az országos szintű méréssel összehasonlítva szinte minden esetben tapasztaltunk kisebb, nagyobb eltérést, kivétel az utcák, terek, parkok állapota és a vállalkozások sikeressége, ahol szinte teljes az egyezőség. Kisebbségi eltérést, melyben a Nagyközség bizonyul jobbnak 5 esetben tapasztaltunk, melyek az alábbiak: idősebbekkel való törődés, közbiztonság, közellátás, fiatalok helyzete, levegő tisztasága és a közbiztonság terén ítélték meg a lakók. A lakosság véleménye szerint azonban negatív kritikát kapott az országos helyzettel szemben az egészségügyi helyzet, szórakozási lehetőségek, továbbtanulási lehetőségek, kis mértékben ugyan, de az országos helyzetet ítélték jobbnak a tömegközlekedés terén, és a lakáshelyzet tekintetében.

A település gazdasági helyzetét a lakosság a következők szerint értékelte:

- Az ipar fejlettsége a településen a válaszadók 52 %-a szerint jó, 9 %-a szerint nagyon jó, 29 %-a szerint kevésbé jó és 10%-a szerint rossz.
- A mezőgazdaság fejlettsége a válaszadók 49 %-a szerint jó, 41 %-a szerint nagyon jó és 10 %-a szerint kevésbé jó.
- A szolgáltatások fejlettsége a válaszadók 60 %-a szerint jó, 39 %-a szerint kevésbé jó és a lakosság 1%-a mondja azt, hogy rossz.
- Alsónémediben élő emberek képzettségére és tanultságára a válaszadók 52 %-a azt mondja, hogy jó, 45%-a, hogy kevésbé jó és 2 %-a vallja azt, hogy rossz.

16. ábra: A lakosság által leginkább védeni kívánt területek az épített és természeti környezet terén

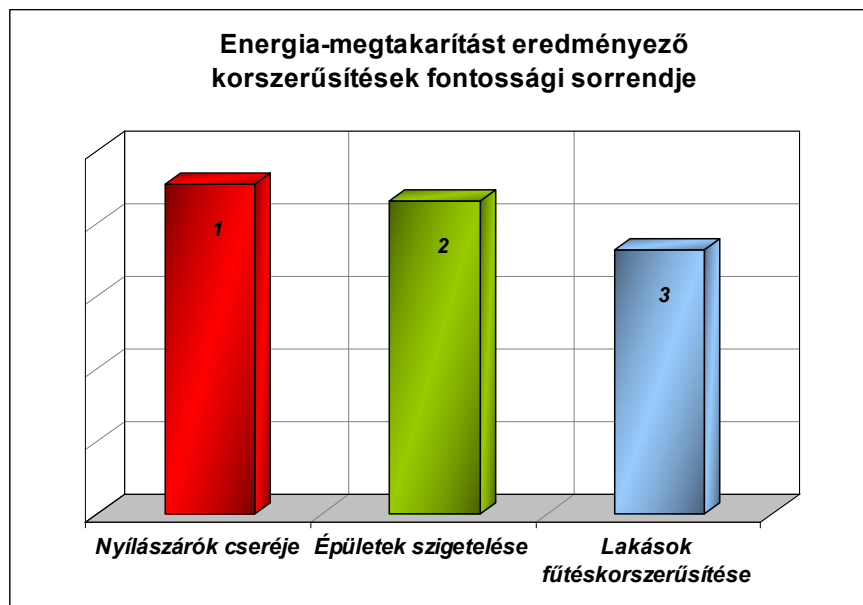

A lakosság véleménye alapján a leginkább védeni kívánt érték az a település természeti környezete, ezt követi az erdők, majd a táj.

Az egyéb kategóriában a kulturális értékek, egyedi tájértékek, belterületi zöldterületek és a falusias jelleg megőrzését, védelmét nevezték meg.

A lakossági kérdőívek kiértékelése során a környezet és a fenntartható fejlődés tudatában a jövőbeni energiafelhasználás csökkentésére feltett kérdéseinkre a válaszadók 100%-a mondta azt, hogy a jövőben jobban fog takarékoskodni az energiával, vagyis a vízzel, gázzal és elektromos energiával. A fenti kérdést megelőzően kíváncsiak voltunk, hogy a válaszadók közül hányan vannak tisztában azzal, hogy mennyi energiát fogyasztanak háztartásukban, a válaszukból kiderül, hogy kis eltéréssel de nagy százalékuk (73%) figyelemmel kíséri a havi vagy éves energia felhasználásukat.

17. ábra: A lakosság által energia megtakarítást eredményező korszerűsítések fontossági sorrendje

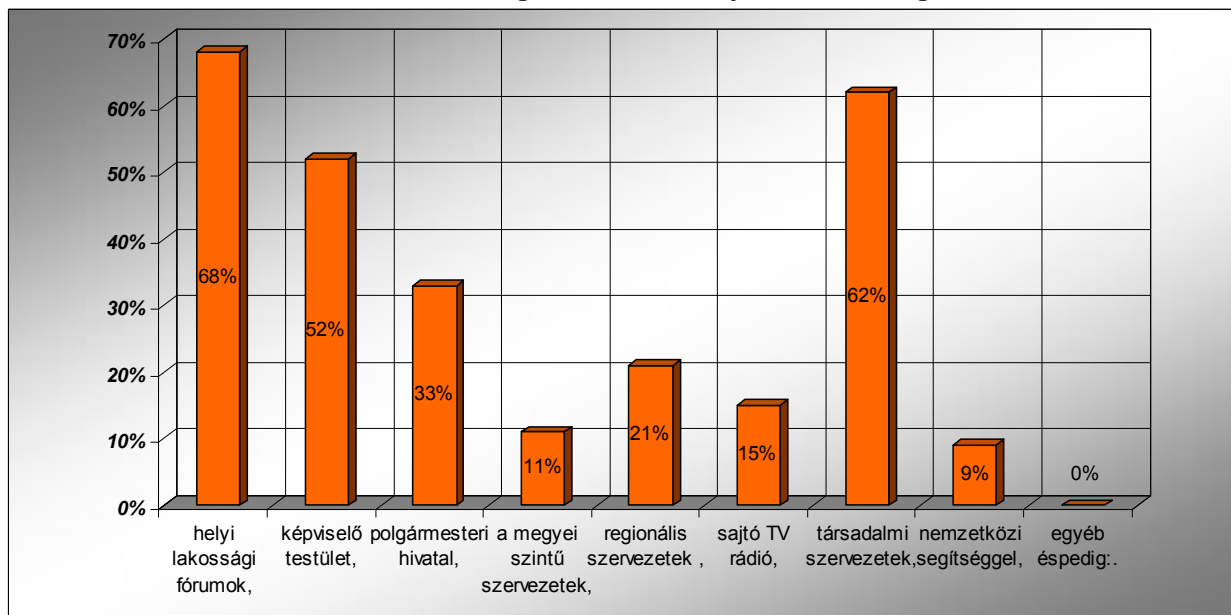

Az energia-megtakarításokat eredményező korszerűsítéseket a következőképpen képzelik el a válaszadók:

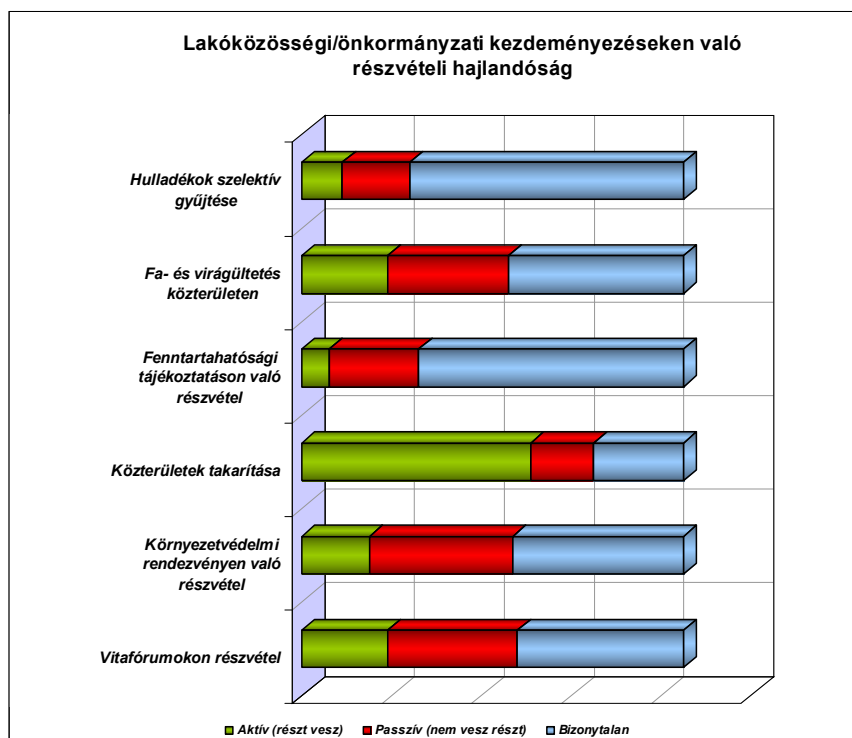
Első helyen a nyílászárók cseréjét, majd az épületek szigetelésének korszerűsítését, harmadik helyre pedig a lakások fűtés korszerűsítését jelölték meg.

Arra a kérdésre, hogy milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne a legjobban fejleszteni a települést az alábbi válaszokat kaptuk (18. ábra):

18. ábra: A lakosság által választott fejlesztési lehetőségek

A válaszadók többsége (62%-a) a helyi lakossági fórumokat nevezte meg, mint ami a fejlesztések megvalósítását leginkább segíteni tudja. Mindezek mellett nagyon fontosnak tartják a társadalmi szervezetek és a képviselő testület közreműködését is. A lakossági fórumok szervezésével a Nagyközségben élők az információgyűjtés és tájékoztatás mellett lehetőséget kapnának a saját véleményük, javaslataik kifejtésére is. A legkevesebb szerepet a megyei szintű és a nemzetközi segítségnek szánnak, egyéb javaslattal nem éltek a lakók a település fejlesztését illetően.

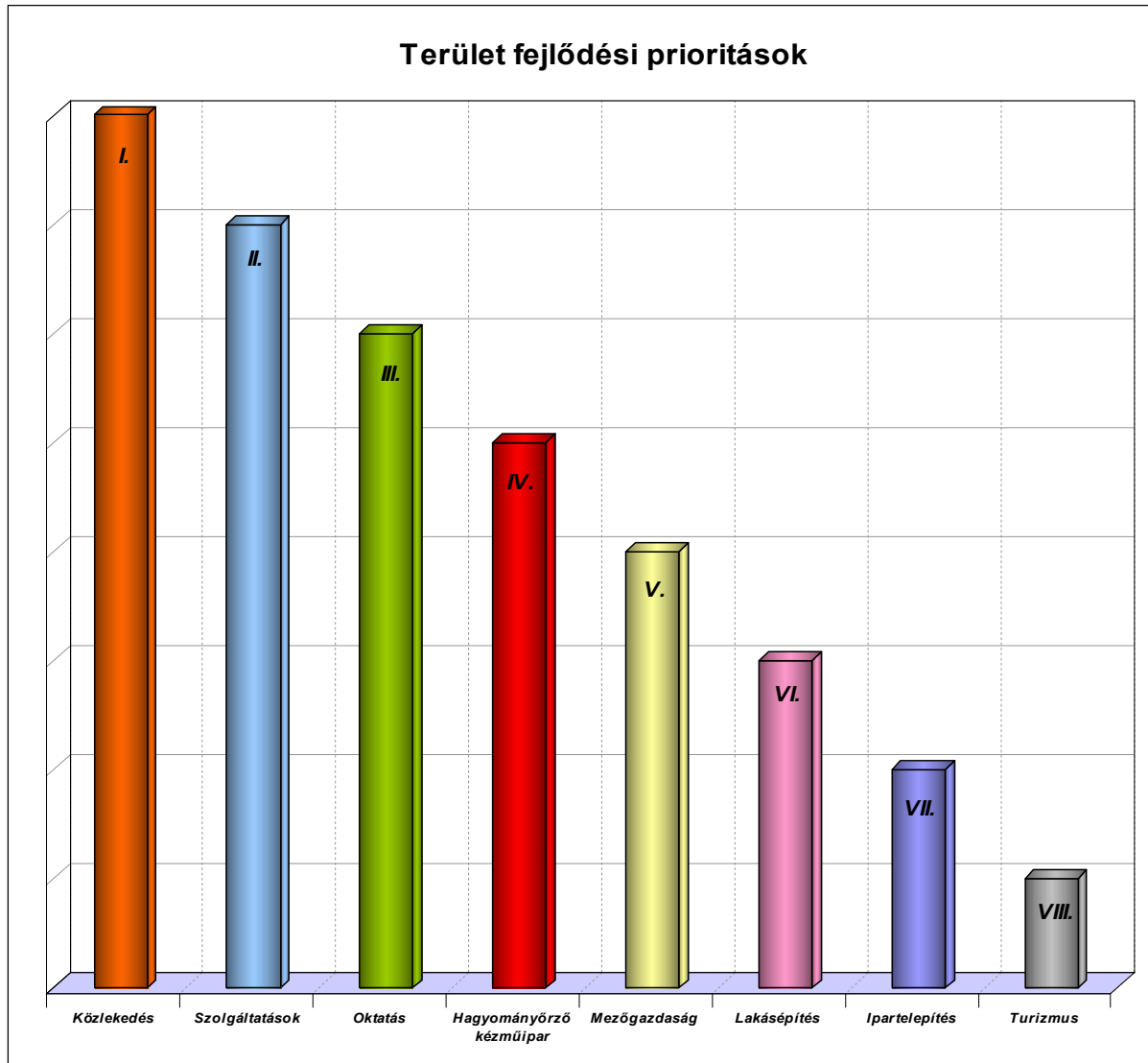
19. ábra: Lakossági/önkormányzati kezdeményezéseken való részvételi hajlam

Az előbbi kérdésre adott válaszok alapján felmértük, hogy a válaszadók közül ki milyen önkormányzati, esetleg lakossági kezdeményezésben venne részt. Az eredményeket a 19.ábra szemlélteti.

A helyi lakosság nagy része ezekben a feladatokban leginkább önkéntes munkával kívánna részt venni, ami pozitív hozzáállást jelent a lakosság

a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében. 31 %-a a lakosságnak azt mondja, hogy képzettségüknek megfelelően tanácsadással, ismeretterjesztő tevékenységekkel venne rész a feladat megoldásában. Fizetett munkát 6 % említ, egyéb forrás nem került megjelölésre.

20. ábra: Területfejlesztési prioritások

A felnőtt lakosság körében a legnagyobb aggályt a közösségi közlekedés nem megfelelő helyzete okozza, pedig a főváros közelségéből adódóan fejlettebb megoldás lenne várható. Másodsorban a szolgáltatások jelenlegi helyzetének fellendítését, javítását szeretnék a leginkább a lakók. Ezen terület fejlesztése munkalehetőségeket kínálna a település lakóinak, ami elősegítené a lakosság más területen való munkavállalását is.

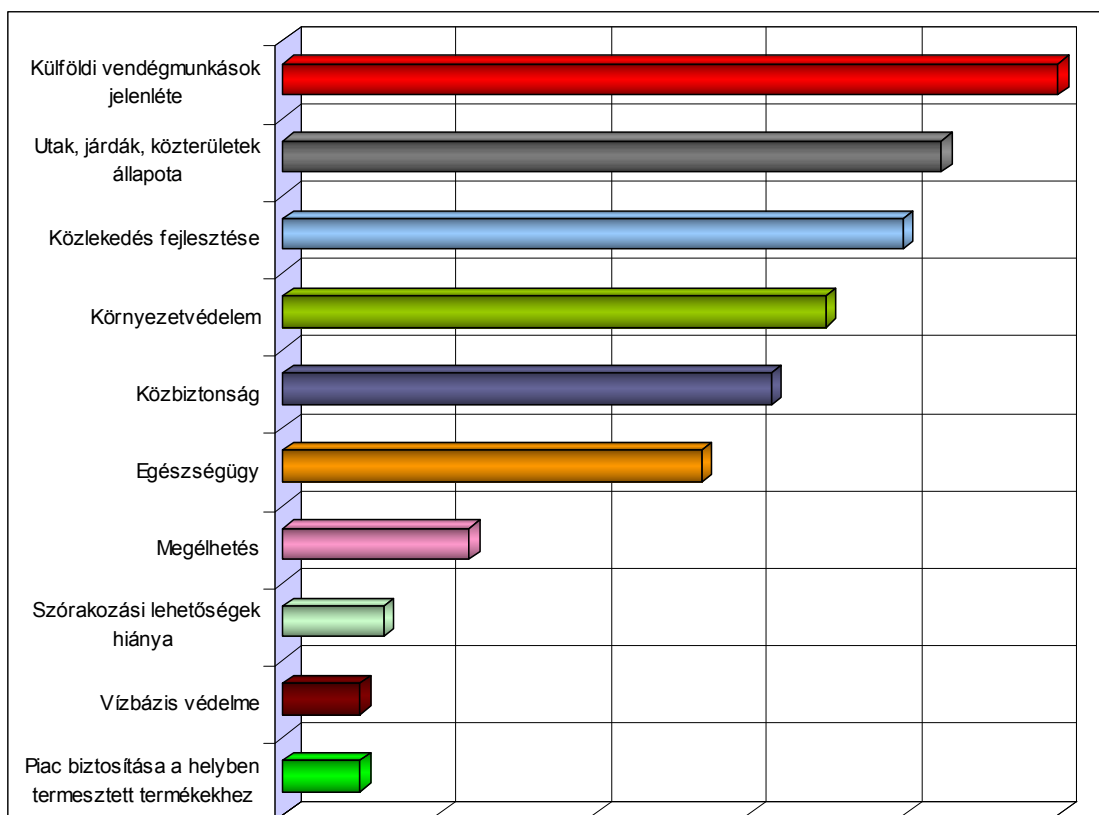
Ezt követően jelölték az oktatás helyzetét, mely általános iskolai szintig jelen van Alsónémedi Nagyközségben, azonban a közép és felsőoktatás csak a fővárosban vagy a környéken található nagyobb városokban lehetséges.

Alsónémedi településen a szociális ellátás alapvetően jónak mondható. A megkérdezettek 82 %-a szerint a szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszegeket a szociális intézményrendszer fejlesztésére kellene fordítani, nem pedig közvetlen segélyezésre.

A megkérdezettek magas aránya szerint a hatóságok feladatkörébe tartozik, hogy gondoskodjanak a bajba jutott rászorulókon, azonban nem úgy, hogy mások, jó helyzetben lévők adóit emelik, hanem más módon szükséges megoldani ezt a problémát. Kis százalékban a válaszadók úgy vélik, hogy ez nem is hatósági feladat, hanem mindenkinek saját magáról kellene gondoskodnia, ha bajban van.

A megkérdezettek többsége a település legsürgetőbb települési problémájának a külföldi vendégmunkások jelenlétét tartják, mely miatt a helyi munkaerő szükséglet csökkenését lehet feltételezni. A második helyen az utcák, terek, közterületek állapotának, állagának javítása a legsürgetőbb feladat. Harmadik legsürgetőbb problémának a közösségi közlekedés fejlesztését, javítását jelölték meg. A lakosság által fejleszteni kívánt problémák prioritási sorrendjét a 21. ábra szemlélteti.

21. ábra: A település legsürgetőbb települési problémái

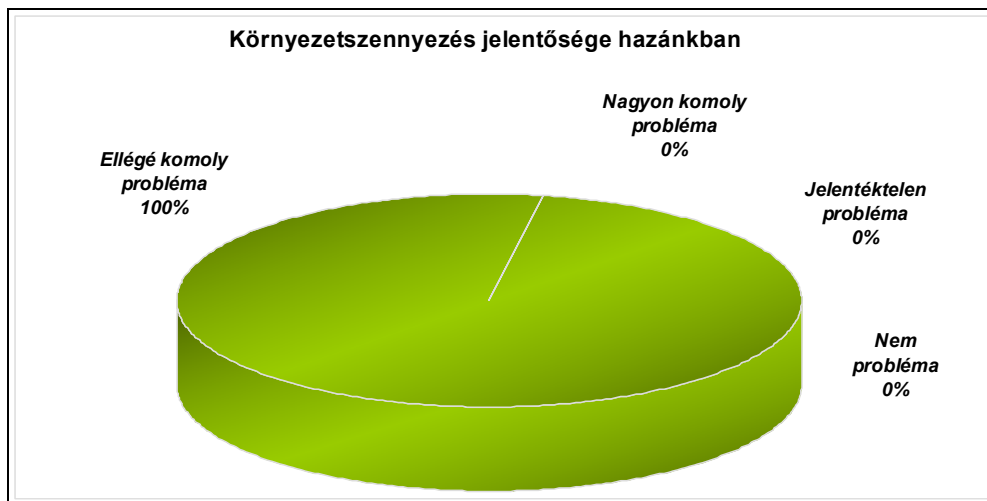

A felnőtt lakosság szerint a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek megszerzése fontos, megszerzését, megismerését elsősorban az újságokból, tv-ből és plakátok, szórólapok kihelyezésével tekintik megoldhatónak, illetve fontosnak tartják a lakossági fórumok megszervezését és megtartását is. A fenntartható fejlődésre általában kíváncsiak, de nagyon sokan csak a településük helyzetével kívánnak foglalkozni.

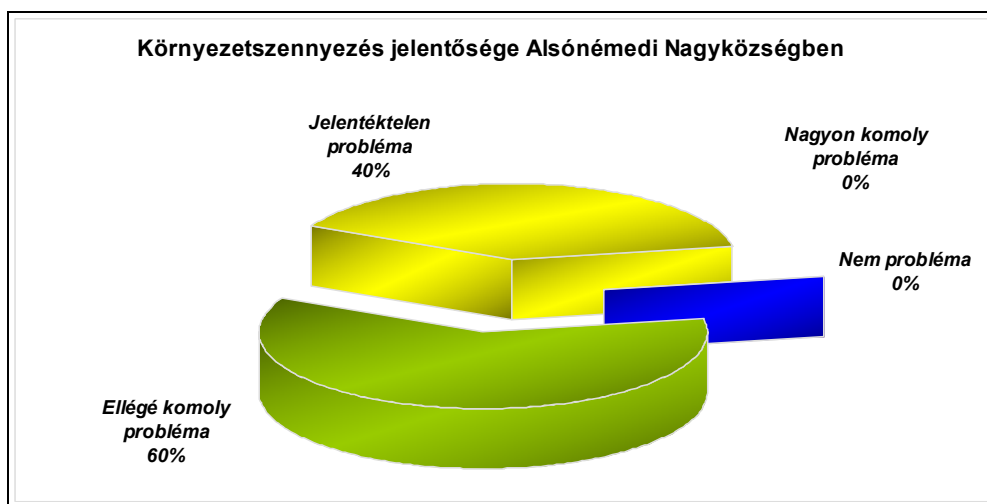
3.1.2. Oktatási-nevelési kérdőívek kiértékelése

A tanulók általi megítélés szerint a környezetszennyezés jelentősége hazánkban valamint Alsónémedi településen megközelítőleg azonos arányú, de különböző mértékű. A megkérdezett döntő többsége szerint a környezetszennyezés az "Eléggé komoly probléma" kategóriába esik, mind helyi mind országos szinten. Nagyobb fokú eltérés a közvetlen lakókörnyezetnél mutatkozik meg, mert míg magyarországi viszonylatban a válaszadók 100%-a mondta azt hogy "Eléggé komoly probléma", addig helyi viszonylatban a válaszadók 40%-a a jelentéktelen probléma kategóriát jelölte meg válaszként. Ennek megfelelően Alsónémedi településen a környezetszennyezés problémája sokkal kisebb mértékű mint hazánkban, ahol ezen minősítést mindösszesen a válaszadók 8%-a jelölte meg. A hazánkban tapasztalható környezetszennyezést a megkérdezettek 100%-a komoly problémának tartja, míg Alsónémedi Nagyközség esetében ez 60%.

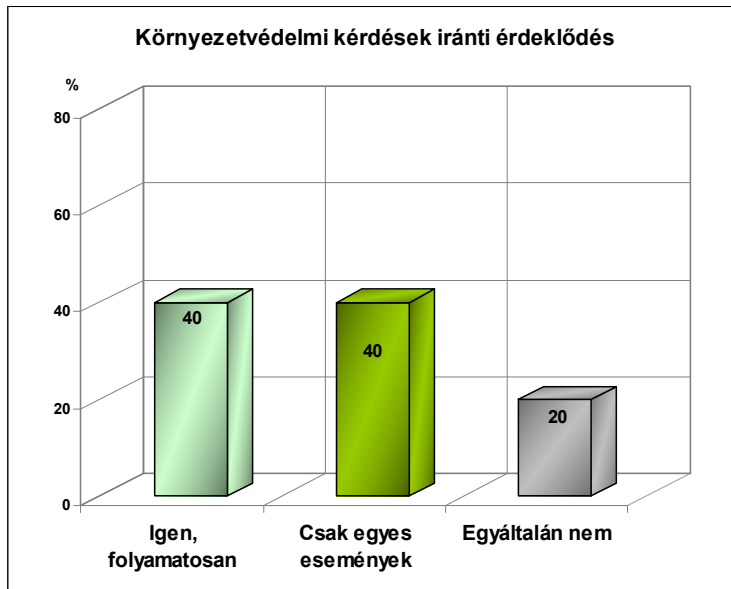
22. ábra: Környezetszennyezés jelentősége hazánkban

23. ábra: Környezetszennyezés jelentősége Alsónémedi Nagyközségben

A válaszok összessége arra enged következtetni, hogy a megkérdezettek szerint a környezetszennyezés mind helyi, mind pedig országos szinten igenis jelentős probléma, de lokálisan, közvetlen környezetükben kisebb mértékben tapasztalható.

24. ábra: Környezetvédelmi kérdések iránti érdeklődés

A válaszadó 5 fő közül 1 iskolás mondta azt, hogy Ő egyáltalán nem érdeklődik a környezetvédelem iránt. A további válaszadó 4 iskolás 50-50%-a mondja azt, hogy folyamatosan és csak egy-egy események iránt érdeklődik. A megkérdezettek 40%-a csak egyes környezetvédelmi kérdések iránt fogékonyak, melyből arra következtethetünk, hogy csak a magasabb hírértékű globális vagy a közvetlen környezetüket érintő környezetvédelmi problémák, katasztrófák, fejlesztések keltik fel

figyelmüket.

A tanulók által megjelölt környezeti probléma az illegális hulladéklerakás, valamint a településen át is haladó 5-ös számú főközlekedési út menti fasorok állapotát.

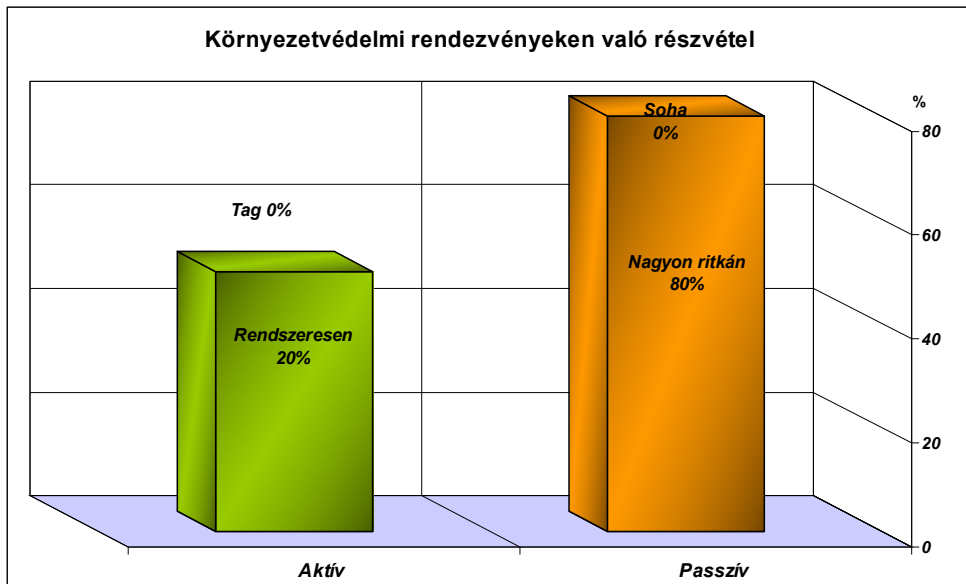
Megfigyelhető, hogy a válaszadók – számukból és korukból adódóan is - elsősorban csak a közvetlen lakókörnyezetükben történő környezetszennyező tevékenységre figyelnek fel, mely azt jelenti, hogy a csak igen kis mértékben fogékonyak vagy érdeklődők az országban és a világban előforduló környezeti problémák, - mint. pl. Mexikói öbölben történt olajkatasztrófa, Fukusimai atomerőmű katasztrófa, kihalt állatok, veszélyes hulladékok, stb. - iránt.

A válaszadók elsősorban a médián keresztül tesznek szert a környezetvédelemmel kapcsolatos információkra, ezen belül is kisebb részben a nyomtatott sajtóból. Ezt követi az iskola, mint intézmény, ahol mind a tanórákon, szakkörökön, valamint intézményen belüli rendezvényeken jutnak ilyen jellegű információkhoz. Tájékozottságuk utolsó forrása a szabadidejükben történő magánjellegű beszélgetéseik valamint az interneten történő hírszerzéseik.

A megkérdezettek 40%-a ismer csak környezet- és/vagy természet-védelmi szervezet, azonban ezen szervezetek megnevezésre nem kerültek.

A környezet- és/vagy természetvédelmi tevékenységeket folytató szervezetek elsősorban szűkös költségvetéssel rendelkező non-profit szervezetek, melyek számára a mindennap szembetűnő reklám és hirdetések megléte nem megoldható.

25. ábra: Környezetvédelmi rendezvényeken való részvétel

Ebből is adódhat ezen szervezetek kis mértékű ismertsége, valamint eredményezhette a válaszadók ezen téma, tevékenység iránti érdektelensége is. A válaszadók 80%-a passzív hozzáállást tanúsít a környezetvédelmi rendezvényekkel

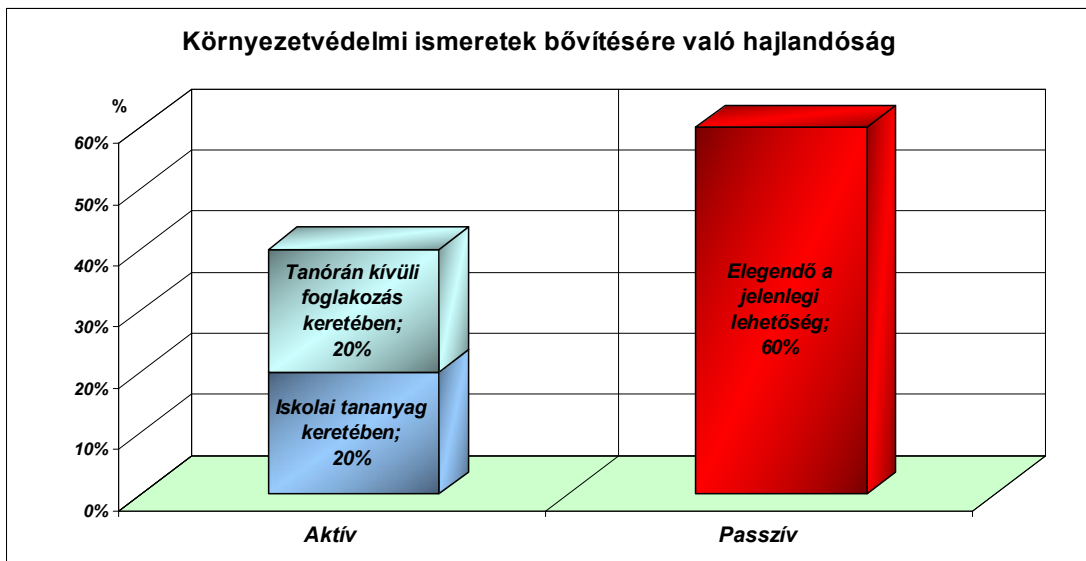
kapcsolatban. Az aktív résztvevők aránya mindösszesen 20%, tehát a válaszadók 1/5-e, vagyis 1 fő.

A tanulók közül a megkérdezettek 60%-a tudott minimum egy, az iskolájában rendszeresen megrendezésre kerülő környezetvédelemmel kapcsolatos napot megnevezni, 40%-uk szerint iskolájukban nincsenek ilyen megemlékezések.

A válaszadók több, mint fele nevezte meg a Föld Napját és egy fő jelölte a Madarak és Fák Napját. A kérdőíven szereplő egyéb kategóriát senki nem jelölte meg. A válaszadók 40%-a szerint (2 fő) viszont az iskolában nincsenek ilyen megemlékezések.

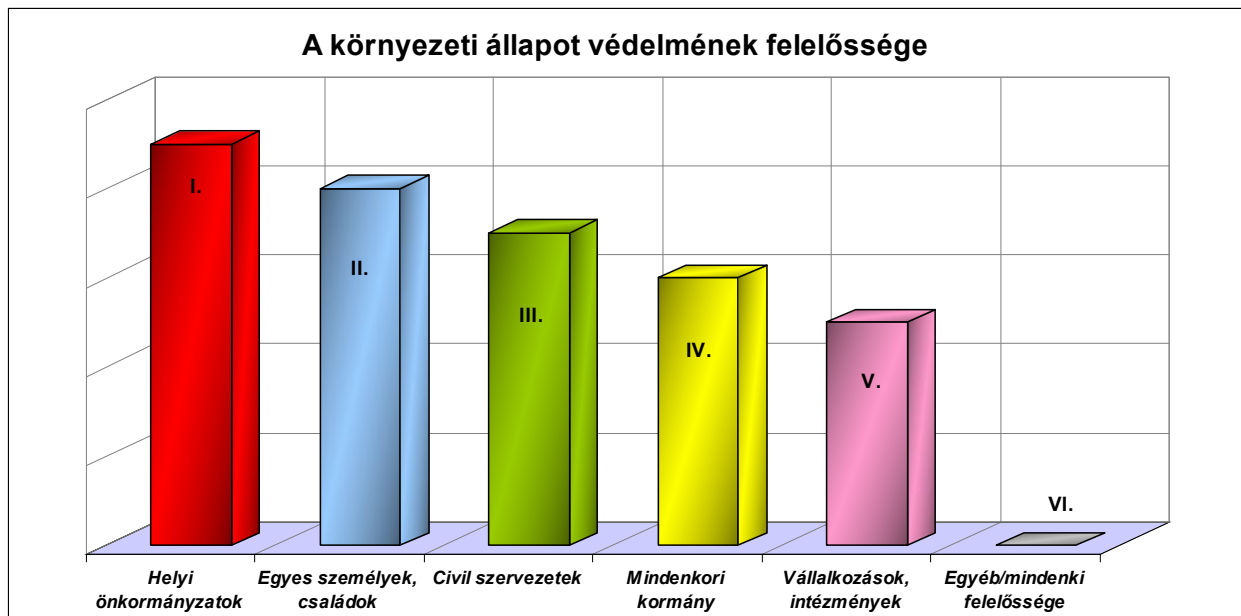
A környezetvédelmi ismeretek megszerzésével kapcsolatban (26. ábra) a tanulók választását a következő diagram látványosan szemlélteti, a tanulók 60 %-a gondolja azt, hogy elegendő ismeretekkel rendelkezik ezen a téren.

26. ábra: Hajlandóság a környezetvédelmi ismeretek megszerzésére a tanulók körében

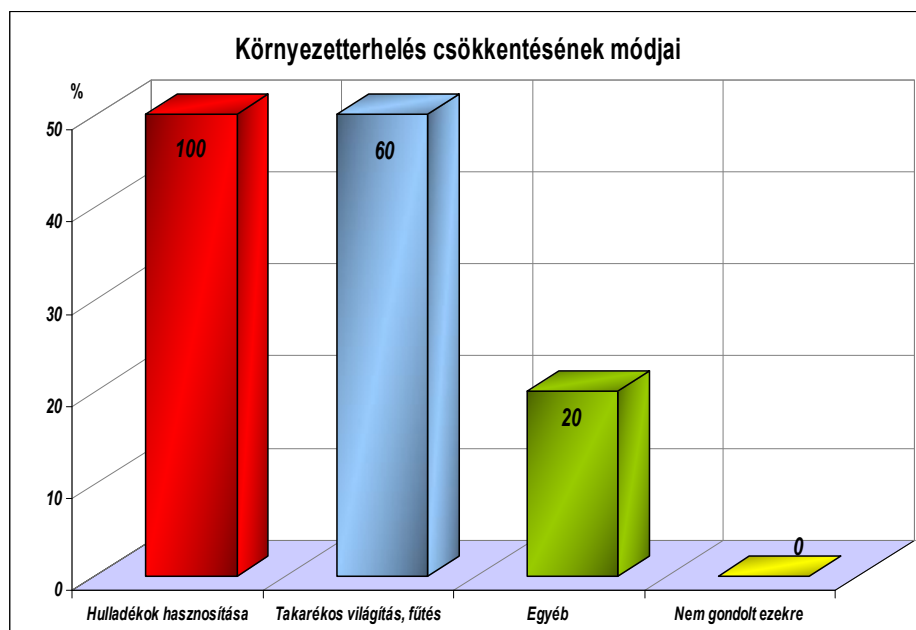

Arra a kérdésre, hogy a települési környezet állapota és védelme kinek az elsőrendű felelőssége a diákok többsége első helyen a helyi önkormányzatot nevezte meg felelősnek, ezt követően az egyes személyeket, családokat, ebből is következik a korábbiakban is említett tény, hogy a választ adó diákok elsősorban csak a közvetlen lakókörnyezetükben történő eseményekre, tevékenységekre figyelnek fel. A válaszadók rangsorolásából kiderül, hogy harmadik, negyedik helyre a különböző civil szervezeteket majd a Magyarország mindenkori kormányát, vállalkozásokat, intézményeket nevezték meg.

27. ábra: Felelősség

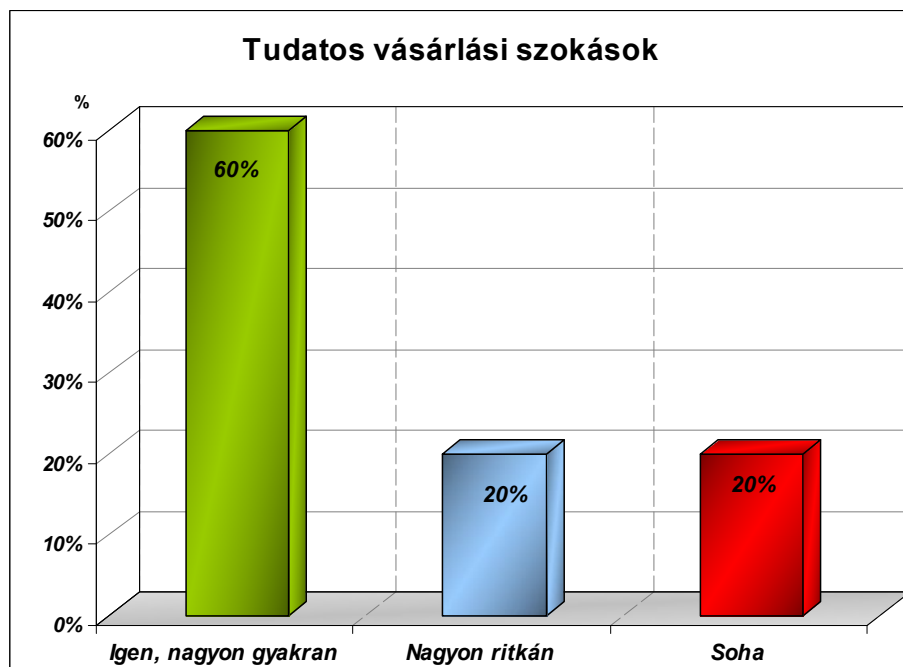
A mindennapi viselkedésünk, szokásaink hozzájárulhatnak a környezeti problémák fokozódásához, de csökkentéséhez is. A diákok véleménye szerint (28. ábra) az otthon és az iskolában is alkalmazható „környezetvédő” megoldások közül fontosságuk szerint a hulladékok hasznosításával, a takarékos világítás és fűtésrendszer alkalmazásával és egyéb módon (tömegközlekedéssel) is hozzá lehet járulni. Nincsenek olyan tanulók akik még nem gondoltak a környezetvédő megoldások lehetőségeire.

28. ábra: A környezetterhelés csökkentésének módjai Alsónémedi településen

A tanulók 60%-a jelentősnek tartja a fogyasztási (vásárlási) szokások környezetterhelő hatását és ugyanennyi százalékuk gyakran használ ill. vásárol olyan terméket, amely kevésbé terheli a környezetet. A megkérdezettek 40%-a

azon véleményen van, mely szerint néha lehetnek csak fogyasztási (vásárlási) szokásaiknak környezetterhelő hatásai, senki nem tett jelölést arra, hogy nem tartja környezetterhelő hatásúnak.

29. ábra: Tudatos vásárlási szokások

A tanulók 20%-ánál nem beszélhetünk tudatos vásárlói szokásokról, a megvásárolt vagy használt termékek környezeti terhelését figyelmen kívül hagyják, vagy csak nagyon ritka esetben számolnak azzal.

A kérdőív kitöltők 60%-a passzív hozzáállást tanúsít a helyi ügyekkel, kérdésekkel kapcsolatban. A megkérdezettek közül senki nem tanúsított teljes érdektelenséget ezen ügyek iránt, míg mindösszesen csak 40%-uk tartja magát megfelelően tájékozottnak, illetve érdekeltnek Alsónémedi település aktuális ügyeit illetően.

Vélhetően a válaszadók korosztályi sajátosságainak következménye ezen megoszlás.

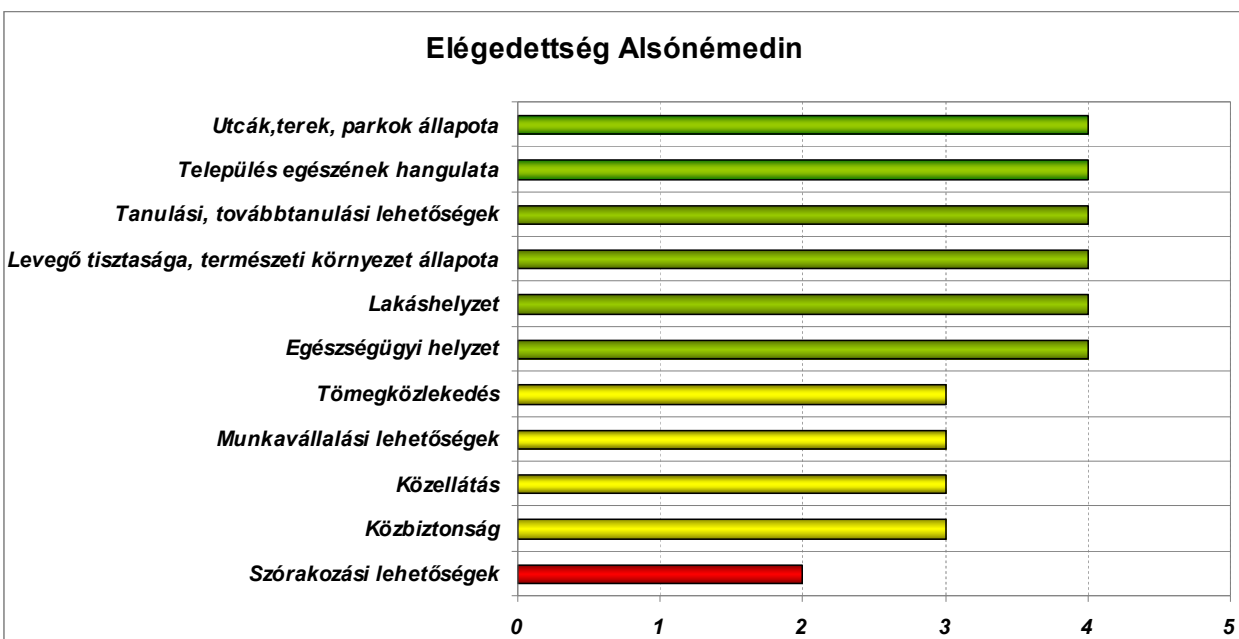
Alsónémedi, valamint a szűkebb lakókörzet aktuális ügyeit, problémáit a válaszadók teljes 100%-ban a legnagyobb gyakorisággal otthon szülőkkel és ismerősökkel beszéli meg.

A megkérdezett tanulók 100%-a szívesen él Alsónémedi Nagyközségben.

A diákok véleménye szerint a településen a legnagyobb problémát a szórakozási lehetőségek hiánya jelenti, a megkérdezettek válaszainak összesítése során ezen kategória a "nagyon elégedetlen" kategóriába került.

A három legsürgetőbb települési problémára vonatkozó kérdésre adott válaszok eredménye ettől eltérő eredményt mutat. A 3 legsürgetőbb probléma közül első helyen a külföldi vendégmunkások jelenléte áll.

30. ábra: Elégedettség mérés

Elégedettség tekintetében (30. ábra) a legkevésbé a szórakozási lehetőségekkel a legelégedetlenebbek. A fenti diagramba zöld színnel jelölt esetekben elégedettek, sárga színnel jelöltük azokat az eseteket, ahol közepesen elégedettek, és pirossal, amivel nagyon elégedetlenek.

Arra a kérdésre, hogy a kérdőívet kitöltők szerint mi Alsónémedi legsürgetőbb települési problémája a válaszok kiértékelése során egyértelműen nem derült fény. Ennek legvalószínűbb oka, hogy a kevés válaszadó más mást tart problémának. A legnagyobb, egyben legsürgetőbb problémának levegőtisztaság-védelmet, egészségügyet, közbiztonság helyzetét, tömegközlekedést és a természeti környezet jelenlegi állapotát tartják.

A kérdőívet kitöltő fiatalok száma 5 fő volt, mely feltehetően köszönhető a nyári szünetnek, illetve, hogy a fiatalok nem minden esetben érdeklődnek lakóhelyük, illetve környezetük aktuális problémái felől.

A második és a harmadik legsürgetőbb problémánál már voltak egyezések, így azokat konkrétan meg tudjuk nevezni. A második legsürgetőbb települési probléma a tömegközlekedés helyi

szinten, valamint a települést fővárossal összekötő útvonalakon. Súlyos problémaként a harmadik helyen a szórakozási lehetőségek hiánya áll.

A megkérdezettek közül senki nem kívánt egyéb információkat közölni.

Összességében elmondható, hogy a lakosság tudatában van a jelen és jövő generációkat veszélyeztető folyamatokkal Alsónémedi Nagyközséget tekintve. Elsősorban olyan problémákat jelöltek meg, melyek megfigyelhetők globális és lokális szinten egyaránt. Azonban a kérdőív lehetőséget nyújtott arra, hogy elsősorban a helyi szinten felmerülő, lokális problémák kapjanak hangsúlyos szerepet, és egyértelművé váljon a lakosság hozzáállása a települést érintő fejlesztési tevékenységekhez, programokhoz.

Jelen program és terv azért készült, hogy a fenntartható fejlődés szemléletét kialakítsa a Nagyközség lakosságának és intézményeinek körében, valamint a benne megfogalmazott programokat, célkitűzéseket, stratégiát, jövőképet ne csak tervezés szintjén álmodják meg, hanem azok megvalósítását is elérjék.

3.2.SWOT analízis

A célkitűzések megalapozásához Alsónémedi környezeti, társadalmi és gazdasági állapotának értékelése alapján szükséges meghatározni a főbb fejlődési, fejlesztési irányokat. Ennek egy jól bevált módszere az ún. SWOT analízis, amely a belső és külső tényezők alapján vizsgálja az adott állapotot és meghatározza a kitörési irányokat.

Az egyes betűk jelentése:

S - erősségek (*strengths*)

W - gyengeségek (*weaknesses*)

O - lehetőségek (*opportunities*)

T - fenyegetések (*threats*)

Az erősségek és a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Társadalmi pillér	a település földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, a Főváros közelsége, közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat, értékes történelmi múlt, építészeti értékek, az infrastrukturális ellátottság - víz, gáz, villamos energiaellátás - megfelelő, szinte 100%-ban teljesnek mondható civil szervezetek aktivitása lokálpatriotizmus együtműködési készség a lakosság részéről kitűnő oktatási lehetőségek a Fővárosban évenként tartott közösségi rendezvények. alacsony munkanélküliség, fejlett szociális rendszer	csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, segélyezésre szorulók növekvő száma szórakozási és kulturális, kikapcsolódási lehetőségek nem megfelelő száma. kedvezőtlen közbiztonság társadalmi kohézió problémái a főváros közelsége ellenére a közvetlen közlekedés nem teljes mértékben megoldott (vasúti-, tömegközlekedés)
Környezeti pillér	környezeti elemek kielégítő állapota, termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése az éves jelentéseknek megfelelően határérték alatti, a táji és geomorfológiai adottságok kedvezőek, a talajok szennyezettsége csekély, a helyi környezetvédelmi jogszabályalkotás a környezetvédelem valamennyi területét átfogja kommunális és szelektív hulladékszállítás lehetősége, korszerű hulladékgazdálkodási rendszer rendelkezésre állása jelentős zöldfelület	a közlekedésből és átmenő forgalomból származó zajterhelés értéke magas, illegális hulladéklerakó helyek száma és kiterjedése jelentős, ipari övezetek elszórt elhelyezkedése csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, a szennyvízcsatorna hálózat régi, de karbantartott, azonban a szennyvíztisztító telep elavult az infiltráció egyes területeken magas, így különösen nagy esőzésekkor jelentős mennyiségű csapadékvíz kerül a

	• jól kiépített infrastruktúra • mikroklimatikus viszonyok kedvezőek • a védett természeti területek biológiai sokfélesége jelentős • a levegő minősége a településen jó	• szennyvízcsatornába, • a műemléki jellegű épületek a legtöbb esetben felújításra szorulnak • repülőtér közelsége
Gazdasági pillér	• a település földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, a Főváros közelsége, • közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat, • az infrastrukturális ellátottság - víz, gáz, villamos energiaellátás - megfelelő, • a védett és műemlék jellegű épületek száma magas, • rendelkezésre álló szakképzet munkaerő, • alacsony munkanélküliség, országos átlag alatti • erős helyi ipar és mezőgazdaság • ipartelepítés feltételei adottak • ingatlanpiac élénksége.	• részben kihasználatlan ipari és turisztikai lehetőségek, • meglévő szálláshelyek csekély száma • magas szociális kutatások • alacsony turizmus • kisvárosi funkcióhiányok (piac, parkolók, közösségi terek hiánya)

	LEHETŐSÉGEK	FENYEGETÉSEK
Társadalmi pillér	• új társadalmi szereplők megjelenése, új civil szervezetek alakulása, lakossági összefogás • fiatalok szórakozási lehetőségeinek bővítése, • kulturális élet fellendülése, • jól kihasznált közösségi terek kialakítása, • a lakosság környezettudatosságának növelése, • szakképzés, • fiatalok képzése a helyi, térségi igényeknek megfelelően, • magasabb fokú környezeti nevelés az óvodákban és az iskolákban • figyelemfelhívó rendezvények	• elvándorlási ráta növekedése, • népességfogyás, • az öregedési index növekedése, • lokálpatriotizmus háttérbe szorulása, • társadalmi elidegenedés, • globalizáció hatása, identitástudat csökkenése, • hagyományörzés háttérbe szorulása, • életszínvonal romlása • fiatalok, értelmiségiek elvándorlása
Környezeti pillér	• kistérségi, természetvédelmi, fejlesztési együttműködés kialakításának megszervezése • csatornázás-fejlesztési beruházások • külső források (EU, hazai) bevonása a környezet és természetvédelmi fejlesztésekbe, • helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, • természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése, • védett természeti területek fejlesztése (Natura 2000) • környezetbarát közlekedés-fejlesztés (pl. kerékpárutak, hatékonyabb	• környezetterhelő tevékenységek betelepülése a településre, • környezeti káresemények kockázata, • a közlekedés okozta környezetszennyezés megnövekedése, • a települési terjeszkedés kedvezőtlen tájképi hatása, • erőforráskészletek csökkenése, • talajszennyezettség növekedése, talajok fizikai és kémiai romlása, • felszín alatti vizek szennyezettségének növekedése • légszennyezettség növekedése (ipari park és közlekedés) • levegő allergén pollenmennyiségének

	tömegközlekedés), • megújuló energiaforrások alkalmazása helyi szinten (szélenergia, napenergia, biogáz-üzem stb.), • gyerekbarát környezet kialakítása	növekedése • természeti értékek pusztulása • környezeti kockázatok növekedése • vízbázisok elszennyeződése • a nagyüzemi mező- és erdőgazdálkodás uniformizáló hatása, monokultúrák kialakítása • adventív, invazív fajok terjedése • a tájgondozás hiánya
Gazdasági pillér	• külső források (EU, hazai) bevonása a gazdasági fejlesztésekbe, • vízi-, sport-, lovas-, horgász-, vadász-, öko turizmus fejlesztése, • új munkahelyek megteremtése, • háztáji termékek piaci pozíciójának erősödése • kerékpáros turizmus népszerűsítése • szakképzett munkaerő rendelkezésre állása,	• fiatalok elköltözése, • munkanélküliség növekedése, • a gazdasági válság hatása sokáig érezhető, • hosszú távú finanszírozási problémák, • területi különbségek fokozódása, • vállalkozási önerő hiánya • a szociális helyzet átalakításának akadályozása

4.STRATÉGIA

4.1.Célállapot

Cél a **fenntartható fejlődés elősegítése**, melynek következményeként megvalósul az erőforrások gazdaságos felhasználása. Fellendül a település gazdasága, fejlődik társadalma, új munkahelyek jönnek létre, bővülnek a jövedelemszerzési lehetőségek és a Nagyközség lakói több figyelmet fordítanak a környezetvédelemre és a megújuló energiaforrások használatára.

A Nagyközség vezetése a lakossággal együttműködve pedig mindent megtesz azért, hogy a fenntarthatóság szolgálatában álló döntések szülessenek és a környezeti erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó fejlesztések valósuljanak meg.

A jövőkép eléréséhez azonban hosszú távú (9–20 év) célkitűzések, középtávú (4–8 év) tematikus célok, ill. rövidtávú (1–3 év) részcélok megvalósulására van szükség.

4.2.Prioritások

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezése prioritásuk szerint kell történnjen. Az elsőrendű szolgáltatási igények és problémák, kérdések felfedése a közösségi kérdőíveken keresztül.

Társadalmi prioritások: helyi egyetértés megteremtése a település alapértékeiről, az egészséges életkörülményekről, a jelenlegi és jövő generációi számára szükséges feltételek biztosításával.

- társadalmi szemléletformálás a Fenntarthatóság jegyében,
- intézményi működés hatékonyságának növelése
- egészségügyi helyzet fejlesztése,
- szociális helyzet fejlesztése,
- oktatás, képzés fejlesztése
- közbiztonság fejlesztése,
- kulturális élet gazdagítása,
- esélyegyenlőségi jogok biztosítása,
- közösségi közlekedés fellendítése
- gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.

Gazdasági prioritások: jelentős mértékben támaszkodik az emberi munkaerőre, a megújuló energiaforrásokra, erőforrásokra és a nemzetgazdaság egésze szempontjából optimális gazdasági formációkra.

- Nemzetközi együttműködés
- az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése,
- ipar fejlesztése,

- mezőgazdaság fejlesztése,
- gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.

Környezeti prioritások: a káros anyagoktól való védelemmel és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával garantáljuk a lakosság hosszú távú jólétét, valamint a növény és állatvilág életkörülményeinek és sokszínűségének fennmaradását.

- Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme
- Települési és épített környezet védelme
- a lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)
- infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése,
- energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása,
- zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása
- hulladékgazdálkodás.

4.3. Várható hatások

A Local Agenda 21 terv készítése során a Fenntartható Fejlődés eléréséhez kitűzött fő és részcélok, valamint az ezek megvalósításához szükséges programoknak lehetnek közvetett és közvetlen hatásai az egyes fenntarthatósági pilléreket tekintve. A várható hatásokat a 3 fő pillérré vonatkozóan az alábbiakban soroljuk fel:

Társadalmi hatások:

- környezettudatos nevelés az oktatásban,
- közoktatás helyzete javul, korszerűsödik,
- a lakosság környezettudatossága nő,
- esélyegyenlőség javulása,
- egészségügyi ellátás javul,
- elvándorlás mértékének csökkenése,
- a lakosság korösszetétele javul,
- a fiatal munkaerő helyben maradása,
- munkanélküliség csökken,
- kulturális értékek, hagyományok, sport, művelődés megőrzése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus javul,
- látogatók számának növekedése,
- szociális ellátás javul,
- közbiztonság javul,
- javuló életminőség.

Gazdasági hatások:

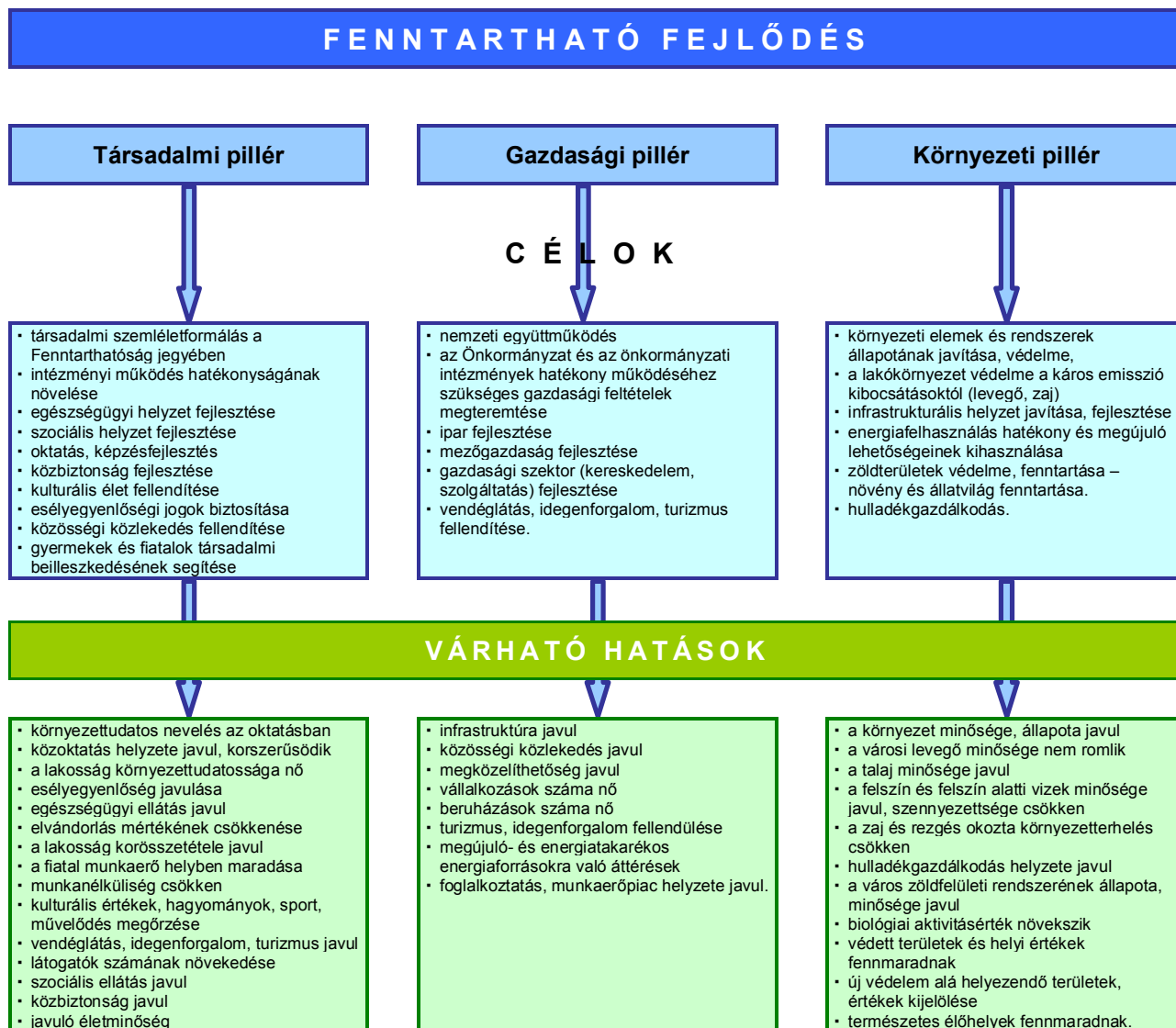
- infrastruktúra javul,
- közösségi közlekedés javul,
- megközelíthetőség javul,
- vállalkozások száma nő,

- beruházások száma nő,
- turizmus, idegenforgalom fellendülése,
- megújuló- és energiatakarékos energiaforrásokra való áttérések,
- foglalkoztatás, munkaerőpiac helyzete javul.

Környezeti hatások:

- a környezet minősége, állapota javul,
- a települési levegő minősége nem romlik,
- a talaj minősége javul,
- a felszín és felszín alatti vizek minősége javul, szennyezettsége csökken,
- a zaj és rezgés okozta környezetterhelés csökken,
- hulladékgazdálkodás helyzete javul,
- a település zöldfelületi rendszerének állapota, minősége javul,
- biológiai aktivitásérték növekszik,
- védett területek és helyi értékek fennmaradnak,
- új védelem alá helyezendő területek, értékek kijelölése,
- természetes élőhelyek fennmaradnak.

Fenntartható Fejlődés összefoglaló ábra Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata részére

5. MEGVALÓSÍTÁS

Jelen fejezetben a fenntarthatósági pillérekre vonatkozó prioritások megvalósításához szükséges részprogramok, projektek kerülnek felsorolásra, részletesen tárgyalva a várható eredményeket és a megvalósítás körülményeit, feltételeit (cél, célcsoport, ütemezés, partnerek, beruházási költség, megvalósítási keretek). Az egyes intézkedések kijelölésénél forrásként szolgáltak Alsónémedi Nagyközség Polgármesteri Hivatalának pályázati anyagai; a folyamatban lévő, vagy beadásra tervezett pályázatokon kívül a tervi hierarchiában felsőbb szinten lévő tervek, programok, koncepciók, stratégiák által megjelölt fejlesztési irányokat vettük figyelembe.

A megjelölt fejlesztési programok ajánlások, melyek a fenntarthatósági szempontok érvényesülését célozzák, irányt mutatva a további feladatok kitűzéséhez. Az alábbiakban felsorolt projektek között szerepelnek az Önkormányzat által már beadott, vagy beadásra tervezett pályázatok, későbbi tervek között szereplő fejlesztési irányok és új javaslatok a következő évekre/évtizedekre vonatkozóan. Az ütemezésben ezért került megjelölésre csak a már futó pályázatok esetében konkrét évszám (a beadott, de még kétséges kimenetelő pályázatoknál az ütemezés a pozitív elbírálás esetére értendő), az egyéb intézkedéseket illetően inkább a megvalósítás ajánlott időkeretét tüntettük fel: rövidtáv (1–3 év), középtáv (4–8 év), hosszútáv (9–20 év). Ugyanez vonatkozik a beruházási költségre: a későbbi lehetséges fejlesztések költsége jelenleg – pontos tervek hiányában – csak becsülhető, a tényleges projektméret függvénye. Önkormányzati hatáskörön kívül eső célkitűzések is bekerültek a programokba, hiszen a fenntarthatóság csak a teljes közösség részvételével valósítható meg.

5.1. Társadalmi pillér

A Fenntartható Fejlődés társadalmi pillére a jelenlegi és a jövő generációinak szükséges társadalmi feltételek biztosítása az egészséges, biztonságot nyújtó élettér kialakításához.

5.1.1. Társadalmi szemléletformálás

Az intézkedés célja: a jelen és a jövő generációk számára a fenntarthatósági szempontok megismertetése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával
<i>Projekt célja</i>	Rendszeres, a környezettudatos társadalmi magatartást (komposztálás, szelektív gyűjtés, tudatos vásárlás, hatékony energiagazdálkodás) és a helyi értékek (közösségi, kulturális, épített és természeti értékek) megőrzését elősegítő társadalmi fórumok szervezése, melyről a helyi média is rendszeresen és kiemelten tudósít.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság

<i>Érintett terület</i>	▪ helyi értékek ▪ védett értékek ▪ Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	az első Local Agenda 21 fórum
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ meghívott előadók
<i>Beruházási költség</i>	300.000 Ft/év
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

5.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése

Az intézkedés célja: a Nagyközségben működő intézmények, közintézmények, szervezetek vizsgálata, fejlesztése, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a lakossággal való kapcsolat fejlesztését, könnyebb és gyorsabb ügyintézését.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Eszközbeszerzés a hatékonyabb intézményi működés érdekében
<i>Projekt célja</i>	Eszközbeszerzés a zöld beszerzés szempontjainak figyelembe vételével.
<i>Célcsoport</i>	Polgármesteri Hivatal, iskola, óvoda, művelődési ház alkalmazottai
<i>Érintett terület</i>	Polgármesteri Hivatala, Iskola, Óvoda, Művelődési Ház
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövid- és középtáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

<i>Projekt neve</i>	A civil társadalom és a helyi közigazgatás szereplői közötti együttműködés fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A hatékonyabb közösségi részvétel elősegítése, párbeszéd-programok, fórumok (akár interneten keresztül) révén a lakosság és a hivatalok, hatóságok közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan

<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

5.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: Egészséges és kulturált környezet, illetve életkörülmények biztosítása, életminőség javítása. Prioritása az önkormányzatok alapvető feladatai közé tartozik az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	A Nagyközség optimális környezet—egészségügyi helyzetének biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Egészséges és kulturált környezet biztosítása, a környezet-egészségügyi helyzet folyamatos figyelemmel kísérése és értékelése, szükség esetén az illetékes hatóságok bevonása és a megfelelő intézkedések megtétele. Települési egészségterv készítése, kidolgozása. Alsónémedi különösen nagy figyelmet fordít az egészséges életmód feltételeinek biztosítására.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, óvoda, iskola
<i>Érintett terület</i>	A település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben
<i>Projekt célja</i>	Primer prevenció megvalósítása, melyen keresztül szűrésekkel, az életmód és az egészségügyi szemlélet formálásával, tanácsadással a betegségek bekövetkezésének gyakorisága csökkenthető - ez pedig jóval olcsóbb, mint az adott betegség ellátása. Szekunder prevenció során - ha már kialakult valamilyen betegség - arra kell törekedni, hogy ne alakuljon ki további szövődmény, ill. irreverzibilis folyamat - megfelelő orvosi ellátás biztosítása. Ha mégis kialakul károsodás, akkor a terciér prevenció keretén belül törekedni kell arra, hogy mindez ne okozzon zavart a társadalmi életben történő részvételkor, ill. ne alakuljon ki rokkantság. Amennyiben a rokkantság nem elkerülhető, fontos, hogy a beteg a maradék képességeinek maximális felhasználásával képes legyen minimálisan az önellátásra, és ha lehetséges, az újbóli társadalmi beilleszkedésre - ez a rehabilitáció megvalósításának esete, amikor szakképzett szociális munkások, ápolók alkalmazását kell biztosítani.

<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – feltételek megteremtése rövidtávon
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Körzeti orvosok ▪ Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati források ▪ saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Rendelők, eszközök, épületek felújításának biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Az egészségügyi alapellátáshoz szükséges feltételek biztosítása (az orvosi rendelők akadálymentesítése, rendelők korszerűsítése, új egészségház építése).
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Orvosi rendelők, egészségügyi intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv – 2016.
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati források ▪ saját forrás

5.1.4. Szociális helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: korszerű infrastrukturális keretek között működő, a lakosság igényeit kielégítő szociális ellátás biztosítása

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szociális szolgáltatások fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A szociális szolgáltatások körének szélesítése, a természetbeni szolgáltatások színvonalának javítása, a házi gondozás minőségének javítása, az ellátás elhelyezésére szolgáló épület felújítása. Hosszútávon önkormányzat által üzemeltetett idősek napközis otthonának kialakítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan – Önkormányzat hosszútávon
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Alapítványok ▪ Nagyközség területén jelenleg is működő szociális intézmények

<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás ▪ magántőke

5.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése

Az intézkedés célja: Alsónémediben található oktatási intézményekben fellelhető képzés, oktatás fejlesztése, továbbképzések, tanfolyamok indítása a versenyképes munkaerő biztosítása érdekében. Prioritás a lakosság környezettudatosságának növelése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Óvodások környezeti szemléletformálása
<i>Projekt célja</i>	Környezeti nevelési program kidolgozása az óvodások részére
<i>Célcsoport</i>	▪ nevelők ▪ óvodások
<i>Érintett terület</i>	▪ település óvodái
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítás helye</i>	óvoda
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét
<i>Projekt célja</i>	Az egészségnap olyan projekt, amelyben helyet kaptak a testi és lelki egészséggel kapcsolatos tevékenységek, a fizikai állapotfelméréstől a különböző sporttevékenységeken, az egészséggel kapcsolatos tesztfeladatok megoldásán, az önértékelésen át az önismereti játékokig. A nap programja kiterjedt a családvédelem, az élelem- és a kémiai biztonság, a szájhigiénia, a fogápolás, a testhigiénia, a környezetegészség és az egészséges táplálkozás problémáira. Környezetvédelmi nap szervezéssel a diákok környezettudatos életre nevelésének programja, veszélyes hulladékgyűjtési akciókkal (pl. elem, használaton kívüli mobiltelefon, papírgyűjtés...)
<i>Célcsoport</i>	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi általános iskola
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid- és középtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat

	▪ Iskolák
<i>Beruházási költség</i>	projekt méretétől függ
<i>Megvalósítás helye</i>	Általános oktatási intézmény
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, saját forrás

5.1.6. Közbiztonság fejlesztése

Az intézkedés célja: Alsónémedi közbiztonságának javítása, a lakossági és oktatási kérdőívet kitöltők körében aggodalomra ad okot a jelenlegi közbiztonság

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	„Településőr” program
<i>Projekt célja</i>	A közrend és a közbiztonság erősítése érdekében településőrök foglalkoztatása. Akár pályázati lehetőségek keresésével kitűzött cél a településőrök létszámának bővítése akár egy komplett településre kiterjedő program formájában.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	A nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	önkéntesek, alkalmazott településőrök számának függvénye
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati saját forrás

5.1.7. Kulturális élet fellendítése

Az intézkedés célja: Alsónémedi különböző érdeklődésű társadalmi csoportjai számára szervezett programokkal a kikapcsolódási igények kielégítése

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Hagyományőrző rendezvények szervezése, támogatása
<i>Projekt célja</i>	A nagyközség hagyományainak megismertetése, helytörténeti anyagok gyűjtése, dokumentálása és kiállítása.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Turisták ▪ Testvérvárosok ▪ Könyvtárhasználók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe

<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ pályázati források ▪ saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Rendszeres szabadtéri nyári programok
<i>Projekt célja</i>	Hagyományteremtő céllal nyári szórakoztató, szabadtéri programok szervezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Faluközpont ▪ Közpark ▪ Iskola ▪ Közintézmények udvarai
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv – éves rendszerességgel
<i>Partnerek</i>	▪ Nagyközség Önkormányzatának kulturális és művelődési intézményei ▪ Civil szervezetek ▪ Feljánlók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati és intézményi önerő ▪ Nemzeti Kulturális Alap ▪ Egyéb kulturális pályázati források ▪ Vállalkozói támogatások ▪ Feljánlások

<i>Projekt neve</i>	Sportrendezvények
<i>Projekt célja</i>	Sporttevékenységek, mozgásos tevékenységek megszerettetése, közösségformálás, egészséges életmódra nevelés.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Sportpálya ▪ Sportsarnok ▪ Közpark ▪ Iskolaudvar ▪ Tornaterem
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Iskola ▪ Sportot támogató civil szervezetek és Sport Egyesületek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Civil szervezetek önerője ▪ Önkormányzati önerő ▪ Pályázati források ▪ Tagdíjak ▪ Feljánlások

<i>Projekt neve</i>	Ifjúsági programok
<i>Projekt célja</i>	Helyi és vidéki zenekarok felléptetése, karaoke-party-k, szabadtéri filmvetítés, táncházak, vetélkedők szervezése, ünnepkörökhöz kötődő rendezvények (farsang, húsvétvárás, karácsonyvárás), fiatalok által készített alkotásokat bemutató kiállítások szervezése. Tehetséggondozás a 14 éven aluli korcsoportokban (versenyek, vetélkedők), ünnepekhez, ünnepkörökhöz, népi hagyományokhoz fűződő rendezvények szervezése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság fiataljai ▪ Óvodások, általános iskolások ▪ érdeklődők az idősebb korosztályból
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Iskolák ▪ Civil szervezetek, alapítványok
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati önerő ▪ Nemzeti Kulturális alap ▪ Egyéb pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Programok a középkorú- és idős korosztály számára
<i>Projekt célja</i>	Kikapcsolódást jelentő közösségi programok a különböző érdeklődési köröknek megfelelően. Könyvtári közösségi programok, nyugdíjasklubok, egyesületek bevonásával.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe ▪ Szociális intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Szociális intézmények ▪ Civil szervezetek, alapítványok
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Önkormányzati önerő ▪ Civil szervezetek, intézmények és alapítványok onereje ▪ Egyéb pályázati források ▪ Támogatások ▪ Felajánlások

5.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása

Az intézkedés célja: a Községben élő kisebbség és fogyatékos személyek a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt az őket megillető jogok biztosításával

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása az oktatásban
<i>Projekt célja</i>	A program alapvető célja, hogy a magyar közoktatásban elősegítse az esélyegyenlőség érvényesülését és megerősítse az iskolarendszer esélyteremtő szerepét a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában.
<i>Célcsoport</i>	▪ Pedagógusok ▪ Óvoda ▪ Iskola
<i>Érintett terület</i>	▪ Önkormányzat ▪ iskola, óvoda
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Beruházási költség</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás
<i>Megvalósítás helye</i>	▪ Iskola ▪ Óvoda
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati konstrukció keresése

<i>Projekt neve</i>	A fogyatékkal élők jogainak biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Az önkormányzat feladata, hogy gondoskodjon a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló akadálymentesítésről a község intézményeinél.
<i>Célcsoport</i>	A Nagyközségben fogyatékkal élő személyek
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ A településen működő szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Akadálymentesítés
<i>Projekt célja</i>	Az intézmények felújításánál, új épületek létesítésénél biztosítani kell az akadálymentes közlekedés feltételeit.
<i>Célcsoport</i>	Fogyatékkal élő személyek
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

5.1.9. Közösségi közlekedés fellendítése

Az intézkedés célja: A munkaerő mobilitásának biztosításához építeni kell a régió erősségeire, így például a közösségi közlekedés hálózatának fejlesztésével, kiterjesztésével. A program keretében támogatandó a közlekedési rendszerek elektronizálása, az utasforgalom kiszolgálásának és tájékoztatásának fejlesztése, forgalomirányítási rendszerének és forgalomtechnikai eszközeinek fejlesztése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Közösségi közlekedés (tömegközlekedés) előnyben részesítése
<i>Projekt célja</i>	Közösségi közlekedés előnyben részesítése: Alsónémedi közösségi közlekedési feltételeinek fejlesztése a helyközi autóbusz-hálózat áttekintésével. Budapesthez való csatlakozás feltételeinek megvizsgálása, fejlesztése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati konstrukció

<i>Projekt neve</i>	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása
<i>Projekt célja</i>	A kerékpáros közlekedést vonzóvá, kényelmessé és biztonságossá kell tenni a lakosság számára ahhoz, hogy valóban növekedjen e közlekedési mód részaránya a települési közlekedésben. Összefüggő kerékpárút hálózatot kell kialakítani a településen és a környező települések közötti szakaszon, amely kifelé csatlakozik a fontosabb pihenőterületekhez. Biztosítani kell a belterületen, a pihenőterületeken és az intézmények környezetében megfelelő számú fedett, támasztós kerékpártároló kiépítést. El kell végezni a meglévő kerékpár utak burkolatának felújítását, új kerékpárutak kialakítását a kerékpárút hálózat bővítésével. A kerékpárutak és a közlekedési utak kereszteződéseit úgy kell kialakítani, hogy az a kerékpárosok számára biztonságosan használható legyen, az autósok számára külön figyelmeztető jelzéseket kell kialakítani, hogy a kereszteződésben kerékpárút keresztezése is történik.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid és középtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Kerékpáros egyesület

<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Turisztikailag frekventált területek személygépjármű terhelésének csökkentése
<i>Projekt célja</i>	Forgalomszervezési, tömegközlekedési, parkolási, esetleg alternatív közlekedési eszközök bevonásával biztosítani kell, hogy a turisták és a helyi lakosság által is gyakran felkeresett helyi látványosságok (természetvédelmi területek, helyi védelem alatt álló területek, műemlékek, stb.) területei személygépjármű terhelése ne nőjön tovább illetve csökkenjen.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, községbe látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid és középtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati forrás

5.1.10. Gyermek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése

Az intézkedés célja: hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Gyermek és fiatalok társadalmi integrációját segítő programok
<i>Projekt célja</i>	Elengedhetetlen, hogy a gyerekek, a serdülők és a fiatalok szűkebb és tágabb közösségeikben befogadó, toleráns magatartással vegyenek részt, nemzeti és európai identitásuk egyaránt segítse őket a fenntartható, békés társadalom építésében. Alapvető cél, hogy az érintett korosztályok értéknek és a sikeres élet részének tekintsék a családot és a gyermekvállalást, aktívan készüljenek a szülői szerepükre.
<i>Célcsoport</i>	Ifjúság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Civil szervezetek ▪ fiatalok és családjaik.
<i>Beruházási költség</i>	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati konstrukció

5.2.Környezeti pillér

A helyi környezet káros anyagoktól való védelmével és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával járul hozzá a lakosság hosszú távú jólétéhez, valamint a növény- és állatvilág életkörülményeinek fenntartásához és sokféleségének megőrzéséhez.

5.2.1.Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme

Az intézkedés célja: Az oktatás minden szintjén a környezetvédelmi tudatformálás integrált megjelenítése. Az oktatás pedagógiai célrendszerében helyet kell adni az aktív állampolgárrá nevelésnek, a környezettudatos gondolkodás kialakításának, a fenntartható fejlődés előmozdításának. Rendkívül fontos a helyi környezeti értékek és problémák megismertetése, illetve ezek kezelése.

Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén.

Olyan mindenki számára elérhető környezeti adatbázist kell létrehozni, mely biztosítja, hogy a Nagyközség polgárai naprakész adatokkal rendelkezzenek a település környezeti állapotára vonatkozóan és értesülhessenek az előkészítés alatt álló, a környezet állapotát esetlegesen befolyásoló beruházások, fejlesztések várható környezeti hatásairól.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi Program 2 évenkénti felülvizsgálata
<i>Projekt célja</i>	a 2012. évben elkészített Környezetvédelmi Program felülvizsgálata, aktualizálása az 1995. Évi LIII. Tv. 46. §-nak megfelelően.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	500.000,- Ft.
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Települési hulladékgazdálkodási terv készítése vagy felülvizsgálata 2012-2015 évre
<i>Projekt célja</i>	A korábban elkészített Helyi Hulladékgazdálkodási Terv felülvizsgálata, aktualizálása, vagy új terv készítése

<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság, ▪ Nagyközség közszolgáltató intézménye
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	500.000,- Ft.
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Helyi hulladékgazdálkodás jogi szabályozása
<i>Projekt célja</i>	Az országos jogi szabályozás és a hulladékgazdálkodási tervezés folyamatos módosulása, illetve a helyi igények nyomán szükséges a helyi rendelet jogi szempontú folyamatos nyomon követése és amennyiben szükséges azok módosítása illetve újabb rendeletek megalkotása a hulladékgazdálkodás területén.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság, ▪ közszolgáltató intézmény
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi kommunikációs terv kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	A társadalom környezeti tudatossága csak úgy javítható, ha folyamatosan tájékozott környezetének állapotáról, ismeri a gazdaság, társadalom és a környezet összefüggéseit, azok egymásra hatását. Tudatosan törekedni kell arra, hogy a fenntartható fejlődés a mindennapi nyilvánosság részét képezze, beépüljön a hétköznapi világába. A kommunikációs terv alkalmas arra, hogy az internetes eszközök, az oktatási rendszer, munkahelyek, a médiumok, tanácsadás, rendezvények és egyéb területeken folyó környezeti kommunikációáramlás egymást erősítse, hatásuk megsokszorozódjon. Összehangolt kommunikációs terv készítésére van szükség, melyben megtörténik az eddigi gyakorlat helyzetelemzése, meghatározásra kerül a kommunikáció cél- és eszközrendszere, a partnerek, a kommunikációs célok és üzenetek célcsoportonként meghatározása, konkrét kampányok kijelölése és e tevékenységek ütemezése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan

<i>Partnerek</i>	Önkormányzat Civil szervezetek PR szakértők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi „Hasznoskönyv” című kiadvány kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	A kiadványnak be kell mutatnia a családok számára, hogy a gondos háztartásban a család anyagi, egészségi, környezeti érdekei összehangolhatóak. A kiadványnak be kell mutatnia, hogy az intézmények, gazdasági társaságok dolgozói, vezetői milyen egyszerű mindenki számára könnyen megtanulható intézkedésekkel csökkenthetik a munkahelyeik környezeti terhelését.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Vállalkozások, munkahelyek Intézmények
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat Civil szervezetek PR szakértők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Nyilvánosság a Nagyközség környezeti ügyeivel kapcsolatban
<i>Projekt célja</i>	A környezeti tudatosság növelése mellett a környezeti ügyek nyilvánosságának garanciája is lehet a már javasolt kommunikációs terv és annak megvalósítása, melyben helyet kell adni a társadalmi részvételt biztosító tevékenységeknek. Biztosítani kell a nyilvánosság részvételét az egyes tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban. Ennek érdekében: ▪ a nyilvánosságot közzététel, hirdetmény formájában tájékoztatni kell a javasolt tevékenységről a döntéshozás legkorábbi fázisában, (tervek, tervpályázatok közzététele, bemutatása) ▪ meg kell ismertetni a közvéleményt a biztosított részvételi formákról (kereshető személyek a hely és időpont megjelölésével, közmeghallgatás helye, ideje, címe stb.), ▪ tájékoztatni kell a szükséges környezeti információk rendelkezésre állásáról, a betekintés módjáról, a nyilvánosságot meg kell ismertetni a várható környezeti hatásokkal és azok csökkentésére tett javaslatokkal, intézkedésekkel, ▪ be kell mutatni a rendelkezésre álló alternatívákat, ▪ lehetővé kell tenni a nyilvánosság számára a közmeghallgatást, vagy írásbeli bejelentés formájában a véleménynyilvánítást, ▪ a nyilvánossággal meg kell ismertetni a döntést és annak szövegét, a fő okokat és megfontolásokat.

	▪ elő kell segíteni az Interneten a közérdekű adatok nyilvánosságát, éves jelentéseket, környezeti információkat, ▪ a Nagyközség honlapján a közérdekű környezetvédelmi ügyekkel kapcsolatos fórum létrehozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

5.2.2. Települési és épített környezet védelme

Az intézkedés célja: A környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a települési fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban. A településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése. A jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a lakók számára.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Zöldterületek fenntartása, növelése
<i>Projekt célja</i>	A zöldfelületek arányának megtartása és folyamatos gondozása lehetőséget kínál a otthonossá, természet közelivé tételéhez. A parkok folyamatos fenntartását, felújítását az előregedett fák cseréjét, a pászitok újratelepítését, rendszeres locsolását és nyírását, továbbá a nagyobb virágfelületek kialakítását jelentheti ez a projekt. Településen belül lehetséges zöldterületek feltérképezése, parkok kialakítása, fásítások a közterületen, utak mentén.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Településre látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	A belterület növekedés szabályozása, természeti értékek védelme
<i>Projekt célja</i>	A Településszerkezeti Terv környezeti szempontú alakítása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Településre látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati forrás

<i>Projekt neve</i>	Egyedi fák, fasorok védelme
<i>Projekt célja</i>	Az egyedi fák, fasorok telepítésével biztosítható az előregedett, illetve lakossági panaszok miatt eltávolított sorfák pótlása. Elsődleges a település védett természeti értékeit képviselő fainak, fasorainak, növényeinek folyamatos gondozása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság településre látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Természet közeli élőhelyek védelme
<i>Projekt célja</i>	Megvédeni és megőrizni a természetközeli élőhelyeket hozzájárulva a biodiverzitás sokszínűségéhez. Természetközeli élőhelyeknek tekinthetők azok a területek, ahol az emberi beavatkozás, emberi tevékenységek (pl. gazdálkodás) mértéke elhanyagolható. Szükség esetén a védelem biztosítása jogszabályi úton (rendelettel).
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ településre látogatók

<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe ▪ helyi védetté nyilvánításra javasolt területek ▪ már védettség alatt álló területek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Nemzeti Park ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Tájsebek feltérképezése és helyreállítása
<i>Projekt célja</i>	Alsónémedi közigazgatási területén található tájsebek (pl. bányagödör, régi katonai terület) felmérésének elkészítése. A tájsebek helyreállítása, rekultiválása..
<i>Célcsoport</i>	Lakosság Települési látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának lefolytatása
<i>Projekt célja</i>	Helyi jelentőséggel bíró természeti területek, zöldfelületek, kulturális szempontból kiemelkedő fontosságú különleges területek, egyedi tájértékek védettségének biztosítása jogszabályi úton (rendeletekkel). A védettség érvényesítése a helyi tervek, programok tartalmában.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Településre látogatók
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe ▪ természeti területek ▪ védetté nyilvánításra javasolt területek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat Civil szervezetek

<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Országos Ökológiai Hálózatba tartozó területek használatának korlátozása
<i>Projekt célja</i>	Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei terület felhasználási kategória, illetve övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja. A közművezetékeket és a járulékos közműépítményeket úgy kell elhelyezni, hogy azok a tájba illőek legyenek. Az övezetben az új és felújítandó nagy-, közép- és kifeszültségű vezetékeket – ha azt táj- és természetvédelmi igények indokolják – földkábelben kell elhelyezni. Az ökológiai (zöld) folyosó övezete nem minősíthető beépítésre szánt területté.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, Önkormányzat, földhasználók
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség ▪ Nemzeti Park
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, a község építészeti emlékeinek felújítása
<i>Projekt célja</i>	A település műemlékeinek, műemlék jellegű épületeinek és építményeinek, továbbá a helyi szempontból védelemre méltó, értékes épületek rekonstrukciója vizuális környezetesztétikai szempontból is fontos.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, pályázat

<i>Projekt neve</i>	Tájvédelmi tevékenység
<i>Projekt célja</i>	A településrendezési terv módosításakor a természet közeli tájállapot érvényre juttatása. Megfelelő zöldfelület arány kialakítása, természetközeli területek beépítési arányának és módjának szigorú szabályozása. Jelenlegi értékek fenntartása, tájgazdálkodás megteremtése, új külszíni bányanyitások megakadályozása, a nem megfelelő minőségű, mezőgazdasági célra nem hasznosítható területek eredeti természeti állapotának visszaállítása, fenntartása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Erdősültség növelése
<i>Projekt célja</i>	Őshonos, tájjellegű fafajták telepítése gyenge adottságú területeken
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Terület méretétől függő
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati forrás

<i>Projekt neve</i>	Tájképbe nem illő építmények megszüntetése
<i>Projekt célja</i>	Elhagyott külterületi mezőgazdasági épületek lebontása, a táj rendezése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat, tulajdonosok
<i>Beruházási költség</i>	Terület méretétől függő
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati forrás, saját forrás

5.2.3.A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj)

Az intézkedés célja: az emisszió kibocsátási értékeinek csökkentésére való intézkedési program megfogalmazása

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges települési környezet kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Az élhető, vonzó települési környezet megteremtéséhez mindenekelőtt az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentésére (a levegő, a víz, a talaj szennyezésének visszaszorítására, valamint a zajterhelés korlátozására) van szükség. ▪ Levegőtisztaság védelem, ▪ Talajvédelem, ▪ Vízvédelem, ▪ Élővilág, természetvédelem, ▪ Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés, ▪ Környezeti ismeretek környezettudatosság közvetítése a lakosság részére, ▪ Zajvédelem, ▪ Települési és épített környezet védelme, ▪ Energiagazdálkodás, ▪ Környezetbiztonság.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe és térsége
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések
<i>Projekt célja</i>	Az allergén növények egészségkárosító hatásának mérséklése érdekében: ▪ Részletesen fel kell térképezni a település területén előforduló allergén növények elterjedését, tényleges és potenciális élőhelyeit. ▪ Meg kell határozni azon növények körét, amelyek pollenje ténylegesen jelentős egészségügyi veszélyforrást jelent. ▪ Az elterjedési térkép alapján intézkedési programot kell kidolgozni, amely meghatározza a különböző területtípusok kezelési feladatait az allergén növények terjedésének visszaszorítása érdekében. A kezelési feladatoknak elsődlegesen az élőhelyi körülmények természetes módszerekkel történő megváltoztatására kell irányulniuk, amely az allergén növény terjedését akadályozza meg. ▪ Az intézkedési program megvalósítása. A programot megfelelően kommunikálni kell, megvalósításába be kell vonni a területhasználókat,

	tulajdonosokat A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. Törvény előírja, hogy minden földtulajdonos és földhasználó köteles az ingatlanán és az ingatlan előtti területen a gyommentesítést június 30.-ig elvégezni. Ezt követően a fertőzött területen közérdekű védekezés (kényszerkaszálás) elrendelésére is sor kerülhet.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Utak pormentesítése
<i>Projekt célja</i>	A település útjai okozta diffúz porszennyezés csökkentésének leghatékonyabb módja a burkolatlan utak szilárd burkolattal történő ellátása, illetve szilárd burkolatú utakon a rendszeres utcaseprés elvégzése illetve nyáron az utak locsolása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Közlekedési emisszió csökkentése
<i>Projekt célja</i>	A tranzit forgalom további csökkentése a településen belül, kerülőutak biztosítása, közlekedés szervezés javítása, forgalomrendezési koncepció elkészítése, megvalósítása. Tömegközlekedés fejlesztése. Kerékpárutak kiépítése, a kerékpár forgalom növelése belterületen.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Fűtőkorszerűsítés
<i>Projekt célja</i>	Földgáz tüzelés arányának növelése, szénttüzelés visszaszorítása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	A felszíni vizekbe történő illegális szennyvízbevezetések feltárása és visszaszorítása
<i>Projekt célja</i>	Fel kell tární és meg kell szüntetni a település felszíni vizeibe (pl. Duna-Tisza csatorna) történő közvetlen szennyvízbevezetéseket. Szükséges azonosítani azokat a szennyező-forrásokat is, amelyek a csapadékcatornákon keresztül terhelik ezeket a vizeket. Illegális folyékonyhulladék leürítő helyek és illegális szennyvíz és csapadékvíz bevezetések megszüntetése. Tisztított szennyvíz paramétereinek javítása, felhasználási lehetőségek mérlegelése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Víz és csatornamű szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéklerakó helyek felszámolása, mezőgazdasági talajvízszennyezés megszüntetése
<i>Projekt célja</i>	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéklerakók felszámolása különös tekintettel a felszíni vizek parti sávjában és azon mélyfekvésű területekre, ahol a hulladék és a talajvíz közvetlenül érintkezhet. Illegális hulladéklerakó és hulladéklerakó helyek megszüntetése. Kemikáliák célirányos, nem káros mennyiségű használata. Helyes mezőgazdasági gyakorlat folytatása és betartása a 27/2006. (II.7.) korm. rendelet szerint.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, mezőgazdasági vállalkozások, östermelők
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség ▪ Illetékes Talajvédelmi Állomás

<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Vízhasználat optimalizálása, takarékos vízhasználat, valamint megfelelő minőségű víz biztosítása
<i>Projekt célja</i>	Lakosság informálása, tájékoztatása az ivóvíz minőségéről, a takarékos vízhasználati berendezésekről és módszerekről, folyamatos ivóvíz monitoring
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség ▪ Helyi szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Zajterhelés megelőzése
<i>Projekt célja</i>	A településrendezési tervekben a zajvédelmi követelmények érvényre juttatása (pl. zajvédelmi távolságok). Telephely engedélyezése során műszeres méréssel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Közlekedési eredetű fokozott zajterhelés csökkentése érdekében forgalomszervezési, járműkorszerűsítési és útminőségi fejlesztések elvégzése.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása, csapadékvíz elvezetés megoldása
<i>Projekt célja</i>	Csapadékvíz rendezés, lehullott nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Intézmények
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv

<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Szolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Lakóövezeti zajforrások megszüntetése
<i>Projekt célja</i>	A lakóterületek közé ékelődött zajt okozó létesítmények áttelepítése, megszüntetése (pl. hulladék gyűjtősziget).
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi belterülete
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás és saját költség

<i>Projekt neve</i>	Kerti hulladékok komposztálásának elősegítése <i>Lásd. 5.2.7. Hulladékgazdálkodás</i>

5.2.4. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése

Az intézkedés célja: a település infrastruktúra fejlesztése, egyben a szennyvíz- és ivóvízhálózat korszerűsítése, mivel a megfelelő infrastrukturális kiépítettség nagymértékben hozzájárul a beruházások, tőke idevonzásához és a környezeti elemek, ill. rendszerek védelméhez.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés
<i>Projekt célja</i>	A felszíni vízelvezetés problémájának megoldása. Rendszeres karbantartással, a hiányzó szakaszok kiépítésével. Ezzel elkerülhető a település külterületén időszakosan létrejövő belvízborítottság.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv – 2017.
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati lehetőségek

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése
<i>Projekt célja</i>	A meglévő útburkolat minőségének javítása, 5 m széles aszfalt burkolatú kül- és belterületi utak építése a jelenleg még burkolatlan utcákban.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Minőségjavítás folyamatos, építés hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Lakossági Járdáépítési Program, gyalogosforgalommal érintett terület akadálymentesítése
<i>Projekt célja</i>	Ahol nincs kiépítve, ill. a nem megfelelően kialakított járdák helyett biztonságosan használható járdák építése, a lakosság bevonásával.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi területe – ahol szükséges
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	Költségvetésben elkülönített összeg
<i>Megvalósítási keret</i>	Önkormányzati és lakossági önerő

<i>Projekt neve</i>	A kerékpárút bel és külterületi szakaszának felújítása, bővítése
<i>Projekt célja</i>	Kerékpáros közlekedés biztonságos feltételeinek kialakítása, útminőség javítása, bővítése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Ide látogató kerékpáros turisták
<i>Érintett terület</i>	településközpont még fel nem újított járdái, kerékpárútjai, új kijelölt területek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Kerékpártárolók kialakítása
<i>Projekt célja</i>	A település belterületén, főleg a központi részén a település tömegközlekedési infrastruktúrájának fejlesztése során kerékpártárolók megvalósítására is sor kell kerülnön.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Látogatók
<i>Érintett terület</i>	Településközpont és közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv

<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.5. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása

Az intézkedés célja: a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, környezetbarát technológiák bevezetése a településen, törekedni kell az energiatakarékosságra, melyhez szükség van a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére.

Az Önkormányzat a saját energiafogyasztását csökkenti és segítségnyújtás a lakosság saját energia felhasználásának csökkentéséhez.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata (napelemek, napkóhó)
<i>Projekt célja</i>	A napsütéses órák száma a település területén megközelíti a 2000 órát, mely kedvező mennyiségű hőenergia átalakítására, ill. áram termelésére nyújt lehetőséget.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Intézmények
<i>Érintett terület</i>	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak
<i>Javasolt ütemezés</i>	▪ Megvalósíthatósági vizsgálat - Középtáv – 2015. ▪ Létesítés - hosszútáv – 2030.
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	„Megújuló energia, megújuló közösség” előadások
<i>Projekt célja</i>	Környezetvédelmi előadások keretében a lakosság ismereteinek bővítése, szemléletváltás elősegítése, vállalkozásösztönzés. Ökológiai lábnyom számításával kapcsolatos ismeret átadás.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv – 2012-től folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Geotermikus energia, szélenergia alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata
<i>Projekt célja</i>	A fosszilis energiahordozók helyett megújuló energiák alkalmazása, csökkentve ezzel a környezetterhelést, és hosszútávon az energiaköltségeket.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak
<i>Javasolt ütemezés</i>	Megvalósíthatósági vizsgálat – középtáv; Létesítés - hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Támogatások, segélyezések energiahatékonysághoz kötötten
<i>Projekt célja</i>	Kedvezőbb feltételek biztosítása, ill. támogatás nyújtása azoknak, akik meghatározott típusú és meghatározott mennyiségben megújuló energiaforrásokat használnak, támogatás, vagy kedvezmények nyújtása azon lakosság számára, akik energiatakarékos eszközöket használnak (energiatakarékos izzó).
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv – 2030.
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

5.2.6. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása

Az intézkedés célja: a települési környezet javítása, a biológiai aktivitás és esztétikai érték növelése, a megfelelően kialakított települési zöldfelületi rendszer a lakosság jólétét szolgálja, javítja a települési klímát, jótékonyan befolyásolja a településképet

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése
<i>Projekt célja</i>	A nagyközség összképének egységesítése, javítása, turistabaráttá tétele.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság oda látogatók, turisták

<i>Érintett terület</i>	Azon utcák, ahol még nem történt meg a fasorok megújítása, elsősorban a főtér, ezt követően a többi utca.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Meglévő közparkok megújítása és új közparkok, közösségi terek kialakítása zöldterületeken
<i>Projekt célja</i>	A lakosság számára rekreációs területként szolgáló rendezett közparkok kialakítása, ezáltal a település összképének javítása, turistabaráttá tétele.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	▪ Közparkok ▪ Játzóterek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- vagy hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Szabványos játszótér kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Új szabványos játszótér kialakítása a központban lévő zöldterületeken, lakóvezetekben, lakóparkokba hozzájárulva a családbarát településképhez.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ látogatók, turisták
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

5.2.7.Hulladékgazdálkodás

Az intézkedés célja: Az országos, regionális és helyi hulladékgazdálkodási tervek prioritásainak érvényesítése, a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása. Környezetbarát és „a szennyező fizet” elven alapuló rendszer kialakítása. A termelési és a lakossági hulladékcsökkentés ösztönzése. Lakossági veszélyes hulladékmennyiség csökkentése és szervezett begyűjtés megvalósítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása
<i>Projekt célja</i>	A település bel-és külterületén található illegális hulladéklerakó helyek

	feltárása és felszámolása. Cél önkéntesek, illetve civil szervezetek és a közszolgáltató segítségével felmérni az illegális hulladéklerakó helyeket és közös összefogással megszüntetni.
<i>Célcsoport</i>	Illegális hulladéklerakó és hulladékkeürítő helyek
<i>Érintett terület</i>	A település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv, folyamatos
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás ösztönzése, tájékoztató kampányok
<i>Projekt célja</i>	A családi házas ingatlanok esetén a ingatlantulajdonosok tájékoztatási és meggyőzése e tevékenységek előnyeiről mind közösségi szinten, mind háztartás szintjén. A drága és fenntarthatatlan zöldhulladék-szállítás helyett gazdálkodást, valamint az ingatlanon való ésszerű vízgazdálkodást ösztönözni.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, intézménytulajdonosok
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2012-től kezdődően
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Kertes házak számától függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő

<i>Projekt neve</i>	Hulladékgazdálkodás javítása
<i>Projekt célja</i>	Hulladékhasznosítás növelése, szelektív hulladékgyűjtés tovább fejlesztése Szerves hulladékok nagyobb arányú komposztálása Veszélyes hulladékok külön gyűjtése A hulladékbegyűjtés kiterjesztése külterületre A bel- és külterületi lakóingatlanokat teljesen le kell fedni hulladékgyűjtő edénnyel
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, intézménytulajdonosok, település egész területe
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2012-től kezdődően
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat közszolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	Beruházástól függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Önerő, önkormányzati forrás

<i>Projekt neve</i>	Szennyvíztisztító telep korszerűsítése, kapacitásának növelése
<i>Projekt célja</i>	A tisztított szennyvíz minőségi paramétereinek javítása A szennyvíztelepre érkező szennyvíz minőségi paramétereinek javítása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Szennyvíztisztító telep és a település egész területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ A szennyvíztisztító telep üzemeltetője.
<i>Beruházási költség</i>	A beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás Önkormányzati forrás

<i>Projekt neve</i>	Szennyvízcsatorna hálózatra való teljes körű rácsatlakozás szorgalmazása
<i>Projekt célja</i>	A földtani közeg és a felszín alatti víz további terhelésének elkerülése és csökkentése érdekében, valamint a talaj- és talajvíz szennyezést okozó hagyományos emésztőgödörök felszámolása, vagy jogszabálynak megfelelően kialakított emésztők telepítése, kiépítése, ahol a rákötések nem megoldhatóak.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Község közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv, folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	A beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás Önkormányzati forrás Lakossági befizetések

<i>Projekt neve</i>	A hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval kötött szerződés módosítása és annak folyamatos felülvizsgálata és szükség esetén módosítása annak érdekében, hogy Alsónémedin a hulladékgyűjtés, szállítás és kezelés mind az Önkormányzat, a lakosság és a közszolgáltató megelégedésére történjen.
<i>Projekt célja</i>	A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződést rendszeresen felül kell vizsgálni azért, hogy a hulladékgazdálkodásra vonatkozó jogszabályoknak való folyamatos megfelelés biztosított legyen illetve a lakosság és az Önkormányzat részéről felmerülő jogos hulladékkezelési igények (gyűjtőszigetek helyének módosítása, zsákos, matricás gyűjtés, gyakoribb zöldhulladék gyűjtés, hulladékudvarok kialakítása majd üzemeltetése) viszonylag rövid határidőn belül a gyakorlatban is megvalósulhassanak.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövid- és középtáv

<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ közszolgáltató
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Veszélyes hulladékok begyűjtési és hasznosítási rendszerének kiépítése
<i>Projekt célja</i>	Országos rendszerek kiépülésének elősegítése. Alsónémedi településen lakossági begyűjtési akciók szervezése évente 2 alkalommal. Hulladékudvarok létesítésével a lakossági veszélyes hulladékok gyűjtő helyeinek megvalósítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv, Folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ közszolgáltató ▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

<i>Projekt neve</i>	Oktatás, szemléletformálás
<i>Projekt célja</i>	Fogyasztói magatartás befolyásolása: közterületi és önkormányzati médiában szereplő reklámok környezettudatos kezelése. Intézményi hulladékcsökkentő megoldások bevezetése. Alternatívák alkalmazása. Az önkormányzati oktatási és kulturális intézményi hálózaton keresztül lehetőség van a keletkező hulladékmennyiség csökkentését szolgáló, a helyi hulladékgazdálkodási tervben részletezett nevelési és szemléletformálási programok teljesítésére. Az Önkormányzat és a közszolgáltató közös hulladékgazdálkodási akciók megvalósítása: ▪ Iskolákban és óvodákban szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő oktatóprogram, ▪ A szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő Hulladékért virágot akció, ▪ Karácsonyfagyűjtő akció, ▪ Általános iskolások számára vetélkedősorozat szervezése a szelektív hulladékgyűjtés témakörében, ▪ A környezetvédelmi világnap alkalmából egy napos szelektív hulladékgyűjtést szorgalmazó akció
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ közszolgáltató

	▪ Civil szervezetek
<i>Beruházási költség</i>	Beruházás méretétől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati forrás, önerő

5.3. Gazdasági pillér

A fenntartható helyi gazdasági rendszer előnyben részesíti a helyi lehetőségeket, adottságokat és erőforrásokat, prioritásként jelenik meg a környezeti szempontok érvényesítése, a környezetet érő terhelések minimalizálása.

5.3.1. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése

Az intézkedés célja: a település kötelező és a vállalt feladatok ellátása az önkormányzat Feladata, így az intézkedés célja az önkormányzati feladatok ellátásához szükséges tőke előteremtése, biztosítása, biztosítva ezzel a lakosság megfelelő életminőségét és elősegítve a település és az ott található intézmények fejlődését

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati bevételek növelése
<i>Projekt célja</i>	A bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése, a költségvetési arányok jelenlegi helyzetének felmérése, a közpénzek gazdaságos és hatékony elosztása, a bevételek növelése pályázatok és vissza nem térítendő támogatások révén.
<i>Célcsoport</i>	Önkormányzat
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Megvalósítási keret</i>	Projekttől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Adók, egyéb támogatások

<i>Projekt neve</i>	Hatékony intézményi struktúra kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Önkormányzati intézményekben optimálisan kialakítható munkakörök meghatározása, tényleges igényeknek megfelelő feladatmegoldások alkalmazása, intézmények személyi állományának, az optimális létszámszükségletnek biztosítása a kialakított munkakörök és foglalkoztatottság alapján. Szervezetek közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
<i>Célcsoport</i>	Önkormányzat
<i>Érintett terület</i>	Intézmények

<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Intézmények ▪ Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring
<i>Projekt célja</i>	Pályázatok horizontális (esélyegyenlőségi és környezeti fenntarthatósági) vállalásaihoz kapcsolódó monitoring rendszer kialakítása, működtetése a Polgármesteri Hivatalban.
<i>Célcsoport</i>	Önkormányzat
<i>Érintett terület</i>	Polgármesteri Hivatal
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	-
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

5.3.2. Ipar fejlesztése

Az intézkedés célja: Alsónémedin további olyan ipari termelő egységek letelepedésének elősegítése, melyek alacsony környezeti terhelés mellett nagy hozzáadott értékű termékeket állítanak elő. Az ipar fejlesztésének további célja a Településen élő képzett szakemberek számára helyi munkalehetőség biztosítása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Befektetési projekt-portfolió összeállítása, népszerűsítése
<i>Projekt célja</i>	A településen található befektetési lehetőségek feltérképezése, népszerűsítése által sikeres magánberuházások generálása, alsónémedi munkahelyek létrehozása érdekében.
<i>Célcsoport</i>	Potenciális befektetők
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2012-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	A helyi kis- és középvállalkozások támogatása
<i>Projekt célja</i>	A helyi kis- és középvállalkozások helyzetének javítása, azáltal, hogy a helyi lakosok és oda látogató turisták, esetleg szomszédos települések lakói minél

	nagyobb mértékben helyben költsek el jövedelmüket, ezáltal erősödjön a helyi gazdaság.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Kis és középvállalkozások ▪ Intézmények ▪ Önkormányzat ▪ Látogatók ▪ Szomszédos települések lakói
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2012-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Vállalkozói szövetségek
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése
<i>Projekt célja</i>	A településen beruházni kívánó vállalkozások megtelepedésének elősegítése, ügyintézésének előmozdítása, ezáltal sikeres magánberuházások generálása, munkahelyek létrehozása érdekében.
<i>Célcsoport</i>	Potenciális befektetők
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	2012-től folyamatosan, hosszútávra
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

<i>Projekt neve</i>	Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
<i>Projekt célja</i>	Alsónémedi Nagyközségben rendelkezésre álló szakképzett munkaerő részére helyi munkahelyek létrehozásának segítése, mely nagyban csökkenti a helyi lakosság fővárosi munkahelyre való utazásának időigényét.
<i>Célcsoport</i>	Munkavállalók
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Termelők ▪ Vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása
<i>Projekt célja</i>	A hozzáadott érték növelésének (minőségi alapanyagok, hagyományokra építkező termelés, szaktudás, hatékonyság, optimális termékösszetétel) eredményeképp nő az előállított termékek jövedelmezősége.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők ▪ Szolgáltatók
<i>Érintett terület</i>	Nagyközség közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Termelők, Vállalkozók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Környezetbarát technológiák alkalmazása
<i>Projekt célja</i>	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energiafelhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatos
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.3. Mezőgazdaság fejlesztése

Az intézkedés célja: Az erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó, hatékony és fenntartható mezőgazdaság kialakítása, mely megélhetési forrást biztosít és segít fenntartani a természeti, környezeti értékeket.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Biatermékek előállítása – biotermesztés, biotermeles
<i>Projekt célja</i>	Káros szermaradványoktól mentes, kiváló minőségű élelmiszer előállítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság – mint vásárló.
<i>Érintett terület</i>	Biatermelésre bejelentett területek.

<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	A biotermelés magasabb költségeket eredményez a szigorított termelési feltételek következtében, azonban mégis tisztességesebb jövedelemre tesznek szert, termékeikkel (túlvegyszerezett, érésgyorsítóval) nem verik át a vásárlókat.
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Vegyszermentes háztáji termékek előállítása
<i>Projekt célja</i>	Háztáji keretek között, műtrágyák és növényvédőszer felhasználása nélkül előállított, biztonságosan fogyasztható élelmiszerek termelése.
<i>Célcsoport</i>	Társadalom – mint hatásviselő.
<i>Érintett terület</i>	Gazdálkodók földterületei.
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	Termelői költség, Vetőmag költség
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése
<i>Projekt célja</i>	Az alsónémedi mezőgazdasági termelők piacra jutásának segítése, pozícióinak javítása, és mezőgazdaság jövedelemtermelő potenciáljának növelése
<i>Célcsoport</i>	Helyi mezőgazdasági vállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Helyi termelők
<i>Javasolt ütemezés</i>	2012-től.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Helyi kistermelők piaca
<i>Projekt célja</i>	A helyi kistermelők helyi lakóknak való értékesítésének megteremtése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság – mint vásárló, kistermelők – mint értékesítők
<i>Érintett terület</i>	Piaci árusok, kistermelők
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan.
<i>Partnerek</i>	Gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját területek felhasználásával, az érintett termelők bevonásával

5.3.4. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése

Az intézkedés célja: A gazdaság fejlesztésekor nem kerülhetnek háttérbe a környezetvédelmi szempontok és a környezettudatos magatartás. A gazdaság dinamikus fejlesztéséhez, a beruházások, a tőke Alsónémedihez vonzásához szükség van a gazdasági kockázatok csökkentésére.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Marketingstratégia kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	Megfelelő marketingstratégia kidolgozásával, a célcsoportok, arculati elemek, reklámanyagok meghatározásával az értékesítési lehetőségek javulnak, a piaci pozíció megszilárdul.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe ▪ Gyáli kistérség
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Alsónémedi Önkormányzata ▪ Kistérségi társulás ▪ Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati támogatás és koordináció a gazdaságfejlesztési / munkahelyteremtő folyamatokban
<i>Projekt célja</i>	Kedvező feltételek biztosítása a gazdasági fejlesztések támogatásához.
<i>Célcsoport</i>	▪ Lakosság ▪ Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Saját forrás ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára
<i>Projekt célja</i>	Információs szolgáltatás és gyűjtés, kapcsolati tőke kiépítésének céljából tájékoztató előadások, fórumok, kiállítások szervezése.

<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Meghívott előadók
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Alsónémedi piac kialakítása, fejlesztése (Térségi logisztikai központ és értékesítő hely)
<i>Projekt célja</i>	A piac kialakítása, fejlesztése közvetlenül hozzájárul a helyi termékek értékesítési lehetőségeinek bővüléséhez.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Befektetők ▪ Termelők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása
<i>Projekt célja</i>	Vállalkozások technológiai, infrastrukturális és ingatlan jellegű fejlesztéseinek támogatása, együttműködésének és piacra jutásának segítése, javítva ezzel munkahelyteremtő képességüket és jövedelmezőségüket.
<i>Célcsoport</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Település közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Folyamatosan
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Állami szervek ▪ Mikro-, kis- és középvállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Inkubátorház kialakítása ipari parkban
<i>Projekt célja</i>	Az inkubátorház induló vállalkozások létrehozását és mikrovállalkozások fejlődését, növekedését segíti elő. Mesterségesen kedvezőbb környezetet teremt számukra a piaci viszonyoknál. Infrastruktúrát, helyet, szolgáltatásokat, esetenként pénzügyi segítséget biztosít a vállalkozásoknak, segít túlélni a kritikus kezdeti időszakot. Hozzájárul a munkahelyteremtéshez, hosszú távon a gazdaság fellendítéséhez.
<i>Célcsoport</i>	Mikro- és kisvállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Mikro-vállalkozások ▪ Kisvállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források

<i>Projekt neve</i>	Környezetbarát technológiák alkalmazása
<i>Projekt célja</i>	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energiafelhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
<i>Célcsoport</i>	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
<i>Érintett terület</i>	▪ Alsónémedi közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.5. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése

Az intézkedés célja: alternatív jövedelemforrás teremtése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Szálláshelyek és vendéglátóhelyek számának bővítése
<i>Projekt célja</i>	Vendéglátóhelyek, éttermek, szállodák, panziók, hotelek, camping és magánszálláshelyek létrehozása, fejlesztése.
<i>Célcsoport</i>	▪ Önkormányzat ▪ Családok ▪ Kisebb csoportok ▪ Befektetők
<i>Érintett terület</i>	▪ A település közigazgatási területe ▪ Magántulajdonban lévő telkek, épületek
<i>Javasolt ütemezés</i>	Közép- és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	▪ Önkormányzat ▪ Befektetők ▪ Utazási irodák
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

<i>Projekt neve</i>	Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Tájékoztatás szórólapokon, kiadványokon és az internet segítségével, a tájékozódás, egységes arculat kialakítása, internetes honlap készítése, korszerűsítése.
<i>Célcsoport</i>	Alsónémedibe látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	▪ Meglévő utazási irodák, ▪ Közintézmények ▪ A település forgalmasabb pontjai, útkeresztveződései – táblák kihelyezése ▪ Sajtó ▪ Internet
<i>Javasolt ütemezés</i>	Rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Ökoturizmus fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	Ökoturisztikai és rekreációs célokra használható területek kijelölése, infrastruktúra fejlesztése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, oda látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	▪ Utazási irodák ▪ Önkormányzat ▪ Befektetők

<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Lovas turizmus fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	Alsónémediben működik évek óta az Amadeusz Lovas Sport Egyesület, valamint évente lovas napokat szerveznek a településen. A projekt célja a meglévő lovardák fejlesztése, működtetése. A település látványosságaihoz, erdőszült részein vezető lovas ösvény kijelölése.
<i>Célcsoport</i>	Településre látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	▪ A fent megnevezett lovarda ▪ Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzat, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

<i>Projekt neve</i>	Sport turizmus fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A Nagyközség sport lehetőségeinek vizsgálata, együttműködve a jelenleg a településen megtalálható Sport Klubokkal (lovas, íjász, repülős, stb...).
<i>Célcsoport</i>	Nagyközségbe látogató turisták, lakosság
<i>Érintett terület</i>	Alsónémedi közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	Középtáv
<i>Partnerek</i>	Önkormányzata, sportegyesület, befektetők
<i>Beruházási költség</i>	Projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

5.4.A programok áttekintő táblázata

TÁRSADALMI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Ütemezés		
			Rövidtáv	Középtáv	Hosszútáv
Társadalmi szemléletformálás	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával	Önkormányzat, előadók	✓	✓	✓
Intézményi működés hatékonyságának növelése	Eszközbeszerezés a hatékonyabb intézményi működés érdekében	Önkormányzat	✓	✓	
	A civil társadalom és a helyi közigazgatás szereplői közötti együttműködés fejlesztése	Önkormányzat, civil szervezetek	✓	✓	✓
Egészségügyi helyzet fejlesztése	A Nagyközség optimális környezet—egészségügyi helyzetének biztosítása	Önkormányzat, Körzeti orvosok, Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások	✓	✓	✓
	Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben		✓	✓	✓
	Rendelők, eszközök, épületek felújításának biztosítása			✓	
	Egészségügyi rendszer kialakítása			✓	
Szociális helyzet fejlesztése	Szociális szolgáltatások fejlesztése	Önkormányzat, alapítványok, szociális intézmények	✓	✓	✓
Oktatás, képzés fejlesztése	Óvodások környezetvédelmi szemléletformálása	Iskolások, oktatók, tanárok, óvodások	✓	✓	✓
	A Nagyközség iskoláinak fejlesztése, férőhelyeinek bővítése, szimpatikusabbá tétele		✓	✓	✓
	„ÖKO iskola” programban való részvétel		✓	✓	
	Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét		✓	✓	
Közbiztonság fejlesztése	„Településőr” program	Önkormányzat	✓	✓	✓
Kulturális élet fellendítése	Hagyományörző rendezvények szervezése, támogatása	Önkormányzat, települési intézmények, civil szervezetek,	✓	✓	✓
	Rendszeres szabadtéri nyári programok		✓	✓	✓

		felajánlók, alapítványok			
	Sportrendezvények	Önkormányzat, egyesületek, civil szervezetek, iskolák	✓	✓	✓
	Ifjúsági programok	Önkormányzat, települési intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok	✓	✓	✓
	Programok a középkorú- és idős korosztály számára	Önkormányzat, szociális intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok	✓	✓	✓
Esélyegyenlőségi jogok biztosítása	Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása az oktatásban	Önkormányzat, intézmények		✓	
	A fogyatékkal élők jogainak biztosítása	Önkormányzat, szociális szervezetek	✓	✓	✓
	Fogyatékkal élők integrálása és aktív foglalkoztatása	Önkormányzat, vállalkozások	✓	✓	✓
	Akadálymentesítés	Önkormányzat	✓	✓	✓
Közösségi közlekedés fellendítése	Közösségi közlekedés (tömegközlekedés) előnyben részesítése	Önkormányzat, szolgáltató			✓
	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása	Önkormányzat, civil szervezetek, kerékpáros egyesület	✓	✓	
	Turisztikailag frekvenciált területek személygépjármű terhelésének csökkentése	Önkormányzat, civil szervezetek	✓	✓	
Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése	Gyermekek és fiatalok társadalmi integrációját segítő programok	Alsónémedi fiatalok és családjaik, civil szervezetek			✓

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Ütemezés		
			Rövidtáv	Középtáv	Hosszútáv
Környezet ismerete, környezettudatosság	Alsónémedi Környezetvédelmi Programjának 2 évenkénti felülvizsgálata	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Települési hulladékgazdálkodási terv készítése 2012-2015 évre, 2 évenkénti felülvizsgálata	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Helyi hulladékgazdálkodás jogi szabályozása	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Környezetvédelmi kommunikációs terv kidolgozása	Önkormányzat, civil szervezetek, PR szakértő	✓	✓	✓
	Környezetvédelmi Hasznoskönyv című kiadvány kidolgozása	Önkormányzat, civil szervezetek, PR szakértő	✓	✓	✓
	Nyilvánosság a Nagyközség környezeti ügyeivel kapcsolatban	Önkormányzat, civil szervezetek,	✓	✓	✓
Települési és épített környezet védelme	Zöldterületek fenntartása	Önkormányzat,	✓	✓	✓
	Egyedi fák, fasorok védelme	Civil szervezetek, Közterület fenntartó, Lakosság	✓	✓	✓
	Természet közeli élőhelyek védelme	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Tájsebek feltérképezése és helyreállítása	Civil szervezetek Nemzeti Park Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	✓	✓	✓
	Helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának lefolytatása	Önkormányzat, civil szervezetek	✓	✓	✓
	Országos Ökológiai Hálózatba tartozó területek használatának korlátozása	Önkormányzat Civil szervezetek Nemzeti Park Környezetvédelmi	✓	✓	✓

		és Természetvédelmi Felügyelőség			
	Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, a Nagyközség építészeti emlékeinek felújítása	Önkormányzat, KÖH		✓	✓
	Tájvédelmi tevékenység	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Erdősültség növelése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Tájképbe nem illő épületek bontása	Önkormányzat	✓	✓	✓
	A belterület növekedés szabályozása, természeti értékek védelme	Önkormányzat	✓	✓	✓
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges települési környezet kialakítása	Önkormányzat, Környezetvédelmi Felügyelőség	✓		
	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések	Önkormányzat	✓		
	Utak pormentesítése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Levegőtisztaság-védelmi intézkedési terv készítése	Önkormányzat, Környezetvédelmi Felügyelőség	✓		
	A felszíni vizekbe történő illegális szennyvízbevezetések feltárása és visszaszorítása	Önkormányzat, civil szervezetek, szolgáltató, Környezetvédelmi Felügyelőség	✓	✓	✓
	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladékkeürítő helyek felszámolása		✓	✓	✓
	Zajterhelés megelőzése		✓	✓	✓
	Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása			✓	✓
	Lakóövezeti zajforrások megszüntetése		✓	✓	✓
	Kerti hulladékok komposztálásának elősegítése		✓	✓	✓
Vízhasználat optimalizálása, takarékos vízhasználat, valamint megfelelő minőségű víz biztosítása	Önkormányzat		✓	✓	✓

	Közlekedési emisszió csökkentése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Fűtőkorszerűsítés	Önkormányzat, tulajdonosok	✓	✓	✓
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés	Önkormányzat		✓	
	Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Lakossági Járdaeépítési Program, gyalogosforgalommal érintett terület akadálymentesítése	Önkormányzat, lakosság	✓	✓	✓
	A kerékpárút bel és külterületi szakaszának felújítása, bővítése	Önkormányzat		✓	✓
	Kerékpártárolók kialakítása	Önkormányzat	✓	✓	✓
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata (napelemek, napkóhó)	Önkormányzat, Non-profit szervezetek, vállalkozások		✓	✓
	„Megújuló energia, megújuló közösség” előadások	Önkormányzat	✓		
	Geotermikus energia, szélenergia alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata	Önkormányzat, Non-profit szervezetek, vállalkozások		✓	✓
	Támogatások, segélyezések energiahatékonysághoz kötötten	Önkormányzat			✓
Zöldterületek védelme, fenntartása	Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Meglévő közparkok megújítása és új közparkok kialakítása zöldterületeken	Önkormányzat		✓	✓
	Szabványos játszótér kialakítása	Önkormányzat		✓	
Hulladékgazdálkodás	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás ösztönzése, tájékoztató kampányok	Önkormányzat		✓	✓

Házi szennyvíztisztítás fejlesztése a közműves szennyvízcsatornával gazdaságosan el nem látható területeken	Önkormányzat		✓	✓
Hulladékgyűjtő udvar(ok) kialakítása	Önkormányzat, közszolgáltató	✓	✓	✓
Szennyvíztisztító telep korszerűsítése, kapacitásának növelése	Önkormányzat, üzemeltető	✓	✓	✓
A hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval kötött szerződés módosítása és annak folyamatos felülvizsgálata és szükség esetén módosítása annak érdekében, hogy Alsónémedi Nagyközségben a hulladék gyűjtés, szállítás és kezelés mind az Önkormányzat, a lakosság és a közszolgáltató megelégedésére történjen	Önkormányzat, közszolgáltató	✓	✓	✓
Veszélyes hulladékok begyűjtési és hasznosítási rendszerének kiépítése	Önkormányzat, közszolgáltató, civil szervezetek	✓	✓	✓
Oktatás, szemléletformálás	Önkormányzat, közszolgáltató, civil szervezetek	✓	✓	✓
Hulladékgazdálkodás javítása	Önkormányzat, közszolgáltató	✓	✓	✓

GAZDASÁGI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Ütemezés		
			Rövidtáv	Középtáv	Hosszútáv
Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	Önkormányzati bevételek növelése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Hatékony intézményi struktúra kialakítása	Önkormányzat, intézmények	✓	✓	✓
	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring	-	✓	✓	✓
Ipar fejlesztése	Befektetési projekt-portfólió összeállítása, népszerűsítése	Önkormányzat, 7 Nemzetgazdasági Minisztérium	✓	✓	✓
	A helyi kis- és középvállalkozások támogatása	Önkormányzat,	✓	✓	✓
	Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése	Önkormányzat, 7 Nemzetgazdasági Minisztérium	✓	✓	✓
	Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása	Termelők, vállalkozók		✓	✓
	Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása	Termelők, vállalkozók		✓	✓
	Környezetbarát technológiák alkalmazása	Vállalkozások	✓	✓	✓
Mezőgazdaság fejlesztése	Biotermékek előállítása – biotermesztés, biotermelés	Gazdálkodók	✓	✓	✓
	Vegyszermentes háztáji termékek előállítása	Gazdálkodók	✓	✓	✓
	Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése	Gazdálkodók	✓	✓	✓
	Helyi kistermelők piaca	Gazdálkodók	✓	✓	✓
Gazdasági szektor fejlesztése	Marketingstratégia kidolgozása	Önkormányzat, társulások, vállalkozások		✓	✓

	Önkormányzati támogatás és koordináció a gazdaságfejlesztési / munkahelyteremtő folyamatokban	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára	Önkormányzat, meghívott előadók		✓	✓
	A Alsónémedi piac kialakítása, fejlesztése (Térségi logisztikai központ és értékesítő hely)	Önkormányzat, befektetők, termelők			✓
	Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása	Önkormányzat, állami szervek, vállalkozások	✓	✓	✓
	Inkubátorház kialakítása	Önkormányzat, vállalkozások			✓
	Környezetbarát technológiák alkalmazása	Vállalkozások		✓	✓
Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	Szálláshelyek és vendéglátóhelyek számának bővítése	Önkormányzat, utazási irodák, befektetők		✓	✓
	Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása	Önkormányzat	✓		
	Ökoturizmus fejlesztése	Önkormányzat, befektetők		✓	
	Lovas turizmus fejlesztése	Önkormányzat, befektetők		✓	
	Sport turizmus fejlesztése	Önkormányzat, sportegyesület, befektetők		✓	

6. JELENLEG FUTÓ PÁLYÁZATOK

Azonosító	Cím	Támogatás összeg (Ft)	Bruttó összeg (Ft)	Kezdés	Zárás	Fenn-tartási időszak vége	Státusz 2012.07.12-én
KMOP-5.2.1/A-09-2009-0001	Alsónémedi településközponti és közbiztonsági fejlesztése	45 801 882	55 514 930	2010.07.01	2011.12.31	2016.10.01	Befejezve, elszámolva. 1. kifizetési kérelem kifizetve, Záró kifizetési kérelem jóváhagyásra vár
KEOP-5.3.0/A/09-2010-0156	Utólagos hőszigetelés és nyílászáró csere az Alsónémedi Széchenyi István Általános Iskolában	32 554 500	40 693 125	2011.06.30	2012.09.30	2017.10.01	Befejezve 2011.őszén. Elszámolás elfogadására vár
KEOP-1.2.0/B/10-2010-0051	Alsónémedi szennyvíztisztító telepének korszerűsítése és bővítése	409 177 931	511 758 870	2011.03.01	2014.12.31	n.a.	A kiviteli tender megjelent, ajánlatok beérkezése 2012. október 5.
7/2011. (III.9) BM rendelet 3. Iskolai és utánpótlás sport infrastruktúra-fejlesztés, felújítás alcímen elnyert 41701. szerződésszámú támogatáshoz	Alsónémedi Széchenyi István Általános iskolában 4 sávós futópálya, távolugró, súlylökő, többfunkciós sportpálya kialakítása	18 000 000	32 000 000	n.a.	2012.06.30	n.a.	Befejezett projekt, elszámolás alatt
NGM/IFA 2011/2	Turisztikai tevékenység támogatott feladat megvalósítása (Kemence építés, Turisztikai információs füzet	3 115 396	3 115 396	n.a.	2012.04.29	n.a.	Befejezett projekt, elszámolás elfogadva

	kiadása						
a belügyminiszter 4/2012. (III.1.) BM rendelete az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztésekhez kapcsolódó támogatás igénybevételére	Többfunkciós rugalmas öntött gumiburkolatú sportpálya kivitelezése és Integrált Művelitirányító és Koordinációs Központ kivitelezése	30 000 000	40 884 262	n.a.	n.a.	n.a.	Pályázat benyújtva, de a támogatást lezárták, talán ősszel újra megnyitják
KEOP 2.2.3. A	Alsónémedi-Bugyi-Kakucs-Örkény üzemelő sérülékeny ivóvízbázisok diagnosztikai vizsgálata	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	Gesztor: Bugyi

7.MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS

A monitoring célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Az erőforrásigények és források meghatározása.
- Kivitelezési ütemterv.
- Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd” megteremtése.
- A programok kivitelezése.
- A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és értékelés célja: Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott küszöböknel.

- Értékelő csoportok létrehozása.
- Értékelés időbeosztásának meghatározása.
- Célokra alapuló mutatók kidolgozása.
- A jelentés kereteinek definiálása.
- Értékelés elvégzése.
- A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

7.1.Cselekvési terv

1. Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése

A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a Nagyközség környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok koordinálására, a fenti tervben leírt feladatok betartásának figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

Monitoring rendszer szereplői

Polgármester

Alpolgármesterek

Bizottsági elnökök

Az Önkormányzat által fenntartott oktatási Intézmények vezetői

Az önkormányzat által fenntartott óvodák vezetői

Az önkormányzat által fenntartott közintézmények vezetői

Társulások

Közműszolgáltatók

Polgármesteri hivatal munkatársai

A fenti szereplő adott esetben kijelölik az adott iroda azon munkatársát vagy munkatársait, akik a konkrét monitoring feladatot ellátják.

Civil szervezetek, helyi közösségek

2. Fenntarthatósági terv felülvizsgálata

Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát évente 1 alkalommal ajánlott elvégezni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembe vételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

3. Tudatformálás, konzultációk, gyűlések tartása

Évente két alkalommal ajánlott – tavasszal és ősszel – konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

7.2.Indikátorok

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok (**INDIKÁTOROK**) szükségesek, amelyek segítségével értékelhetőek a bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelveinek érvényesülése érdekében.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill.

nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítani kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

Az indikátorok összegyűjtése pillérenként és célonként más-más intézmény feladata. Az oktatással kapcsolatos indikátorok és adatok összegyűjtése az oktatási intézmények feladata, melyből éves adatszolgáltatást kell adjon az Önkormányzat részére. A demográfiai adatok összegyűjtéséért az Önkormányzat illetékes osztálya a felelős. Az infrastruktúra adatait a szolgáltatók kötelessége szolgáltatni. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos információkat a közszolgáltatóknak kell összegyűjteni adott évre vonatkozóan. Az egészségügyi, szociális és közbiztonsággal kapcsolatos indikátorok összegyűjtése szintén az Önkormányzat feladata segítséget kérve az érintett intézmények vezetőitől. A gazdasági pillérrel kapcsolatos összes adat összegyűjtése, kiértékelése az Önkormányzat feladata, csakúgy, mint a kitűzött célok megfogalmazása. A kulturális adatok szolgáltatásáért a település kulturális intézményei a felelősök.

TÁRSADALMI PILLÉR

<i>Részcélok</i>	<i>Indikátorok</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
Általános adatok	állandó népesség száma (fő)					
	elvándorlások száma (eset)					
	Odavándorlások száma (eset)					
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Működő házi orvosok száma (fő)					
	Működő házi gyermekorvosok száma (fő)					
	A házi orvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A házi orvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)					
	A házi orvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A házi orvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)					
	Megjelenési esetek száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adat (eset)					
	Beavatkozások száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adatok) (db)					
	Gyógyszertárak száma (humán) (db)					
Szociális helyzet fejlesztése	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)					
	Éven túl nyilvántartott álláskeresők száma					
	Járadék típusú ellátásban részesülők					
	Segély típusú ellátásban részesülők					
	Rendszeres szociális segélyben részesülők					
	Munkavállaló korú népesség					
	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya					

Oktatás, képzés fejlesztése	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)					
	Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)					
	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)					
	A napközis tanulók száma a nappali oktatásban az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)					
	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)					
	Naponta bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)					
	Számítógépek száma az általános iskolai feladat ellátási helyeken (db)					
	Középiskolai osztályok száma a nappali oktatásban (db)					
	Középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (a hat-, nyolc évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő)					
	Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (a hat-, nyolc évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő)					
	Szakközépiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (szakmai képzéssel együtt) (fő)					
	Középiskolai főállású pedagógusok száma (fő)					
	Szakiskolai és speciális szakiskolai osztályok száma a nappali oktatásban (db)					
	Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)					
	Főállású pedagógusok száma a szakiskolákban és a speciális szakiskolában (fő)					
Közbiztonság fejlesztése	Nemzetiségi, etnikai oktatásban tanulók száma a nappali oktatásban a középiskolában (fő)					
	Településőrök száma (fő)					
	Bűncselekmények száma (db)					

Kulturális élet fellendítése	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)					
	Múzeumi kiállítások száma (db)					
	Múzeumi látogatók száma (fő)					
	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)					
	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma (fő)					
	Kulturális rendezvények száma (db)					
	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)					
	Alkotó művelődési közösségek száma (db)					
	Alkotó művelődési közösségek tagjainak száma (fő)					

GAZDASÁGI PILLÉR

<i>Részcélok</i>	<i>Indikátorok</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
Nemzetközi együttműködés	Pályázati lehetőségek					
Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	önkormányzati bevételek összesen (Ft)					
	önkormányzati kiadások összesen (Ft)					
	adóbevételek (Ft)					
	összes felvett támogatás (Ft)					
	összes elnyert pályázati forrás (Ft)					
	összes kifizetett pályázati önerő (Ft)					
Mezőgazdaság fejlesztése	összes mezőgazdasági használatú földterület (ha)					
	egyéni gazdaságok száma (db)					
	kistermelői gazdaságok száma (db)					
	mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)					
	biotermesztés alatt álló földterület (ha)					
Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése	ipari szektorban foglalkoztatottak száma (fő)					
	ipartelepek száma (db)					
	bejegyzett vállalkozások száma (db)					
	környezetbarát technológiák alkalmazása (%)					
Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	szálláshelyek száma (db)					
	összes szállásférőhelyek száma (db)					
	vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					
	külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					
	vendéglátóhelyek száma (db)					
	turisztikai információs pontok, irodák száma (db)					

KÖRNYEZETI PILLÉR

<i>Részcélok</i>	<i>Indikátorok</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>
Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme	összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	komposztáló háztartások száma (db)					
	biohulladék mennyisége (t)					
	helyi védettség alatt álló területek (m2)					
	helyi védettségű épített objektumok száma (db)					
	felújításra szoruló középületek száma (db)					
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)	zajszennyezés mértéke (dB)					
	szén-dioxid (CO2) koncentráció (ppm)					
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Lakásállomány (db)					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)					
	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)					
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)					
	Összes gázfogyasztók száma (db)					
	Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)					
	Melegvízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)					
	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)					
	Allami közutak hossza (km)					
	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)					
	Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)					
	Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m ³)					
Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)						

	Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)					
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	fenntartható energiahasználat témájú előadások résztevőinek száma (fő)					
	megújuló energiaforrást alkalmazó középületek száma (db)					
	megújuló energiaforrást alkalmazó háztartások száma (db)					
	egy főre jutó összes energiafogyasztás (fő/MJ)					
Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása	erdő művelési ág aránya a területhasználatban (%)					
	biológiai aktivitás mértéke (%)					
	összes zöldterület a településszerkezetben (m ²)					
	egy főre jutó zöldterület (fő/m ²)					
	szabványos játszóterek száma (db)					
	a zöldfelületek fenntartásra szánt költség (Ft/ha)					